
Kyrkomötet
Motion 2015:1
av Lars-Ivar Ericson

Miljödag i Svenska kyrkans församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en miljödag i Svenska kyrkans församlingar.

Motivering

Medvetandet om miljöförstörelsen följder och vårt ansvar för skapelsen har glädjande nog ökat i Svenska kyrkan. Genom energieffektivisering och användande av alternativa energikällor görs goda insatser på många håll i landet. Dessa insatser kan till en början kräva ekonomiska bördor men medverkar i längden till både en förbättrad miljö och en förbättrad församlingsekonomi.

Det finns även åtgärder som i princip inte medför några kostnader men som ändå blir bra exempel på hur kyrkan kan bana vägen för ett större ansvarstagande för miljön.

Utmed våra större och mindre vägar störs miljön av olika sopor som bilisterna lämnar efter sig. Det kan handla om burkar, olika typer av förpackningar, glasflaskor osv. Dessa ting medför förutom att landskapet förfulas en risk för betande vilda djur och tamboskap.

Genom att alla församlingar uppmanas att arrangera en miljödag så kan församlingsbor företa vandring utmed vägarna och hjälpa till med att rensa sopor från vägkanter och åkrar. Miljödagen kan även innehålla andakt och servering vid rastplatser.

Att vara förebild och bekämpa nedskräpningen utmed våra vägar borde vara en uppgift för en kyrka som känner ansvar för miljön både i stora och små sammanhang. Därför kan en gemensam miljödag, lämpligen förlagd till en vårlördag, vara till stor nytta.

Tyringe den 28 mars 2015

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:2
av Lars-Ivar Ericson

Kollektrekommendation vid fristående dopgudstjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utfärda rekommendationer till församlingarna att kollekt upptas vid fristående dopgudstjänster.

Motivering

”Att få en gåva” kan vara rubriken på en hälsning med inbjudan till dop som skickas till nyblivna föräldrar. Det är en stor händelse att få barn och många föräldrar väljer att döpa barnen. Dopen som tidigare mestadels ägde rum i söndagens huvudgudstjänst eller i anslutning till den har alltmer förlagts till andra tider på söndagen och även till lördagar.

Utifrån uppfattningen att dopen ska ske i församlingens mitt och att söndagliga kyrkobesökare inte får vara med om att barn födda på orten bärs fram till dopet, så kan man beklaga denna utveckling av dopseden.

En annan aspekt är att samtidigt som antalet besökare i huvudgudstjänsten minskar så minskar även kollektgivandet. Därför vore det rimligt att det även tas upp kollekt vid fristående dopgudstjänster. Det blir då ett tillfälle för dopföljet att uttrycka sin glädje och tacksamhet genom att ge en gåva till olika behjärtansvärda ändamål.

Kyrkostyrelsen kan uppmuntra till detta genom att utfärda rekommendationer att ta upp kollekter vid fristående dopgudstjänster samt lämpligen bifoga exempel på kollektändamål som hör samman med barnperspektivet.

Tyringe den 28 mars 2015

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:3
av Karl-Gunnar Svensson

Svenska kyrkans uppgifter på nationell nivå

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten till ändring i kyrkoordningen som gör det möjligt för Svenska kyrkan på nationell nivå att i sitt uppdrag också ska ha möjlighet att utföra verksamhetsuppgifter enligt motionens intentioner om kyrkostyrelsen skulle anse det vara nödvändigt.

Motivering

I lagen om Svenska kyrkan (1998:1591) står det i 1 § ”Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.” I kyrkoordningens (KO) 2 kap. 1 § står det att ”Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.” Det innebär att verksamheten inom Svenska kyrkan ska bedrivas av församlingarna.

Stiftens och den nationella nivåns uppgifter står det om i KO 6 kap. och 10 kap.

Stiftens uppgifter står det om i KO 6 kap. 1 §: ”Stiftet är det regionala pastorala området. Dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet. Stiftet har också förvaltande uppgifter.”

Svenska kyrkans nationella nivåns uppgifter står det om i KO 10 kap. 3 §:

Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska

1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet,
2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
6. svara för det kyrkliga utjämningssystemet,
7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan, och
9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning. (SvKB 2005:14; 2005:7; 2012:11)

Denna motion handlar om den nationella nivåns uppgifter och möjligheter att komplettera dessa uppgifter enligt nedan. Frågan om nationell nivå har ställts tidigare bl. a. i ”Västerås stift i omförhandlingen av det svenska välfärdskontraktet”, ett stiftprojekt som ställer frågan men som mer handlar om vad församlingar kan göra eller kanske stiftet. Den här motionen handlar endast om den nationella nivån.

Alla de ovan nämnda bestämmelserna är väl genomtänkta och tänkta att fungera på det sätt som vi vill att Svenska kyrkans verksamheter ska utföras.

Men när Migrationsverket hörde av sig till Svenska kyrkan för dialog skedde det till den nivå som bör få frågan. De hörde av sig till kyrkostyrelsen som ”företrädare trossamfundet Svenska kyrkan”.

I november 2014 ägde ett möte rum mellan Svenska kyrkan och Migrationsverket. Syftet var att diskutera hur man tillsammans skulle kunna finna arbetsformer för att underlätta situationen för asylsökande och flyktingar i Sverige. Efter mötet återkom Migrationsverket med förslag på områden där man hoppades på Svenska kyrkans bidrag med hjälp att ordna hyreslägenheter, hyra av lokaler och med personal engagerad av Migrationsverket samt upphandling av asylboende och stöd till asylsökande.

Den 3 mars 2015 hade kyrkostyrelsen ett sammanträde där beslutet blev: ”Att uppdra åt generalsekreteraren att utveckla en stödfunktion på nationell nivå som bistår stiftet i deras stöd till församlingar i arbetet med asylsökande och flyktingar. Uppdraget ska genomföras i samråd med stiftet.”

Beslutet togs helt i enlighet med Svenska kyrkans ordning.

Eftersom grundtanken i vår kyrka är att verksamhet av det slaget ska utföras lokalt så blir det upp till församlingarnas möjligheter och engagemang att ordna med sådant. Nationell nivå ska ”bistå stiftet i deras stöd till församlingarna.”

Men när det kommer fram uppgifter, som de Migrationsverket har kommit med, kan de vara svåra att få in i församlingarnas redan befintliga arbete trots allt slags stöd.

Svenska kyrkan måste börja se om vi som kyrka även på nationell nivå kan hjälpa till också med tjänster i välfärden som är svåra eller omöjliga att hantera av enskilda församlingar, även om ekonomiska stöd och annan hjälp kan ges från stifts- och nationell nivå.

Detta blir särskilt tydligt i de aktuella frågorna om möjliga lokaler och omhändertagande av flyktingar. Det finns alltså ett stort behov, men strukturen i vår kyrka gör att det hänger på de lokala församlingarna om det ska kunna bli något gjort för att hjälpa de människor som behöver vår hjälp.

Synen på Svenska kyrkan är ofta att man ser den som *en* organisation som borde kunna hjälpa också nationellt med direkta verksamhetsuppgifter, kanske särskilt diakonala uppgifter.

Nu var det inte så många år sedan som Strukturutredningen lades fram i kyrkomötet, men då var denna akuta fråga om flyktingmottagande inte aktuell och ingen av oss hade väl kunnat föreställa sig vad som skulle komma.

Även om det inte var många år sedan beslut fattades om strukturerna i Svenska kyrkan menar jag att vi åter behöver fundera över vår struktur för att möjliggöra för nationell nivå att företräda Svenska kyrkan också på ett sådant sätt att det blir möjligt för nationell nivå att hantera konkreta verksamhetsområden. Det kan gälla t.ex. flyktingmottagande, men kanske också andra välfärdstjänster som Svenska kyrkan kan vara behjälpliga med på nationell nivå.

Träslövsläge den 15 maj 2015

Karl-Gunnar Svensson (KR)

**Kyrkomötet
Motion 2015:4**

Av Anders Brunnstedt och Maria Lagerman

**Samverkan, rådgivning och tillsyn av begravnings-
verksamhet**

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur samverkan, rådgivning och tillsyn av begravningsverksamhet bättre organiseras på nationell nivå och stiftsnivå i Svenska kyrkan.

Motivering

Svenska kyrkan anförtrordes det fortsatta huvudmannaskapet för begravningsverksamhet i alla kommuner utom – som tidigare – Stockholm och Tranås i samband med relationsförändringen år 2000.

Genom åren har det uppstått debatt om hur Svenska kyrkan sköter sitt huvudmannaskap. Varje enskilt pastorat har en stor grad av självständighet och det leder till att regler och taxor blivit mycket olikartade mellan pastorat.

Samverkan sker på riksnivå via Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF) samt kyrkostyrelsens begravningsråd. SKKF verkar också på regional nivå. Mycket få gemensamma rekommendationer eller riktlinjer har antagits och ibland har organisationerna gett motstridiga rekommendationer.

Tillsyn av begravningsverksamheten för de som inte är medlemmar i Svenska kyrkan görs lokalt från länsstyrelserna av de tillsatta begravningsombuden. Men någon enhetlig inomkyrklig tillsyn utövas inte. Stiftens och biskoparnas tillsynsroll är inte klarlagd.

Det är alltså en mycket splittrad bild som Svenska kyrkan ger sin omgivning i fråga om samverkan, rådgivning och tillsyn kring begravningsverksamhet. Att förtydliga och förenkla organisationen är angeläget. Det är också angeläget att öka transparensen kring hur rekommendationer och riktlinjer för begravningsverksamhet arbetas fram.

Falun och Ramsberg den 28 maj 2015

Anders Brunnstedt (POSK)

Maria Lagerman (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:5
av Karl-Gunnar Svensson

Utvärdering av pastoratsreformen

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att med hjälp av vetenskapliga metoder låta dokumentera och analysera hur pastoratsreformen gestaltats och vilka konsekvenser denna omorganisation har fått.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i utredningen också dokumentera och analysera vilka konsekvenser denna omorganisation har fått beträffande maktfördelning och den dubbla ansvarslinjen.

Motivering

Livslångt lärande på dopets grund är en pedagogisk tanke som ofta aktualiseras i Svenska kyrkan. Den pekar på det faktum att den kristna trons väg är en vandring där kunskap, mognad och erfarenhet kan växa. Besläktad är tanken på kyrkan som en lärande organisation där man försöker utveckla sin struktur och sitt handlande utifrån insikter och slutsatser man utvinner ur händelser och förändringar. Den lärande organisationen kan på så sätt efterhand minimera och undvika misstag och istället stärka det som fungerar bra. Det finns många exempel på villigheten att granska och analysera händelser för att uppnå bättre framtida förhållanden och resultat.

Svenska kyrkan har under lång tid arbetat hårt och intensivt med sin organisation. Många förändringar har beslutats och genomförts. Mest genomgripande var förändringen av relationerna mellan kyrkan och staten. Men även de gamla kyrkliga samfälligheternas nedmontering och bildandet av större pastorat är en stor och omfattande organisatorisk reform.

Utredningen *Närhet och samverkan* öppnade för att olika lösningar skulle bli möjliga genom att inte fullt ut utforma den nya organisationen. Tanken var att göra det möjligt för olika varianter vilket skulle kunna innebära otydlighet till exempel vad gäller maktfördelning och på vilken nivå olika befogenheter skulle utövas. Det här var tänkt att det skulle regleras genom församlingsinstruktionen och delegationsordningar. Hur det har blivit finns det goda skäl att analysera och utvärdera.

När det gäller formandet av de nya pastoraten underströk man på somliga håll vikten av subsidiaritetsprincipen, vilken innebär att beslut fattas på lägsta mest effektiva nivå, vilket i pastoraten ska vara församlingsrådet, i andra fall kyrkoherden eller någon av kyrkoherdens underställda arbetsledare. Frågan är hur det här har fungerat. Det borde vara av stor vikt att få veta det eftersom församlingsrådet är en ny konstruktion i kyrkoordningen. Kan det vara så att det finns fall där besluten som ska fattas av församlingsrådet ändå har kommit att stanna på pastoratsnivå? Kan det

vara så att vissa församlingsråd har blivit samtalsgrupper och inte beslutande organ? Dessutom kan det vara bra att få veta hur kontakten mellan församlingsråd och pastorat har blivit.

Finns det tillräckligt god kunskap i pastoraten om församlingsrådets uppgifter enligt kyrkoordningen är, utöver vad som bestäms i församlingsinstruktionen?

Enligt kyrkoordningen ska församlingsrådet besluta om:

- ◆ Yttranderätt innan fullmäktige avgör ett ärende som särskilt angår den egna församlingen, 3 kap. 22 §
- ◆ Välja kyrkvärdar, 4 kap. 19 §
- ◆ Välja vice ordförande och om kyrkofullmäktige så beslutar även ordförande i församlingsrådet, 4 kap. 26 §
- ◆ Beslut om vilka former av huvudgudstjänst som ska användas i församlingen, 17 kap. 6 §
- ◆ Beslut om ekumeniska huvudgudstjänst, 17 kap. 7 §
- ◆ Samskyldighet för kyrkoherden beträffande huvudgudstjänstens uppbyggnad, 17 kap. 8 §
- ◆ Samskyldighet för kyrkoherden beträffande gudstjänstplan, 17 kap. 9 §
- ◆ Beslut om huvudgudstjänst i annan form än som finns i kyrkohandboken, 18 kap. 6 §
- ◆ Samrådsskyldighet för kyrkoherden beträffande ekumeniskt nattvardsfirande, 20 kap. 6 §
- ◆ Yttranderätt vid lokala beslut om församlingsindelningen 37 kap. 7 §
- ◆ Beslut om inventarieansvarig kyrkvärd, 40 kap. 2 §
- ◆ Ett pastorat kan inte utan församlingsrådet godkännande besluta att ta en kyrka ur bruk om det inte finns särskilda skäl, 40 kap. 7 §
- ◆ Ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum får inte göras utan godkännande från församlingsrådet om det inte finns synnerliga skäl, 40 kap. 9 §
- ◆ Beslut om upplåtelse av kyrka, 41 kap. 3 a §
- ◆ Beslut om församlingskollekt, 43 kap. 6 §
- ◆ Lokalt beslut om ändring av kollektidag, 43 kap. 7 §
- ◆ Samrådsskyldighet från pastoratets kyrkoråd inför beslut i församlingsinstruktionen, 57 kap. 5 §
- ◆ Rätt att väcka ärende om ändring i församlingsinstruktionen, 57 kap. 6 §
- ◆ Rätt att begära prövning av ett stifts beslut, 57 kap. 8 §

Det vore bra med en undersökning som visar hur församlingsråden fungerar i pastoraten. Har församlingsråden genom delegation fått några uppgifter utöver det som kyrkoordningen tydligt reglerar? Låter man samråd få en reell innebörd eller tenderar samråd att bli information om beslut som i praktiken redan tagits? Intressant är även i vilken utsträckning församlingsråden har fått något löpande ekonomiskt ansvar för församlingen och dess arbete. Kan man ingå avtal? Vilket inflytande har man vad gäller tjänster och tillsättningar?

Att undersöka stora förändringar i kyrkan borde inte vara en uppgift bara inför årsredovisningarna. Det borde göras en särskild utredning hur beslutet om strukturerna i Svenska kyrkan har fungerat. Har det blivit som det var tänkt eller finns det något vi borde lära oss av och förbättra? Det här skulle också kunna gälla det beslut som togs om att kyrkoherden har ansvar för all verksamhet. Har det fungerat och blivit bättre än vad det var tidigare och hur fungerar delegationen i Svenska kyrkan idag? Har den nya organisationen sedd utifrån det gemensamma ansvar som åvilar de förtroendevalda och kyrkoherden inneburit några avgörande förändringar? Finns det något vi kan lära oss av och förbättra?

Av det ovanstående framgår att det är viktigt för en kyrka att lära av beslut och organisatoriska förändringar. En utvärdering med hjälp av beprövad erfarenhet och med hjälp av vetenskapliga metoder bör därför genomföras för att dokumentera hur pastoratsreformen gestaltats och analysera vilka konsekvenser denna omorganisation har fått bland annat beträffande maktfördelning och den dubbla ansvarslinjen.

Mot 2015:5

Träslövsläge den 28 maj 2015

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2015:6
av Karl-Gunnar Svensson

Utredning av en utökning av kyrkoherdeutbildningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en utökning av kyrkoherdeutbildningen så att den motsvarar en magister- eller masterexamen.

Motivering

Tillkomsten av allt större pastorat, med åtföljande större krav på förmåga att leda personal och planera verksamhet, har varit en av anledningarna för tillkomsten av en kyrkoherdeutbildning. Från 1 januari 2013 krävs att den som tillträder en kyrkoherdetjänst ska ha genomgått en påbyggnadskurs om 15 högskolepoäng, dvs. motsvarande tio veckors heltidsstudier.

På denna tid, vilken är uppdelad i några moduler, ska bl.a. ämnen av följande slag klaras av: ledarskap och lärande, organisation och hållbart ledarskap, ledaren som person, roll, funktion och position, arbeta med förändring, utveckling och innovation samt pastoralteologiska perspektiv.

Jag anser att påbyggnadskursens omfattning är alldeles för liten både när det gäller den uppräknade av områden som förutsätts hinnas med och med tanke på de krav som de nya stora pastoraten medför.

Till detta kommer också det ytterst begränsade inslaget av pastoralteologi i kyrkoherdeutbildningen. Det sistnämnda har påpekats i studier som gjorts av det teologiska innehållet i kyrkoherdeutbildningen t.ex. av Carl Sjösvärd Birger, framlagd vid Umeå universitet vårterminen 2014: *Kyrkoherdeskap och management. En ekklesiologisk undersökning av sekulär teori i den behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen inom Svenska kyrkan.*

En utökad kyrkoherdeutbildning behövs. En sådan skulle kunna anpassas till omfattningen av en magister- eller masterexamen, ges ett mer genomarbetat teologiskt innehåll och fasas in på ett sätt som drar lärdom av införandet av rektorsutbildningar inom skolans värld. Exakt längd, omfattning och innehåll bör ingå i utredningens uppgift att svara på.

De som blivit kyrkoherdar under de senaste 15 åren, liksom de som blir det under de närmaste åren, borde kunna ses på samma sätt som de som blivit rektorer utan den statliga rektorsutbildningen, dvs. de får möjlighet att läsa in den i efterhand och under pågående anställning.

Träslövsläge den 22 maj 2015

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2015:7
av Claes Block

Samordning av krematorieverksamheten i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till samordning av krematorieverksamheten de kyrkliga begravningshuvudmännen emellan.

Motivering

När en begravningshuvudman utför kremation av en person som hör till en annan huvudmans område finns ett ersättningssystem fastlagt i lag och förordning. Men när det gäller själva krematorieanläggningarna – planering, nybyggnation, ombyggnad etc. – finns ingen samordning. Det handlar delvis om hur många krematorier som behövs i framtiden och var de lämpligast ska ligga för att svara mot behoven. Men framför allt måste frågan ställas om det är rimligt att det enskilda pastoratet respektive den församling som inte ingår i pastorat ska ta på sig det stora ansvaret och ekonomiska risken att investera i ny- eller ombyggnad utan garantier för att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten.

Några exempel från Lunds stift som säkert kan appliceras på de flesta andra stift: Mellan 1929 och 1981 uppfördes 14 krematorier. Av dessa har efter år 2000 fyra stängts på grund av de ökade kraven på rökgasrening. Troligen måste inom få år ytterligare ett par läggas ner av detta skäl. Nästan alla befintliga krematorier ligger i västra delen av Skåne. I Blekinge finns krematorium endast i Karlskrona.

Ombyggnad och nybyggnad drar mycket stora investeringskostnader. Ombyggnad i Helsingborg 2007 kostade 17 miljoner kronor, nybyggnad i Malmö 2010 50 miljoner och i Lund 2014 107 miljoner. Avskrivningstiden är normalt 15 år för tekniken och 33 år för byggnaden. Även om dessa pastorat är stora är det en mycket stor investering man tagit på sig.

För att det ska vara ekonomiskt försvarbart med en nyanläggning förutsätts minimum 600 kremationer årligen. För fortsatt drift i en befintlig anläggning går gränsen vid 500. Vid planeringen måste man därtill räkna med en viss överkapacitet för att hänvisning till annat krematorium ska kunna ske vid driftsstopp och underhållsarbete. Dessa förhållanden gör en planering huvudmännen emellan nödvändig.

Mot denna bakgrund borde kostnaderna för att driva ett krematorium fördelas mer solidariskt mellan begravningshuvudmännen, inom t.ex. ett stift eller kanske rikstäckande. Kyrkomötet föreslås därför uppdra åt kyrkostyrelsen att ta initiativ till detta, liksom till en bättre samordning och framtida planering mellan de kyrkliga begravningshuvudmännen överhuvudtaget. Vem bär t.ex. det yttersta ansvaret för konsekvenserna av en stängning på grund av att den lokala huvudmannen inte kan ta på sig investeringskostnader som krävs?

Mot 2015:7

Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund överlämnade 2010 en rapport till Kulturdepartementet. Rapporten syftade bland annat till att initiera en översyn av begravningslagen för en bättre samordning av krematorieverksamheten omfattande samtliga huvudmän och inte endast de 10 procent som då drev eget krematorium. Så vitt bekant har ingenting hänt. I kyrkomötets uppdrag till kyrkostyrelsen ingår en uppföljning av detta ärende som en naturlig del.

Malmö den 23 juni 2015

Claes Block (S)

Kyrkomötet

Motion 2015:8

av Karl-Gunnar Svensson och Torbjörn Arvidsson

Att lägga till faddrar efter dopet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra det möjligt med tillägg i den digitala kyrkobokföringen för faddrar också efter dopet.

Motivering

I kyrkoordningen 19 kap 7 § nämns ingenting om möjligheten att lägga till faddrar, men på Svenska kyrkans hemsida framgår det att den möjligheten finns. Samtidigt står det att det inte är möjligt att ta bort någon fadder eftersom det som skrivs in i kyrkobokföringen ska präglas det som gällde vid själva dopet. Denna information finns där som svar på frågor på nätet.

I kyrkoordningen för Svenska kyrkan 2014 med anvisningar och kommentarer står det på sidan 304 i kommentarerna: ”Det finns inga bestämmelser om när någon ska antecknas som fadder. Inget hindrar att det sker senare även om den reguljära ordningen är att det sker i samband med dopet och att faddrarna deltar vid dopet.”

I biskopsbrevet om dopet anges också att det inte finns några hinder att lägga till faddrar också efter att dopet genomförts. Men det finns ingen bestämmelse om det.

Sammantaget innebär detta att det inte finns några kyrkorättsliga hinder att lägga till faddrar också efter ett dop. Det går dock inte att skriva in de nya faddrarna i kyrkobokföringens Dopbok eftersom möjligheten inte finns i datasystemet. Det går bara att göra en notering. Vid kontakt med kyrkokansliet hänvisas det till att faddrar antecknas endast vid dop för att det ska visa på den hållning som gällde vid dopet. Det innebär samtidigt att det inte är möjligt att stryka någon fadder. Hållningen är alldeles riktig. Det är viktigt att det inte ska kunna göras några ändringar av den saksituation som gällde vid dopet. Men möjligheten med tillägg av faddrar bör för den skull ändå finnas, eftersom det inte är helt ovanligt att föräldrar i efterhand kommer fram till att man vill utse faddrar till sitt barn.

För Svenska kyrkans del är det, som vi ser det, enbart en fördel om fadderskapet uppvärderas och vi får ökade möjligheter att visa på den fina uppgiften att dela ansvaret för den döptes kristna fostran och liv.

Eftersom vi använder ett annat system idag än en bok där ansvarig kyrkoherde med sin penna kan göra ett tillägg, måste det alltså ske en ändring i dataprogrammet för att göra sådana tillägg möjliga.

Vi föreslår därför att kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att göra det möjligt med tillägg i den digitala kyrkobokföringen för faddrar också efter dopet.

Träslövsläge och Umeå den 15 juni 2015

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Torbjörn Arvidsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2015:9
av Terence Hongslo m.fl.

Ingen parfym av hänsyn till allergiker

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera att kyrkans personal och kyrkvårdar undviker att använda parfym i tjänst.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera att de förtroendevalda undviker att använda parfym vid sina möten.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera församlingar och andra lokalansvariga att ersätta alla tvålar, tvättmedel och olika rengöringsmedel med motsvarande parfymfria produkter.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att undvikandet av parfym blir ett av miljökraven när det gäller miljöanpassningen och miljödiplomeringen.

Motivering

Användning av parfym och parfymerade produkter ökar ständigt. Vi överöses med reklam om att konstgjorda dofter gör oss mera populära och lyckade. Parfym lagras och sprider sig i vår natur och finns överallt, t.o.m. hos isbjörnar. Parfym förorenar luften och Guds skapelse.

Doftöverkänslighet är ett växande problem. Dofter utlöser ofta astma och andra luftvägsproblem. Snart kan den som inte tål parfym inte vistas annat än utomhus och i sitt hem. Svenska kyrkan bör beakta detta växande problem. Det får inte vara så att prästen eller diakonen som gör hembesök ställer till det för att det inte går att vistas i hemmet efter besöket. Det får inte vara så att det inte går att gå på en gudstjänst p.g.a. att prästen eller kyrkvården stinker av parfym. Det får inte vara så att den sörjande får söka vård efter en begravning eftersom prästen använt parfym eller starkt doftande rakvatten.

För många astmatiker är parfymdoften lika symtomframkallande som rökdoften. Det finns människor som inte kan ställa upp som förtroendevalda p.g.a. att det doftar parfym vid förtroendevaldas möten.

Svenska kyrkan bör föregå med gott exempel och öka tillgängligheten för dem som inte tål parfym. Det är viktigt att använda oparfymerade produkter som tvål, tvättmedel och rengöringsmedel i kyrkans lokaler.

Parfymanvändning är en förbisedd del av miljöanpassningen i Svenska kyrkan. Undvikandet av parfym borde vara ett av de första stegen i en miljödiplomering. Svenska kyrkan har kommit en bra bit när det gäller att miljöanpassa kyrkor men användningen av parfym har ännu inte uppmärksamats. Vi ska vara rädda om den friska luften, inte bara utomhus, utan också inomhus.

Mot 2015:9

Uppsala, Norrköping, Stockholm, Nyköping och Orsa den 27 juni 2015

Terence Hongslo (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:10
av Terence Hongslo m.fl.

Klimathotet och fortbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera stiftens församlingarna att ordna studiecirkel kring *Ett biskopsbrev om klimatet* från biskopsmötet 2014.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillhandahålla en fortbildning för personal på alla nivåer som arbetar med skog-, jord- och markfrågor gällande att bevara Guds skapelse i en långsiktigt hållbar utveckling med bevarande av biologisk mångfald.

Motivering

Biskopsmötet 2014 har i sitt *Ett biskopsbrev om klimatet* tagit upp det allvarliga klimathotet. Det är viktigt att det här biskopsbrevet får spridning i församlingar och stiftens och att det studeras för att ge effekt i Svenska kyrkans arbete för skapelsens frälsning.

Svenska kyrkans budskap måste få konsekvenser. En ökad kompetens när det gäller hållbarhet och biologisk mångfald för att bevara Guds skapelse för kommande generationer behövs hos alla som arbetar med prästlönetillgångarna.

För att citera biskopsbrevet: ”Låt förvaltningen av kyrkans ekonomiska tillgångar – aktier, skog och mark – synliggöra hur en teologiskt reflekterad syn på skapelsen bidrar till att minska klimatpåverkan och påskyndar klimatomställningen.”

Klimatfrågan är en av de allra största utmaningarna på jorden. Klimatförändringarna leder till klimatflyktingar i större och större mängder. De länder som är privilegierade ur ekonomisk synpunkt måste ta ett stort ansvar för klimattutvecklingen i världen. Det är länder som Sverige, som ligger i ett ur klimatsynpunkt rätt skyddat hörn av världen, som måste se till att utvecklingen går åt rätt håll. Det blir fler och fler som kommer att behöva komma till vårt land där klimatet fortfarande kommer att vara drägligt.

Uppsala, Orsa, Veberöd, Stockholm och Nyköping den 27 juni 2015

Terence Hongslo (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Elsa Christersson (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:11
av Terence Hongslo m.fl.

Svenska kyrkans förvaltning av skog

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att 20 procent av Svenska kyrkans skogar avsätts för fri utveckling.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att den av Svenska kyrkan brukade skogen ställs om till kontinuitetsskogsbruk.

Motivering

Klimatfrågan och utplåningen av den biologiska mångfalden är två av de allra största utmaningarna på jorden. Klimatförändringarna och bristen på att bevara för den biologiska mångfalden viktiga biotoper hotar allt liv på jorden. Vi bor i en klimatzon där vi är vana vid ett rikt djur och växtliv. Det är inget som vi kan ta för givet utan det är något vi aktivt måste slå vakt om. Med aktivt menas beslut om att verkligen behålla skogen på lång sikt och att avsätta mark till fri utveckling.

Träden är jordens lungor. Svenska kyrkan bör föregå med gott exempel och visa i praktiken omsorg för natur, biologisk mångfald och arternas överlevnad, något som hänger ihop med människans överlevnad. Det är därför som 20 procent av kyrkans skogar bör lämnas för fri utveckling. För att slippa kalhyggen som förstör den ekologiskt hållbara utvecklingen bör den brukade skogen ställas om till kontinuitetsskogsbruk, dvs. ett hyggesfritt skogsbruk.

Uppsala, Orsa, Veberöd, Nyköping och Stockholm den 27 juni 2015

Terence Hongslo (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Elsa Christersson (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:12
av Jerker Alsterlund

Underlätta för unga att komma in på arbetsmarknaden

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer för utbildningsintyg, så att unga människor som engagerar sig i kyrkan kan visa meriterande intyg som kan hjälpa dem när de söker arbete.
2. Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att se över om delar av det nationella överskottet kan avsättas för att församlingar ska kunna skapa projektanställningar för unga människor.

Motivering

Svenska kyrkan behöver visa att den kristna tro vi vill leva ut, kan ta sig konkreta uttryck som engagerar sig i samhällsfrågor som är relevanta för nutidsmänniskan. Arbetslösheten för unga människor är ett växande problem, som hotar välfärd och orsakar utanförskap. Unga människor måste få bekräftat att vuxenvärlden, och framför allt kyrkan, tar ansvar för och visar intresse för den unga människans livsvillkor.

Vi i kyrkan är redan duktiga på att engagera unga människor. Men vi skulle kunna bli bättre på att dokumentera och ge intyg på de utbildningar vi ger exempelvis konfirmandassistenter, så att de kan använda det i sina CV. Ett stort problem för unga är också att de har svårt att få arbete trots goda utbildningar i sitt CV, därför att den potentielle arbetsgivaren inte kan värdera den unges arbetsförmåga, när ingen arbetslivserfarenhet finns. Att inte ha några arbetslivserfarenheter blir ett ”moment 22” för den unga människan. Här skulle Svenska kyrkan kunna stötta unga att komma ut i arbetslivet, genom att skapa gemensamma intyg och certifieringar på det som unga människor i kyrkan redan får utbildning i, men som de kanske har svårt att visa upp. Det bör också utredas om pengar från nationell nivå kan stimulera församlingar att ge unga ”ett första jobb” i kyrkan, kortare anställningar i projekt, som ger de unga möjlighet att ange en yrkesreferens när man söker arbete.

Kyrkan visar sitt engagemang för viktiga frågor för sina unga medlemmar, samtidigt som unga människor kan få uppleva att deras engagemang i kyrkan kan leda till anställningar (med därtill hörande referenspersoner) som ger den unge handfast hjälp ut i arbetslivet.

Västerås den 1 juli 2015

Jerker Alsterlund (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:13
av Ulla Rickardsson och Birgit Kullingsjö

Kyrkoantikvarisk ersättning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att ändra Svenska kyrkans regelverk så att kyrkoantikvarisk ersättning får disponeras i tre år istället för nuvarande två år.

Motivering

De antikvariska värden, som Svenska kyrkan är ansvarig för, är utomordentligt stora och viktiga. Detta har riksdag och regering sett och bidrar på ett ansvarsfullt sätt.

Den kyrkoantikvariska ersättningen (KAE) som anslås, har en dispositionstid på två år. Det är kort tid då inget arbete kan påbörjas förrän bidragen är beviljade. Endast beslut kan fattas i förväg med förbehållet – om KAE beviljas.

Anbudsförfarande kan inte startas förrän bidrag beviljats. Detta begränsar möjligheter till bred upphandling. Det handlar ofta om omfattande åtgärder med många kompetenser inblandade. Ibland är det speciella materiel som ska tas fram. Ibland behövs specialkompetens och då kan det vara svårt att få in denna hjälp inom den aktuella tidsramen.

Enligt vårt regelsystem ska allt vara klart inom två år. Det är i detta sammanhang en kort tid. Detta kan avläsas i att en stor mängd projekt begär förlängd tid. Det skapar i sin tur osäkerhet. Stiftet och nationell nivå ska bifalla ansökan. År 2015 begärdes förlängning omfattande över 60 miljoner kronor.

Vi föreslår därför en ändring i vårt eget regelverk så de beslutade bidragen kan disponeras i tre år utan förnyad ansökan om förlängd tid.

Våra stiftsantikvarier följer objekten noga och missbruk ska inte behöva ske.

Vessigebro och Vårgårda den 8 juli 2015

Ulla Rickardsson (C)

Birgit Kullingsjö (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:14
av Cornelia Dahlberg

Chemtrails

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta frågan om chemtrails på allvar genom att tillsätta en oberoende vetenskapligt arbetande utredning som vågar ta i beaktande även obekvä, kontroversiell fakta i syfte att värna vår sårbara miljö.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning angående varför en del människor eventuellt uppfattar sig som exkluderade av kyrkan p.g.a. specifika åsikter. Utredningen bör leda till råd och riktlinjer till ansvariga för förmedlandet av kyrkans budskap gällande en inkluderande hållning gentemot samtliga medmänniskor. Därmed menas även människor som tar till sig icke statligt styrda åsikter – såsom iakttagarna av förändringarna i vårt lufttrum samt även människorna som anser nuvarande politiskt vållade massinvandring vara inhuman.

Motivering

... Den amerikanske fysikern Lowell Wood, som arbetat för Pentagon de senaste 40 åren och går under öknamnet 'Doktor Evil', anser att det nu är dags för 'kriget mot stratosfären'. Han deltog i ett toppmöte för amerikanska vetenskapsmän, arrangerat av NASA i november 2006. Lowell Wood föreslog att amerikanskt artilleri ska placeras vid Arktis. Därefter ska himlen bombarderas med miljoner ton partiklar som reflekterar solljuset och sänker temperaturen.

Ur Expressen den 2009-04-21. Hela artikeln finns här:

www.expressen.se/nyheter/dokument/sista-vapnet-i-kampen-for-miljon---att-styra-vadret/

Nu känner vi inte till något artilleri placerat i Arktis som bombarderar vår himmel med partiklar, eller att något beslut fattats i frågan, men kanske har andra metoder med samma syfte utvecklats – och genomförts? Trots dessa många år gamla uttalanden av högt uppsatt vetenskapsman, så idiotförklaras människor som anser att vår himmel ser annorlunda ut i dag än för några år sedan. Dit hör de som påstår att kondensstrimmorna efter vissa flygplan inte består av bara kondens utan även består av andra ämnen, bl.a. aluminium, barium och strontium – s.k. chemtrails. Syftet med att i jetbränslet blanda eller separat bespruta vår himmel med dessa ämnen skulle vara att bl.a. motverka uppvärmningen av vår jord, s.k. geoengineering.

Förekomsten av chemtrails förnekas kraftfullt av våra myndigheter och av så vitt jag vet alla styrande politiker förutom centerpartisten Åsa Runander. Fenomenet

omtalas i andra länders nyhetsrapportering, bl.a. amerikanska CNN, och det pågår proteströrelser på flera håll i Europa och USA mot besprutning av vårt lufttrum. I Sverige däremot råder mestadels tystnad i ämnet p.g.a. den pågående idiotförklaringen av alla som tar upp temat och ifrågasätter – viket vi ju känner till från andra områden i vårt av rädsla för oliktankande präglade land.

Eftersom kyrkan både vill inkludera alla samt ta miljöhoten på allvar så vill jag uppmana kyrkomötet att uppmärksamma både denna häxprocess mot oliktankande samt det eventuella hotet och inte böja sig för det politiska etablissemang. Det kanske är svårt eftersom kyrkan till stor del styrs av detsamma, men jag anser att Svenska kyrkan bör ta dessa människors oro på allvar genom att våga se även på efterforskningar som inte gillas av nämnda etablissemang i symbios med vår skattefinansierade media.

Eftersom kyrkan i övrigt engagerar sig i klimatfrågan bör ett påstått så stort hot mot människans och hela jordens hälsa inte ignoreras – även om man är rädd för att bli kallad ”konspirationsskapare” av beskriven media. Ibland, eller kanske oftast, är ett förverkligande av nya tankar smärtsamt. Eftersom många medborgare hyser farhågor att beskrivna besprutning av nämnda ämnen kan skada växters, djurs och människors hälsa så bör kyrkomötet ta frågan på allvar.

Eftersom kyrkan ger sig ut för att vara inkluderande bör ett inkluderande av *alla* inte vara svårt. Ser vi däremot på hur Svenska kyrkan handskas med människorna som anser att massinvandringen är inhuman och destruktiv, så tycks mycket finnas kvar att göra inom ”inkluderingsprocessen”. Trots att flyktingströmmarna är ett resultat av våra egna politikernas fattade beslut i form av krigshandlingar mot andra länder – som naturligtvis leder till förödelse av de drabbade samhällena, som i sin tur resulterar i flyktingströmmar – så beskylls ifrågasättarna av denna politik för att vara onda i bl.a. Kyrkans tidning.

Norrköping den 28 juni 2015

Cornelia Dahlberg (-)

Kyrkomötet
Motion 2015:15
av Anders Åkerlund

Ge handboksarbetet mer tid

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen tillkänna vad som anförts i motionen angående mer tid för kyrkohandboksarbetet.

Motivering

Gudstjänsten visar kyrkans gudsbild, människosyn och samhällssyn.

Vilken gudsbild möter oss? Är det en obeveklig upphöjd ödesgud eller en Gud som är sårbar, lekfullt nyskapande och samtidigt bortom alla bilder och föreställningar? Hur kan man tala om Gud efter Darwin, evolutionsforskare, Hitler, Idi Amin, Tomas Tranströmer, Desmond Tutu, Ylva Eggehorn, Christina Lövestam m.fl.?

Hur ser vi på människor som söker sig till gudstjänsterna? Man får aldrig en andra chans att göra ett första intryck. Kommer de flesta tyngda av känslor och synd och skam eller med en blandning av olika känslor och tankar och kanske mer av längtan, sökande och öppen nyfikenhet? Hur kan inledning i gudstjänster skapas i nutid? Var finns de ord och de musikstilar som kan uttrycka våra behov, vårt sökande och vår längtan, tro och tvivel, lovsång och vrede? Vad får barnkonventionen för betydelse när det gäller barns och ungdomars inverkan på gudstjänstlivet? Hur mycket oreflekterad textmassa kan en genomsnittlig gudstjänstfirande församling klara av utan att gudstjänsten förlorar tempo? Hur introduceras t.ex. apostoliska trosbekännelsen, som ju formulerats med en helt annan världsbild som vi lämnat för länge sedan? Samtidigt som den håller kyrkan samman genom tiderna och över hela världen.

Hur firar man gudstjänst i vårt föränderliga samhälle? Under mitten av 1960-talet lanserades det första konfirmandmaterialet som myndigförklarade ungdomarna. Konfirmander som mestadels varit objekt för prästens färdiga frågor och svar blev subjekt och medarbetare i sin egen process i sökande efter sammanhang, mening, liv och tro. Detta koncept har utvecklats med konfirmandassistenter och nya metoder i samma riktning som t.ex. livets pärlor eller frälsarkransen. Hur kan det konceptet få genomslag i gudstjänstfirandet där var och en som kommer har något att bidra med? Hur blandas kyrkans erfarenhet med människors sätt att uttrycka sig i musik, dikt, dans och tankar vid kyrkliga handlingar och andra gudstjänster? Luther myndigförklarade människor genom det allmänna prästerskapets teologi. Det är lättare idag att få genomslag för den visionen när människor har mer kunskap och rika erfarenheter att bidra med.

Hur återspeglas den världsvida kyrkans erfarenheter av liv och tro i gudstjänsterna? Vi är ju en del av den världsvida kyrkan, vilket många av oss upplever som en stor rikedom. Vad kan vi lära oss av våra partners i t.ex. Tanzania om

gudstjänstutveckling? Där bevittnar vi ju en oerhört snabb tillväxt med levande gudstjänster och överfyllda kyrkor.

Hur tillvaratas erfarenheter från församlingar i framkanten i vårt land i gudstjänstutvecklingen? Så att gudstjänsten knyter an till deltagarnas situation och behov och inte mest blir en produkt som vi anställda producerar för andra?

Hur håller man hög kvalitet och samtidigt öppnar möjlighet att fira gudstjänster som berör och som kan utvecklas med lokal frihet? Då handlar det nog mer om ledarskap och erfarenhetsutbyte än om överdrivna regelsystem.

Musikaliska experter har satt foten på bromsen i handboksarbetet. Det vill jag också göra ur lite andra perspektiv. Vi ser hur söndagsgudstjänster tappar deltagare. Vi behöver förstå varför människor röstar bort gudstjänsten med fötterna. I den gruppen finns de flesta av våra tillhöriga. När handboken 1986 utarbetades var det två principer som var vägledande, nämligen identitet och relevans. Min bedömning av det arbetet var att det fanns mycket identitet men bara början till relevans. Jag hade en förväntan om att det arbetet skulle utvecklas till ett omtag utifrån relevansen i stället för att i modifierad form fortsätta som vanligt. Enligt min mening finns det mycket i handboksförslaget som är bra men att åsikterna om målen, inriktningen och vägvalen spretar. Vi behöver enligt min mening en nystart av söndagsgudstjänsten och den uppfattningen delar jag med väldigt många människor i vårt land. Statistiken talar sitt tydliga språk. Söndagsgudstjänsten får inte dö ut utan vi måste enligt min mening hitta en bättre balans mellan vår levande identitet och relevansen i tiden. För det arbetet behövs nog mer tid.

Rättvik den 7 juni 2015

Anders Åkerlund (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:16
av Anders Åkerlund

Samordning av begravningsverksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om samordning av begravningsfrågorna på riks- och stiftsplan.

Motivering

Svenska kyrkan har under århundraden tagit ansvar för begravningsfrågorna med få undantag. År 2000 förändrades relationen med staten men uppgiften sker ju numera enligt överenskommelse med staten och med bevarad utdebiteringsrätt genom begravningsavgift.

Vid en konferens anordnad av Västerås stift den 8 maj detta år framkom tydligt, vilket vi redan visste, att det saknas ett representativt organ på riks- och stiftsplan inom den kyrkliga organisationen som har sin uppgift att samordna denna kärnverksamhet inom Svenska kyrkan.

Kravet på enhetlig begravningsavgift, tolkning av tillämpning av lagar och förordningar, inrättande av särskilda begravningsplatser för den växande muslimska befolkningen, policyfrågor m.m. ökar kravet på kyrklig samordning på riks- och stiftsplan.

Svenska kyrkan har fått förtroendet att ansvara för begravningsverksamheten i vårt land. Det kräver att denna kärnverksamhet samordnas inomkyrkligt tydligare och mer representativt i möte med staten och inomkyrkliga nivåer.

Rättvik den 7 juni 2015

Anders Åkerlund (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:17
av Cornelia Dahlberg

Solceller på kyrktak

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att tak med inbyggda solceller tillåts på lämpliga kyrkor.

Motivering

Många vackra kyrkor står som bekant ofta tomma och drar kostnader i form av uppvärmning i vårt kalla land. Svenska kyrkan har, så vitt jag blivit informerad om, beslutat att satsa på mer solcellsdriven el i sina fastigheter, dock undantaget kyrkorna.

Självklart vill jag inte se ett gammalt vackert kyrktak beklätt med fula solpaneler. Det jag skulle vilja väcka diskussion kring är däremot i första hand de nyare kyrkorna samt den nyare solcellstekniken. Denna innebär att takpannor kan ha inbyggda solceller, vilket innebär att man slipper ”fula” extra konstruktioner för att fästa solpanelerna ovanpå befintligt tak. Med den tekniken kan ett tak med solceller t.o.m. se vackert ut.

För att värna vår miljö och visa att kyrkan omsätter de klimatsmarta tankarna i mer verklighet.

Norrköping den 28 juni 2015

Cornelia Dahlberg (-)

Kyrkomötet
Motion 2015:18
av Olle Burell m.fl.

Utveckla ett diakonalt samarbete i Europa

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för ett utvecklat diakonalt samarbete på Europeanivå.

Motivering

Svenska kyrkan har varit en av de tydligare rösterna till försvar för asylrätten och den självklara utgångspunkten för människor på flykt från förtryck och förföljelse. Ofta har Svenska kyrkan med självklarhet stått upp för en solidarisk flyktingpolitik i Sverige.

Svenska kyrkan har också bidragit starkt till en utveckling av integrationspolitiken i Sverige och till försvar för allas rätt till sin identitet och ett multikulturellt samhälle. Likaså har Svenska kyrkan med många av sina medarbetare, både vigda och lekmän, stått främst i arbetet för solidaritet och medmänsklighet. Ett av de tydligare exemplen på detta är det påskupprop som initierades för några år sedan.

Kort sagt har Svenska kyrkan blivit en av de ledande rösterna till försvar för solidaritet och medmänsklighet. Det som Svenska kyrkan sagt och inte minst gjort har bidragit till att i Sverige försvara människovärdet och att motverka ett samhälle som bryts isär på grund av att människovärdet sätts åt sidan.

Det diakonala uppdraget har helt enkelt tagits på allvar av Svenska kyrkan i Sverige. Därutöver bedriver också Svenska kyrkan en mycket viktig och omfattande diakoni genom Svenska kyrkans internationella arbete, både profetiskt och praktiskt. Både det nationella och internationella arbetet är centralt och måste inte bara försvaras utan alltid utvecklas. Svenska kyrkan måste fortsätta vara en tydlig röst och aktör både här hemma i Sverige och genom vårt internationella biståndsarbete.

Samtidigt upplever vi hur behovet av en tydlig profetisk diakonal röst blir allt större i Europa. Dels handlar det om hur olika länder i EU tar olika stort ansvar för den stora flyktingström som följer av de konflikter och det förtryck som pågår i olika delar av världen. Den instabila situationen i flera av MENA-länderna (Mellanöstern och Nordafrika), kriget i Syrien och Daesh (ISIS) härjningar, förtrycket i Eritrea, oron och instabiliteten i Burundi, ja, listan kan dessvärre göras alltför lång, ställer krav på medmänsklighet och solidaritet från övriga världen, och inte minst från hela Europa.

Fler EU-länder måste ta sitt ansvar för att ge skydd och trygghet för flyktingarna. Dessutom handlar det om att alla EU-länder måste utveckla sin nationella politik för att se till att mänskliga rättigheter och människovärdet försvaras för alla EU-medborgare. Exemplet på hur EU-länder accepterar, till och med som stater bidrar

till förtryck och förföljelse, har dessvärre blivit allt fler. Kyrkans starka röst till försvar för medmännisklighet och solidaritet behövs också på den europeiska nivån.

Svenska kyrkan deltar redan idag i flera viktiga internationella samarbeten, där människovärdet och solidariteten värnas i både ord och handling. Situationen är dock idag sådan att nuvarande insatser inte är tillräckliga. Samarbetet med vänkyrkor i övriga delar av Europa måste förstärkas, så att kyrkornas röst tydligt säger ifrån och står upp för medmännisklighet och människovärde.

Den profetiska diakonin måste förstärkas också på EU-nivå. Såväl för att påverka alla EU-länder att praktiskt och konkret bidra till en öppen och medmänsklig flyktingpolitik, som för att stå upp för människovärdet och allas rätt till sin identitet och möjlighet att leva ett fritt och rikt liv i Europa. Kyrkostyrelsen bör, enligt vår mening, uppdra att utveckla arbetet på EU-nivå till stöd för detta.

Stockholm, Norrköping, Eskilstuna och Hudiksvall den 8 juli 2015

Olle Burell (S)

Lars Stjernkvist (S)

Agneta Brendt (S)

Lars G Linder (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:19
av Olle Burell och Sofija Pedersen Videke

Avgiftsfritt för barn på nationella konferenser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att all verksamhet för barn och unga på Svenska kyrkans nationella konferenser ska vara avgiftsfri.

Motivering

Låt barnen komma till mig och hindra dem inte ...

Glädjande nog är barn inbjudna till konferenser som arrangeras av Svenska kyrkans nationella nivå. Det gäller t.ex. Världens fest, men även arrangemang då barnen är i fokus, som Ärkebiskopens möte om barn och unga.

Barn har ingen, eller begränsad, egen ekonomi och är därmed beroende av sina vårdnadshavares ekonomi. Det är orimligt att vårdnadshavares ekonomi är helt avgörande för barns deltagande i kyrkans aktiviteter, ett onödigt hinder.

Vi föreslår därför att barn och ungas deltagande i nationella konferenser ska vara avgiftsfritt.

Stockholm och Rydebäck den 8 juli 2015

Olle Burell (S)

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:20
av Olle Burell m.fl.

Säkerställ att ingen diskriminering sker i samband med kyrkliga handlingar

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utfärda bestämmelser som säkerställer att ingen diskrimineras i samband med kyrkliga handlingar.

Motivering

Svenska kyrkans grundläggande syn är att alla människor har lika värde och att kyrkan ska vara fri från all form av diskriminering. Det är av största vikt att det genomsyrar de kyrkliga handlingarna. Ingen ska riskera att mötas av strukturer eller bemötande som kan uppfattas diskriminerande.

Ett tydligt ställningstagande i den riktningen var när kyrkomötet för sex år sedan fattade beslut om att äktenskap ska kunna ingås i Svenska kyrkan också av samkönade par. Av beslutet framgår också att två äktenskapssyner ska kunna inrymmas i Svenska kyrkan, vilket fick till följd att den präst som inte vill viga samkönade par kan avstå. Det betyder dock inte att det enskilda paret ska mötas av inskränkningar vad gäller friheten att vigas i sin hemförsamling eller den församling de väljer. Det är kyrkoherdens ansvar att se till att det finns en präst som kan förrätta vigseln. Motsvarande gäller också andra kyrkliga handlingar, oavsett familjebild ska medlemmar i Svenska kyrkan aldrig behöva riskera ett diskriminerande beteende.

Under den tid som gått sedan beslutet har många samkönade par valt att gifta sig i kyrkan och många har också valt att döpa sina barn. Det fungerar på de flesta håll alldeles utmärkt, paren bemöts med välkomnande och glädje från församlingens sida. Det finns fungerande regler och rutiner som gör att paret inte behöver konfronteras med att det kan finnas präster i församlingen som inte vill utföra kyrkliga handlingar åt samkönade par.

När beslutet om samkönade äktenskap togs och beslutet om att tillåta enskilda präster att avstå från att viga par av samma kön, var det under förutsättning att inga par skulle diskrimineras. Det är alltså inte per definition diskriminering att en präst har rätt att avstå från vissa kyrkliga handlingar, utan diskrimineringen uppstår när parets rätt till kyrklig vigsel inskränks eller när de bemöts annorlunda än andra par. Det är då centralt att följa upp hur det fungerar i praktiken, vilket kan få till följd att vissa bestämmelser behöver förändras för att förtydliga ansvaret för att ingen diskriminering ska ske.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att utfärda bestämmelser som säkerställer att ingen diskriminering sker i samband med vigsel eller andra kyrkliga handlingar.

Mot 2015:20

Stockholm den 30 juni 2015

Olle Burell (S)

Marta Axner (S)

Wanja Lundby-Wedin (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:21
av Olle Burell och Johan Åkesson

ILO-konvention 169

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppvakta regering och riksdag till stöd för en ratificering av ILO-konvention 169.

Motivering

Efter förra årets behandling av motionen *Stöd samernas rättigheter* behöver kyrkomötet nu göra ett klarläggande. Kyrkomötet beslutade att avslå motionen vilket gav intrycket att Svenska kyrkan inte stöder samernas sak, något många reagerade negativt på. Det föranledde Svenska kyrkans generalsekreterare att göra ett förtydligande avseende Svenska kyrkans hållning samt att informera om dess insatser för samerna och deras rättigheter. Under 2015 kommer en vitbok om kyrkans behandling av urfolken att presenteras. Syftet är att läka relationer, att ge människor upprättelse och att öka förståelsen för samiska erfarenheter.

Förverkligandet av mänskliga rättigheter i Sverige har sedan i höstas åter varit föremål för granskning från FN. Den 26 januari förhörde regeringskansliet i Genève, inom ramen för Universal Periodic Review, om processen rörande efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna. I samband med det valde Svenska kyrkan i sin rapport till FN att lyfta frågan om bristande ansvarstagande för urfolksrättigheter. ”Sverige måste nu ta flera kliv framåt”, skrev ärkebiskopen på DN debatt den 25 januari.

Ett av argumenten vid debatten i förra höstens kyrkomöte angående samernas rättigheter handlade om att intressen stod mot varandra och att man därför inte skulle gå så skyndsamt fram. Vi anser att ett viktigt steg till stöd för samernas rättigheter är att, i likhet med Norge och Danmark, ratificera ILO-konvention 169. Det skulle sannolikt innebära att förhandlingsläget blir ett annat.

Vi föreslår därför att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppvakta regering och riksdag till stöd för en ratificering av ILO-konvention 169.

Stockholm och Simrishamn den 8 juli 2015

Olle Burell (S)

Johan Åkesson (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:22
av Olle Burell och Birgitta Halvarsson

Ökat stöd till församlingar för arbete med asylsökande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i budgeten tillföra ytterligare medel till kyrkostyrelsen för att löpande och mot behov kunna ge stöd åt de församlingar som aktivt arbetar med flyktingar och asylsökande.

Motivering

Flera församlingar har flyktingförläggningar inom sina gränser. På flyktinganläggningarna finns ofta både barn och vuxna. Miljön är många gånger ansträngd med trängsel, oviss väntan, tristess och spänningar inom flyktinggruppen. Konflikter i hemlandet aktualiseras ofta på anläggningarna.

Den nya situation som uppstått för Svenska kyrkan i de områden där flyktingar har hänvisats kräver ökade ekonomiska resurser. I vissa pastorat/församlingar kan upp emot 5–10 procent av invånarantalet bestå av flyktingar, inte sällan i kommuner med jämförelsevis höga ohälsotal, dåliga skolresultat, hög arbetslöshet, höga självmordstal och en ansträngd kommunal ekonomi.

Vår diakonala verksamhet och stöd har sin grund att vi är kristna. Det kan kräva mer utbildning av förtroendevalda, anställda och dem som på volontärbasis ställer sig till förfogande.

De fem miljoner kyrkostyrelsen våren 2015 fick i uppdrag att fördela till pastorat/församlingar som riktat församlingsstöd räcker inte. De aktuella utmaningar församlingar står i kräver både okonventionella och konventionella lösningar samt resurser för att genomföra dem. Därför bör kyrkostyrelsen ges tillräckliga medel för att på nationell nivå, i samråd med stiftet, fördela dessa till behövande pastorat/församlingar.

Svenska kyrkan står idag inför en helt ny situation. Vi behöver därför förändra och vidga våra sätt att arbeta. För att motverka att främlingsfientligheten ökar i allmänhet och i församlingar med asylsökande i synnerhet krävs ökade insatser. Svenska kyrkan har också ett ansvar för att grupper inte ställs mot grupper när stödåtgärder ska fördelas. Som kristna bär vi ansvar gemensamt oavsett om vi bor i församlingar med flyktingförläggningar eller inte.

Stockholm och Karlstad den 30 juli 2015

Olle Burell (S)

Birgitta Halvarsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:23
av Olle Burell och Wanja Lundby-Wedin

Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt tillkännage att Svenska kyrkan stöder Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025.

Motivering

Världshälsoorganisationen WHO antog 2003 världens första folkhälsokonvention, WHO:s ramkonvention om tobakskontroll. Den syftar till att minska den tobaksrelaterade sjukligheten och dödligheten, men också att minska tobakens samhälls- och miljöpåverkan. Bakgrunden är att tobaksproblemet endast kan lösas genom en kombination av olika åtgärder från global till lokal nivå. Sverige anslöt sig till konventionen 2005. För ett enskilt land innebär en anslutning en politisk viljeyttring för ett förstärkt och kontinuerligt tobaksförebyggande arbete.

Även om tobaksbruket har minskat i Sverige är det ingen tvekan om att mer åtgärder behövs. Socialstyrelsen uppskattar att det årligen dör ca 12 000 personer till följd av rökning, den vanligaste orsaken är en cancersjukdom, men även hjärtinfarkt, stroke och KOL hör till vanliga sjukdomar.

Folkhälsoexperter i Sverige föreslår att regering och riksdag beslutar om 2025 som mål för utfasningen av rökningen i vårt land och med målet att mindre än 5 procent av befolkningen då röker. Det ska jämföras med dagens dryga 10 procent. Strategin med tobakspolitiska planer kopplade till slutdatum har internationellt fått namnet Tobacco Endgame och motsvarande finns här med tillägget Rökfritt Sverige 2025. Det finns idag en motsvarande viljeinriktning från regeringens sida men inga formella beslut.

Målet ska nås genom att Sverige på allvar och fortlöpande genomför den breda strategi som tobakskonventionen anvisar. Tobacco Endgame handlar alltså inte om några absoluta förbud mot tillverkning, försäljning, innehav eller användning av tobak.

På nationell nivå är Tobaksfakta ansvarig, där en styrgrupp bestående av representanter för stödjande organisationer medverkar. Hittills har 76 organisationer ställt sig bakom Rökfritt Sverige 2025, däribland Cancerfonden, Hjärt- och lungfonden, Astma- och allergiförbundet samt Yrkesföreningar mot tobak.

Då Svenska kyrkan är en rikstäckande organisation med verksamhet riktad till unga och med ett starkt engagemang i miljöfrågor, tror vi att Svenska kyrkans deltagande i kampen mot tobak kan ha ett avgörande inflytande.

Vi föreslår därför att kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkan ställer sig bakom Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025.

Stockholm den 30 juni 2015

Olle Burell (S)

Wanja Lundby-Wedin (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:24
av Birgitta Söderfeldt m.fl.

Avgiftsbefrielse för kyrkotillhöriga

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma riktlinjer för hur ett avgiftsfritt medlemskap i Svenska kyrkan ska införas för den som på grund av ekonomiska svårigheter inte kan klara avgiften.

Motivering

Vid kyrkomötet 2014 belystes och diskuterades de svårigheter som uppstår när människor med hårt trängd ekonomi har problem med kyrkoavgiften i dess nuvarande utformning. Information gavs om att socialtjänsten ibland krävt att personer som begär försörjningsstöd först ska lämna Svenska kyrkan för att kunna få ekonomisk hjälp. Det finns också andra tillfällen när myndigheter begärt att medlemmar i Svenska kyrkan ska begära utträde t.ex. inför en skuldsanering. Det finns också människor med en trängd ekonomi som på eget initiativ väljer att utträda ur kyrkan, trots att de egentligen skulle vilja stanna kvar som medlemmar. Att införa någon form av differentierad avgift skulle enligt den utredning som gjordes i samband med kyrkomötet 2014 vara omöjligt.

I samband med att frågan behandlades 2014 kom en idé upp om att införa en form av "fritt" medlemskap. Svenska kyrkan skulle då inte rapportera den personen som medlem till Skattemyndigheten, men i övrigt skulle han/hon vara medlem på samma sätt som andra kyrkotillhöriga. Vi önskar att kyrkan utreder hur införande av ett sådant medlemskap ska utformas.

Stockholm den 9 juli 2015

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Emilia Lindstrand (ViSK)

Kekke Paulsson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:25
av Birgitta Söderfeldt m.fl.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar – ny lagstiftning

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att informera om den nya lag som innebär att bristande tillgänglighet är en form av diskriminering och att det är en skyldighet för kyrkan att åtgärda brister i tillgängligheten.

Motivering

Från och med den 1 januari 2015 ingår bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen (www.mfd.se/funktionshinderspolitik). Det nya förbudet mot diskriminering ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor.

Det finns vissa undantag i lagen, men inte då det gäller organisationer. Trots att lagen har gällt under flera månader har informationen från samhället varit bristfällig och få människor torde vara medvetna om lagen.

I Svenska kyrkans församlingar har sedan lång tid många åtgärder gjorts för att öka tillgängligheten. Fortfarande finns dock stora brister och för att komma vidare är det av stor vikt att alla församlingar och andra verksamheter inom Svenska kyrkan informeras om den nya lagen och med den som utgångspunkt fortsätter arbetet för tillgänglighet för alla.

Stockholm den 9 juli 2015

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Emilia Lindstrand (ViSK)

Kekke Paulsson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:26
av Ylva Wahlström m.fl.

Gör upp med rasism och antisemitism i vår kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer kring Svenska kyrkans förkunnelse via evangelieboken och kyrkohandboken, som rensar bort allt förakt för den judiska traditionen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en handlingsplan som på teologisk grund skyddar det unika människovärdet mot den framväxande främlingsfientligheten och rasismen inom såväl kyrkan som samhälle.

Motivering

Det sker en oroande utveckling inom vårt land likväl som i resten av Europa och i hela världen. Synen på våra medmänniskor har förändrats och detta märks tyvärr allt tydligare även inom vår kyrka. Teologiskt följer vi en radikal jude som under sitt mänskliga liv var ett barn på flykt undan maktens män.

Vi som kyrka måste stå upp mot och inte acceptera nazistiska strömningar med förakt för allt som är judiskt, ifrån Moseböckerna fram till modern tid. Det judiska folkets skrifter lär oss att främlingen ska vi ta väl hand om. Idag har främlingen åter många olika ursprung.

Mycket tidigt hade det judiska folket vetskap om förtryck och vägen från detta. Utan de judiska rötterna och gemenskapen idag, vore kristendomen mycket fattigare. Tyvärr har kristendomen ofta hamnat på felaktiga vägar t.ex. under andra världskriget.

Vi har en del att göra upp med inom vår egen Svenska kyrka. Exempelvis begränsade kyrkliga ledare möjligheten för den tyske teologen och motståndsmannen Dietrich Bonhoeffer att åka runt och förkunna kamp mot nazismen under brinnande världskrig, vilket bl.a. Martin Lind har skrivit om. Bonhoeffer avrättades senare av Hitlers män.

Först under 1970-talet började vår kyrka använda Gamla testamentet i söndagsgudstjänstens förkunnelse. När handboken och delvis evangelieboken förnyas är det centralt att inget kränker den judiska läran som Jesus var förkunnare och förnyare av.

Svenska kyrkan behöver kraftsamla mot all form av rasism och förtryck. Detta måste vi göra utifrån vår kyrka och inte bara i ekumeniska och interreligiösa sammanhang. Vi kan då gå i fronten för att försvara alla de mänskliga rättigheterna i Guds heliga namn.

Vi inte bara måste söka våra judiska rötter, vi berikas även av dessa och kanske ännu mera av mötet med den levande judendomen idag. Vi har djupa rötter gemensamt med den judiska tron och även med islam. I dagens judendom firas flera högtider som har med naturen och tacksamhet att göra. Och på bar mitzvah tycks

släkten vara mer jublande glad än vi är vid vår konfirmation. Denna festglädje kan man få möta vid Västra muren i det heliga landet vilket tillhör alla de tre religionerna och där många idag, på olika sätt, allt tydligare kämpar för försoning. Se gärna boken *Om jag glömmet dig, Jerusalem*, poetiskt skriven av den katolska nunnan Syster Sofie Hamring O.P.

Vi och judendomen har en gemensam gudssyn och teologi, men en unik kristologi, enligt professor Jesper Svartvik m.fl. De fattiga och förtryckta har via befrielsesteologin funnit vägen till befrielse från trälldomen liksom judarna en gång gjorde. Regnbågens vackra löfte kommer från Noas ark i Gamla Testamentet.

Utifrån detta synsätt på våra judiska vänner bör vi gå vidare och motverka all övrig rasism och främlingsrädsla vilket ofta har sin grund i att vi ser olikheter som ett problem snarare än som möjligheter och rikedom.

Stockholm den 7 juni 2015

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:27
av Ylva Wahlström m.fl.

Biskop i kanske tio år

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheter för biskopar att söka sig vidare, via andra uppdrag, än att kandidera till ärkebiskop.

Motivering

Nu är våra biskopar på väg att bli allt yngre. Så att vara biskop ända till pension blir allt tuffare och gör det extra svårt att hålla engagemang och glädje i sina viktiga uppdrag. Då behövs nya möjligheter utredas. Biskopar emeriti skulle kunna ha utbildandeuppdrag, forska men även gå tillbaka till församlingsarbetet som till exempel kyrkoherde. Många möjligheter borde kunna finnas, vi behöver våga tänka nyskapande. Pigga biskopar emeriti borde kunna vara en tillgång som frilansande inom vår organisation.

På annat håll i vårt samhälle sitter man allt kortare på sitt ledandeuppdrag, så att då få biskopar som man förväntar sitta kanske 20 år är inte mänskligt hållbart. Och att ge fler möjlighet att bli biskopar borde vara berikande av vår kyrka. Och redan idag har vi glädje av våra pensionerade biskopar.

Stockholm den 6 juli 2015

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:28
av Julia Kronlid

Nationellt hjälpcentrum för konvertiter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta ett nationellt hjälpcentrum för att hjälpa dem som konverterat från en annan religion till kristendomen och utsätts för förtryck och förföljelse.

Motivering

Inte bara i andra länder riskerar de som konverterat från islam till kristendom trakasserier och förföljelser eller till och med hot om livet, utan detta förekommer även i Sverige. Detta gäller naturligtvis inte alla som konverterar men det finns vittnesbörd från flera personer som upplever att de blivit hotade till livet, spottade på och betraktade som orena för att de lämnat islam och blivit kristna. Det förekommer säkert gällande andra religioner också men vi hör inte lika mycket om det i Sverige. Svenska Evangeliska Alliansen har presenterat ett reportage om detta på internet och där framkom vittnesbörd med vad konvertiter fått uppleva och höra av andra med följande citat:

”Du är oren, du är otrogen, du är väldigt smutsig och du måste dö.”

”Sedan jag döptes lever jag nu i ständig fruktan på grund av hot om att dödas.”

”De flesta av mina vänner har vänt sig bort från mig och betraktar mig som oren.”

En person som konverterat från en annan religion till kristendomen och som på grund av det på olika sätt blir utsatt för förföljelse, trakasserier och hot blir enormt utsatt och ensam. Det är därför av stor vikt att Svenska kyrkan kan vara med och stötta och hjälpa en sådan person.

Svenska kyrkan kan här ta ett särskilt ansvar att hjälpa utsatta konvertiter i Sverige genom att inrätta ett nationellt hjälpcentrum där människor kan erbjudas praktiskt och psykosocialt stöd och hjälp, samt även kontakter med berörda myndigheter i den mån det behövs. Svenska kyrkan kan också bistå kristna konvertiter med andlig vägledning och gemenskap när det önskas.

Stockholm den 9 juli 2015

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:29
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Svenska kyrkans roll i Mellanösternkonflikten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en politik som i Mellanösternkonflikten förhåller sig mer neutral och inte så tydligt tar parti för ena parten.

Motivering

Vår mening är att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete i första hand bör prioritera stöd för utsatta och förföljda kristna i andra länder eftersom det torde vara en del av kyrkans ansvar när vi är en del av den världsvida kyrkan.

Rent humanitärt hjälparbete är också en naturlig del av Svenska kyrkans internationella arbete.

Att Svenska kyrkan ska ta aktiv ställning och föra en egen utrikespolitik i känsliga internationella konflikter ser vi dock inte vara kyrkans uppgift. Utgångspunkten för kyrkans förhållningssätt till väpnade konflikter i världen bör vara en strävan efter försoning och fred. Detta förutsätter respekt och lyhördhet för samtliga inblandade parter ståndpunkter och intressen. Mot bakgrund av detta bör kyrkan bland annat ompröva sitt hittills alltför ensidiga ställningstagande för Palestina i Israel–Palestinakonflikten.

Svenska kyrkan förhåller sig på ett oproportionerligt sätt mycket kritisk till Israel och det judiska folket trots att judendomen och Israel är en del av kristendomens rötter och vi har en gemensam historia. Låt oss aldrig glömma den förföljelse och utsatthet judarna utsatts för i tusentals år.

Givetvis måste Israel få kritiseras när det är befogat men vi anser det olämpligt att en tjänsteman från Svenska kyrkan gör sig till talesperson för hela Svenska kyrkan och välkomna regeringens erkännande av Palestina hösten 2014. Även om kyrkomötet 2012 fattade beslut att uppmana svenska regeringen att verka för att Palestina ska upptas som fullvärdig medlem i FN har inte nuvarande valda församling i kyrkomötet beslutat om att stödja ett svenskt erkännande av Palestina som stat. Detta är en känslig fråga och det kan inte vara rimligt att samtliga medlemmar i Svenska kyrkan ska tvingas förhålla sig till ett politiskt laddat utrikespolitiskt ställningstagande som detta. Både Fatah och Hamas har antisemitism och stöd till terrorism med i sin propaganda. Hamas har som uttalat mål att förinta Israel och döda alla judar och de styr på Gaza. Det måste finnas en förståelse för att alla i Svenska kyrkan inte har som önskan att i dagsläget stå bakom ett erkännande av dessa organisationer som styr i Palestina, även om många inklusive Sverigedemokraterna vill se en tvåstatslösning långsiktigt.

Mot 2015:29

Vi anser att Svenska kyrkan ska förhålla sig mer neutral än idag till konflikten i Israel och Palestina och tydligare också lyfta fram Israels och judarnas perspektiv och situation i konflikten.

Stockholm den 9 juli 2015

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:30
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Svenska kyrkans kristna identitet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att Svenska kyrkan återtar en tydlig kristen identitet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan tydligare fokuserar på och prioriterar de fyra grundstenarna gudstjänst, undervisning, mission och diakoni.

Motivering

Det svenska samhället har under de senaste decennierna genomgått en djupgående omvandling med få motstycken i historien. Traditioner, gemenskaper, normer och moral har utmanats och luckrats upp och blivit alltmer flytande och föränderliga. Sverigedemokraterna vill bryta denna negativa utveckling. Vi vill återskapa en kyrka som åter betonar värden som tro, tradition, trygghet och kontinuitet och som kan utgöra en fast punkt i en alltmer yttlig och osäker värld.

I sin iver att vara politiskt korrekt och inte kränka någon annan religion har Svenska kyrkan idag börjat bli alltmer otydlig i sin kristna identitet.

Vi menar att kärleken till alla människor oavsett tro och bakgrund är grundläggande i den kristna tron. Det är dock inte detsamma som att vara otydlig i tron på att vägen till Gud är genom förlåtelse och försoning genom Guds enfödde son Jesus Kristus född av jungfru Maria som genom döden och uppståndelsen gav möjligheten för *alla* människor att motta förlåtelse och frälsning.

Låt oss inte glömma vad som står i Johannes 3:16–17: ”Ty så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv. Inte sände Gud sin Son till världen för att döma världen utan för att världen skulle bli frälst genom honom.”

Detta är ett kärlekens budskap ett erbjudande som Svenska kyrkan ska vara stolt över att företräda och det finns inget tvång och ingen kränkning gentemot någon annan i det budskapet.

Svenska kyrkan ska stå upp för religionsfrihet men religionsfrihet innebär att också Svenska kyrkan är fri att tro på det kristna budskapet.

Olika uttalanden från företrädare i Svenska kyrkan som bland annat handlat om en osäkerhet kring hur vi ska tala om jungfrufödseln, synen på Jesus och Muhammed och om Jesus är Guds son har gjort att en del medlemmar idag känner en viss osäkerhet om Svenska kyrkan i praktiken står upp för den evangelisk lutherska tron så som det uttrycks i kyrkoordningen eller om Svenska kyrkan förminskats till en allmän politisk och religiös samlingsplats. Vi får alltför många

vittnesbörd om människor som lämnar kyrkan för att de inte längre känner igen sig och inte känner en trygghet till vad kyrkan står för.

Att Svenska kyrkan anställt en imam och samlat pengar till moskébygge ger också uttryck för en osäkerhet som skapar förvirring hos medlemmar.

Ovanstående inriktning och händelser menar vi inte stämmer överens med det som kyrkoordningen uttrycker att Svenska kyrkans lära ska vara grundad i Guds heliga ord samt att kyrkans biskopar ska ansvara för att evangelium predikas rent och klart, att svara för ledning och tillsyn och vårda och värna kyrkans enhet. Därför menar vi att kyrkostyrelsen bör ta ett ansvar i att följa upp att Svenska kyrkan i sitt budskap och i sin verksamhet är tydliga i sin kristna identitet och respekterar kyrkoordningen så att medlemmarna kan känna en trygghet och kontinuitet i Svenska kyrkans tro bekännelse och lära.

Svenska kyrkans verksamhet vilar på fyra ben: gudstjänst, undervisning, mission och diakoni. Vi anser att dessa fyra grundstenar tydligare bör lyftas fram och vara prioritet för svenska kyrkans verksamhet. Svenska kyrkan tappat medlemmar och ska svenska kyrkan locka medlemmar igen behöver dessa grundstenar prioriteras och utvecklas. Vi anser att svenska kyrkan alltför mycket har tagit på sig rollen som politisk opinionsbildare exempelvis i klimatfrågan, migrationsfrågan och Israel/Palestinafrågan på bekostnad av att tydligt förmedla det kristna budskapet och stå för trygghet, tro och tradition. I dagens föränderliga samhälle behövs inte en osäker rädd kyrka utan en kyrka som är trygg i sin kristna identitet och kan utgöra en fast punkt i livet.

Stockholm den 9 juli 2015

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:31
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Stöd till förföljda och utsatta kristna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete ska prioritera och intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja förföljda och utsatta kristna
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att öka humanitärt bistånd till Syrisk internflyktingar genom ett samarbete med syriska, katolska, kaldeiska och arameiska kyrkor på plats.

Motivering

I Nigeria har ett antal attacker emot kristna eller muslimer som inte accepterar deras tolkning av islam utförts av den islamistiska gruppen Boko Haram! I vissa delstater har det tagits beslut som lett till att kristna blivit utsatta för begränsningar i skolorna, hotade om kidnappning, blivit utsatta för tvångsäktenskap, samt blivit nekade anställning, rent vatten och hälsovård. Det är förenat med risker att konvertera till kristendom och farligt för kyrkor att ta emot nyomvända.

Nordkorea som klassas som det land där det är svårast att vara kristen av organisationen Open-Doors. Det är förenat med stor fara att vara kristen och risken är stor att bli dömd till fruktansvärda arbetsläger med djupt omänskliga förhållanden. Detta på grund av en förtryckande kommunistisk regim och inte tillåter att någon ifrågasätter regimen.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och vi anser att Svenska kyrkan har ett särskilt ansvar för dem som förtrycks och förföljs på grund av att de står upp för den kristna tron. Vi anser att kyrkan i alltför liten grad gjort ansträngningar internationellt för att stödja förföljda kristna.

Vi anser därför att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete bör fästa större uppmärksamhet på och stödja utsatta kristna i andra länder.

Den fruktansvärda situationen i Syrien där den ena grymheten avlöser den andra tycks inte ha någon ände. Situationen är givetvis svår för alla drabbade civila i området men vi anser att det finns anledning att även lyfta upp just de kristnas situation. Sen konfliktens början har de kristna haft det svårt och de kristna står inför en situation att bli helt utplånade från Syrien.

I Irak har det länge pågått en etnisk rensning av kristna och situationen har på senare tid försämrats ytterligare på grund av IS. IS har begått fruktansvärda övergrepp på alla muslimer och kristna som inte ställer upp på IS krav och de kristna som grupp och deras kulturellt viktiga platser står inför total utplåning.

Ett konkret sätt att stödja utsatta kristna i området menar vi är att upprätta ett närmare samarbete med lokala kyrkor på plats i Syrien och Irak såsom syriska och katolska.

Stora hjälporganisationer som FN och Internationella Röda korset/Röda halvmånen gör ett fantastiskt arbete i närområdet och humanitärt bistånd till dem är av stor vikt. Det finns dock utsatta grupper inte minst kristna inne i Syrien dit hjälpen via stora organisationer inte alltid når fram. Kyrkorna på plats har god lokalkännedom och bedriver humanitärt bistånd till alla behövande på plats och når fram till områden och folk som kanske inte de stora organisationerna gör.

Som en insats och ett led i att verka i den kristna världsvida kyrkan anser vi det vara av stor vikt att Svenska kyrkan utökar sitt humanitära bidrag samt att detta görs i samarbete med kyrkor med god lokal kännedom och utarbetat humanitärt arbete.

Stockholm den 9 juli 2015

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:32
av Björn Andersson och Maria Lagerman

Arbetsgivaransvar i kyrkoordningen m.m.

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett material om arbetsgivarrollen i kyrkorådet inför nästa mandatperiod.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över om kyrkoordningen kan förtydliga kyrkorådets arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

Motivering

Idag väljs många för uppdrag i Svenska kyrkan utan att ha nödvändig kunskap om vad det innebär i form av ansvar. Ofta är bristerna stora lokalt i att man är ytterst ansvarig juridiskt som arbetsgivare, även om man delegerar t.ex. det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) till enskild delegat. Bristerna leder många gånger till kostnader och avhopp för de enskilda församlingarna/pastoraten. Ett sätt att öka medvetenheten är att det tas fram ett tydligt material om vad det innebär att vara ledamot i ett kyrkoråd ur ett arbetsgivarperspektiv.

Detta material bör kunna användas i arbetet inför nästa mandatperiod för att medvetandegöra det ansvar man har, innan man väljs till ett uppdrag.

Med förtydliganden i kyrkoordningens bestämmelser på detta område hyser vi en förhoppning att synliggöra det arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar man har som ledamot i ett kyrkoråd.

Skene och Ramsberg den 3 juni 2015

Björn Andersson (S)

Maria Lagerman (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:33
av Björn Andersson och Maria Lagerman

Sanktionsavgift i domkapitlet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att införa sanktionsavgifter i domkapitlet.

Motivering

Idag saknas möjligheter för domkapitlet att utdöma sanktionsavgifter vid tillsyn. Kyrkoordningen förutsätter att den som erhåller kritik, eller i övrigt uppmanas att vidta rättelse, följer det beslut som domkapitlet fattat.

Detta är idag inte helt självklart på många håll och då det ofta är samma pastorat/församling som återkommer i liknande ärenden upplevs det som verkningslöst att få rättelse för den eller de som klagar.

I ”primärkommunala” sammanhang har tillsynsmyndigheten möjligheten att påkalla rättelse, men även att då göra det med vite om ändring eller rättelse inte sker t.ex. inom utsatt tid.

För att inte urholka domkapitlets tillsynsansvar bör möjligheten att förelägga om sanktionsavgift prövas.

Skene och Ramsberg den 3 juni 2015

Björn Andersson (S)

Maria Lagerman (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:34
av Aron Emilsson och Julia Kronlid

Uppmärksammande av reformationsjubileet 2017

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en plan och församlingsstöd för uppmärksammande av reformationsjubileet 2017.
2. Kyrkomötet beslutar att söka kontakt och samverka med riksdag och regering för uppmärksammandet av reformationsjubileet på nationell nivå.

Motivering

År 2017 firas reformationsjubileum i stora delar av Europa och den lutherska kyrkvärlden. Detta med anledning av att det då är 500 år sedan Luther spikade upp sina 95 teser i Wittenberg, kvällen den 31 oktober 1517, något som brukar ses som startskottet för reformationen.

Reformationens födelse och utveckling har, som bekant, haft mycket stort inflytande i det protestantiska Europa. Kyrkor, stater och folk påverkades direkt eller indirekt av den lutherska reformationen, vilken lade grunden för mycket av det vi idag har byggt vidare på i våra nationer runtom i Europa. Inte minst i Sverige har reformationen haft stor betydelse för såväl kyrkans som samhällets utveckling.

Fyra reformationsjubileer har tidigare firats i Sverige; 1617 (uppmärksammades 1621), 1717 (högtidlighölls 1721), 1817 och 1917. Reformationsjubileerna har naturligtvis störst betydelse och förankring i vår kyrkliga värld, men vid flera av tidigare reformationsjubileer har också staten i form av statschef eller regeringsrepresentanter varit delaktiga i firandet. Under det senaste jubileet 1917, medverkade både kung Gustaf V och stats- och utrikesministrarna vid ceremonin i Uppsala.

Vi menar att det, även i en tid då stat och kyrka är åtskilda, finns anledning att uppmärksamma kyrkans sammanflätade historia med nationens och söka samverka med riksdag och regering i åtminstone delar av firandet av 500-årsjubileet av reformationen. Den lutherska reformationen har haft stor betydelse i det svenska samhällets historia och utveckling och en stor majoritet av Sveriges befolkning tillhör fortsatt vår lutherska svenska kyrka.

En aspekt som också talar för samverka med staten i det här sammanhanget och också skulle kunna uppbringa ett historiskt intresse bland allmänheten är att det brev till Luthers kardinal, daterat den 31 oktober 1517, vilket anses satte igång den process som blev till reformationen, finns bevarad i original på riksarkivet i Stockholm. Vi har alltså förmånen att ha ett av de mer betydelsefulla dokumenten under reformationen i Sverige.

Sammantaget finns det alltså både historiska, pedagogiska och kulturella skäl för att Svenska kyrkans representanter i jubileumsarbetet, och representanter för riksdag,

Mot 2015:34 regering och riksarkivet med flera, uppmärksammar reformationsåret 2017, vilket vi föreslår kyrkomötet besluta.

Stockholm den 8 juli 2015

Aron Emilsson (SD)

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:35
av Aron Emilsson och Julia Kronlid

Medarbetarundersökning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en undersökning av hur Svenska kyrkans präster och kyrkoherdar ser på sin arbetsmiljö och karriärmöjligheter beroende på fromhetsinriktning.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en modell för hur denna undersökning och kartläggning skulle kunna gå till, med intentionen i motionens motivtext.

Motivering

Svenska kyrkan är Sveriges största kyrka med en majoritet av svenska folket som medlemmar och med 1000-åriga rötter i Sveriges historia. Svenska kyrkan är också förbunden att finnas och verka över hela landet, från norr till söder och har ett stort ansvar som myndighetsutövare, kulturbärare och social kraft. Svenska kyrkan är också en av Sveriges största organisationer med drygt 20 000 anställda.

Att vår kyrka löper som en röd tråd genom Sveriges historia och samhällsutveckling och är en levande kyrka i 2000-talet, gör naturligtvis att vår organisation liksom andra aktörer i det civila och offentliga samhället möter nya och ibland svårhanterliga utmaningar i det moderna samhället, som ställer Svenska kyrkan och dess anställda på prov, särskilt då olika tolkningar och fromhetsinriktningar inom vår kyrka kan göra att anställda ser olika sätt att möta frågor i det moderna samhället.

Det är ingen hemlighet att några av de stora knäckfrågorna de senaste decennierna rört synen på kvinnliga präster, samkönade äktenskap, vigselrätten, medverkan i prideparader och andra moraliska och etiska värdefrågor där skiljelinjer blottat sig mellan å ena sidan klassiskt kristna med en något mer konservativ inställning, och å andra sidan mer liberalt inställda med en betydligt friare tolkning av möjligheterna att välja de vägar kyrkan har valt i flera moraliskt och etiskt känsliga frågor.

Vi nås ibland av vittnesbörd från präster och andra medarbetare, om att man som präst eller kyrkoherde i svenska kyrkan kan uppleva en kollision mellan sin ambition och övertygelse att stå upp för en klassiskt kristen tro och evangelisation emedan det politiska ledarskapet i kyrkan alltmer vill anpassa kyrkan efter samhällsutvecklingen och gängse ”politiskt korrekta” åsikter. Det är beklagligt att präster och/eller kyrkoherdar i sådana situationer kan uppleva en press och respektlöshet och till och med känna sig utsatta för mobbning om de inte anpassar sig till rådande tidsanda.

Givetvis har alla präster att förhålla sig till kyrkoordningen och riktlinjer för Svenska kyrkans verksamhet, men när kyrkan enligt oss i alltför snabb takt förändrats

måste det finnas en respektfull dialog och behandling av prästämbetet oavsett fromhetsinriktning.

När man som anställd, förtroendevald, eller församlingsmedlem nås av vittnesmål om att det som präst är nästintill omöjligt att hysa en viss uppfattning i någon fråga där man avviker från intentionerna hos sittande förtroendevalda nationellt, eller lokalt, för att man intar en mer avvaktande, eller eftertänksam inställning utifrån sin tolkning av bibel och bekännelseskriterier. Eller å andra sidan vill gå längre i mission och evangelisation, men hindras för att medarbetare eller förtroendevalda vill inta en försiktigare hållning och kanske gör en annan tolkning av hur den kristna identiteten ska förmedlas. När man som kyrkoherde vittnar om att man funderar på att träda ur tjänst, efter ett kanske långt och uppskattat värv i kyrkans tjänst, med anledning av att man inte känner igen sig i sin kyrka. Ja, i alla ovan nämnda situationer har vi som kyrka brustit i respekten för de som har en annan uppfattning än rådande samhällstrend eller ledning. Vår kyrka har då också misslyckats i att vara den breda folkkyrkan med intentionen att vara en kyrka i tiden, men inte av tiden.

Svenska kyrkan bör vara en godmodig och varm arbetsplats, vilket den är i de flesta fall, men det är samtidigt problematiskt att andelen arbetsmiljörelaterade problem är så stor och att bristen på värdesättande och respekt för de som intar en annan hållning än den för stunden rådande mot bakgrund av tro och tradition, är reell. En bred folkkyrka månar om de sina, verkar i tiden, men har respekt för sin tro och tradition.

För att få en uppfattning om hur man ser på sin arbetsmiljö och karriärmöjligheter som präst och/eller kyrkoherde, utifrån sin fromhetsinriktning och arbetsmetoder, så bör kyrkomötet uppdra åt kyrkostyrelsen med kansli att ta fram och sätta en medarbetarundersökning där alla präster och kyrkoherdar uppmanas delta anonymt. Vi är medvetna om att man från nationell nivå inte i detalj kan styra hur församlingar ska hantera dessa dilemman, men utifrån denna kartläggning kan förtroendevalda på alla nivåer få en bild av hur situationen ser ut för präster och kyrkoherdar och därifrån nå bättre förutsättningar att vägledas och utforma strategier för att de politiska ledningarna och förtroendevalda ska ha en bättre förståelse, dialog och hänsyn.

Stockholm den 8 juli 2015

Aron Emilsson (SD)

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:36
av Aron Emilsson m.fl.

Introduktion till kristendom och Svenska kyrkan på svenska och de större invandrarspråken

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta ta fram och förmedla introduktionsmaterial och vägledning om kristendom och Svenska kyrkan, på svenska och de större invandrarspråken i missions- och samhällsorienterande syfte.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur detta material och arbete skulle kunna marknadsföras och förmedlas.

Motivering

I en tid då samhället blivit alltmer sekulariserat samtidigt som invandringen av personer från religiöst och kulturellt avlägsna länder varit och är mycket stor, står Svenska kyrkan och kristenheten för en utmaning från två håll. Dels ska vi möta en nedåtgående medlemstrend med allt färre medlemmar och bland dem allt färre kyrkobesökare, dels ska vi möta stora minoriteter av människor med en annan tro och religiös bakgrund i vårt land. Inte sällan trosinriktningar som står långt ifrån vår lutherska kristna.

I båda fallen krävs missionsinsatser, vilket naturligtvis kontinuerligt ska bedrivas utifrån missionsbefallningen i kyrkans verksamhet, men särskilt i tider då kyrkan förlorar befintliga medlemmar och har svårt att tilltala nya. Strategierna kan naturligtvis se väldigt olika ut beroende på vilka målgrupper man vill nå, men klart är att mission och evangelisation är grundbultar i Svenska kyrkans verksamhet.

Sverige är idag tyvärr ett starkt segregerat och splittrat land och i många av våra förorter hålls inte bara utanförskap och arbetslöshet på en hög nivå, det gror också en stark religiös fundamentalism, särskilt i form av islamism, vilket resulterar i rekrytering till IS vars budskap slår rot hos unga. Svenska kyrkan har ett ansvar att finnas över hela landet och bedriva gudstjänst, mission, diakoni och undervisning. Inte minst i de radikaliserade förortsmiljöerna kan kyrkan som social och mänsklig aktör göra skillnad, utgöra ett alternativ till destruktiv radikalisering och skänka framtidstro. Att visa på Svenska kyrkans verksamhet och tro skulle ha ett såväl socialt som missionerande och samhällsorienterande syfte och verka stabiliserande i instabila miljöer.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att kyrkomötet uppdrar åt kyrkostyrelsen att låta ta fram och förmedla introduktionsmaterial om Svenska kyrkan och den kristna tron, dels på svenska, dels på de större invandrarspråken. Samtidigt är det viktigt att poängtera att det inte handlar om att anpassa Svenska kyrkans webbplatser, publikationer, böcker eller skrifter i allmänhet till andra språk än

Mot 2015:36   svenskan och de officiella minoritetsspråken. Det måste finnas en drivkraft att lära sig svenska och sträva efter det för att ta till sig verksamheten i stort. Detta handlar om särskilt riktat introduktionsmaterial som utformas på både svenska och invandrarspråk för en första kontakt med Svenska kyrkan.

Stockholm den 8 juli 2015

Aron Emilsson (SD)

Julia Kronlid (SD)

Roger Hedlund (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:37
av Aron Emilsson

Natur- och kulturvård i Svenska kyrkans skogs- och markinnehav

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan centralt kan ta ett samlat grepp för att säkra biologisk mångfald och hållbara skogs- och jordbruksmetoder i förvaltningen av prästlönetillgångarna och kyrkans skog och mark.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i dialog med stiftet utreda om avkastningskrav i förvaltningen av prästlönetillgångarna och kyrkans skog kan tillåtas minska något till förmån för långsiktigt kontinuitetsskogsbruk och reservatsbildningar.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med berörda myndigheter ta del av råd, riktlinjer och forskning, vilka kan implementeras för att hindra skador och förstörelse av kulturarv i samband med förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog och jord.

Motivering

Svenska kyrkan är en stor och viktig markägare och förvaltare i Sverige. Jord och skog i många hektar ligger under kyrkans och prästlönetillgångarnas ägande från norr till söder och förvaltas och brukas av stift eller andra. I och med vår syn på omsorg om skapelsen och devisen att lämna över jorden i ett gott skick till efterkommande generationer är Svenska kyrkan inte vilken markägare som helst. I våra skötselplaner och avkastningskrav bör inte bara ekonomi, utan också ekologi och hållbarhet räknas. I ljuset av det är det viktigt att Svenska kyrkan reflekterar över betydelsen av – och agerar utifrån – jämställda miljö- och produktionsmål i förvaltning och brukande av skog och mark.

Sedan Sveriges radios stora granskning av skogsnäringen i Sverige 2012, har rapporter kring hur gammelskog avverkas, den biologiska mångfalden utarmas och miljömålen inte uppnås, avlöst varandra. Rapporter från skogsnäringen pekar i och för sig också på att naturvårdshänsynen blivit bättre. Som en av landets stora skogsägare och sitt arbete för klimat och miljö, har kyrkan hursomhelst ett stort ansvar för vård och värn av skapelsen, inte minst här på hemmaplan och kan vara ett föredöme. För att citera tidigare ärkebiskop Anders Wejryd i inledningen till årsredovisningen för 2013:

Hållbarhet har att göra med respekt för att höra till ett sammanhang som vi inte skapat själva. [...] Hållbarhet och helighet rör vid varandra. [...] Skapelsen är bärare av helighet och vi ska sträva efter att bruka utan att förbruka, förvalta utan att föröda.

Jord- och skogsbruket i kyrkans regi ska vara etiskt försvarbart och ekologiskt hållbart. Särskild vikt bör läggas vid bevarandet av den biologiska mångfalden och möjligheten att införa mer skonsamma och hållbara avverkningsmetoder som till exempel kontinuitetsskogsbruk bör övervägas i större skala än idag. Svenska kyrkan bör i högre utsträckning än hittills centralt kunna utreda hur stiftet kan styra skogsskötselmetoderna mot mer miljövänliga alternativ. En del stift är på god väg, andra längre ifrån, men genom samlade strategier och gemensam vilja kan arbetet bli bättre. Varsamt brukad skogsområden och kulturlandskap skänker inte bara ekologi och ekonomi, utan också rekreation och reflektion för den stressade nutidsmänniskan. Kanske på pilgrimsvandring eller söndagsutflykt. I ljuset av det gläder ett ökat naturvårdsperspektiv inte bara miljön, utan får också en självvårdande dimension.

Frågor som inte sällan är sammantvinnade med varandra är natur- och kulturvård, och inte sällan föranleder brister i det ena försämringar i det andra. De senaste åren har vi kunnat notera att Riksantikvarieämbetet i samverkan med Skogsstyrelsen konstaterar att hänsynen till fornlämningar och kulturarv i skogen inte fungerar. Den årliga inventeringen visar att närmare hälften av de inventerade forn- och kulturlämningarna är skadade eller grovt skadade i samband med skogsbruk och då framförallt av markberedning. Åverkan på forn- och kulturlämningar är allvarligt och ett brott mot kulturmiljölagen.

Svenska kyrkan ska i sin roll som försvarare av skapelsen och bärare av kulturarvet kunna visa föredöme även i denna fråga genom att ta del av råd, riktlinjer och forskning vilka i samråd med berörda myndigheter och stiftet kan implementeras för att förhindra och försäkra sig om att skador på kulturarvet inte sker i samband med förvaltning och brukande av prästlönetillgångarna och kyrkans skogsinnehav.

Stockholm den 9 juli 2015

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2015:38
av Britas Lennart Eriksson m.fl.

Kyrkan och idrotten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen utveckla samarbete med Riksidrottsförbundet som samlande organisationen för den svenska idrottsrörelsen.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2015:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2016–2018 anges på sidan 24 helt kortfattat att:

Samarbetet med Svenska fotbollförbundet fortsätter att utvecklas och genom detta etableras en kontakt med barn och unga som innebär att den som är ung inte måste välja antingen kyrkan eller idrotten.

Vi motionärer anser att det inte är tillräckligt att enbart utveckla ett samarbete med Svenska fotbollförbundet, som visserligen är ett stort förbund, men endast en del av den totala idrottsrörelsen. Största tävlingsidrotterna för flickor och pojkar 7–14 år samlar 582 000 medlemmar enligt Riksidrottsförbundets statistik 2014. Svenska fotbollförbundet samlar 236 000 av dessa medlemmar.

Mycket görs när det gäller kontakter mellan kyrka och idrott på det lokala planet. Men det borde vara en självklarhet att om nationell nivå vill utveckla kontaktytan och samarbete mellan Svenska kyrkan och idrotten bör detta ske med Riksidrottsförbundet som har som sin uppgift att stödja, företräda och leda idrottsrörelsen i gemensamma frågor.

Västerås den 13 juli 2015

Britas Lennart Eriksson (S)

Leif Nilsson (S)

Torgny Larsson (S)

Tommy Eriksson (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:39
av Helén Lindbäck

Dopundervisning för konvertiter från annan religiös kontext

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera framtagandet av dopundervisning för konvertiter från annan religiös kontext.

Motivering

Under flera år har asylsökande sökt sig till vårt land med förhoppning om nya livsmöjligheter i fred och frihet. Migrationsverkets bedömning är att antalet asylsökande de närmaste åren kommer att öka ytterligare. För Svenska kyrkans församlingar kommer detta att medföra en breddning av verksamheten för att kunna möta de nya utmaningarna och behoven.

Ett stort antal församlingar har kunnat konstatera det berikande deltagande de ”nya svenskarna” utgör i våra gudstjänster. Mässans gräns- och kulturöverskridande liturgi har trots språksvårigheter kunnat utgöra en plats där bekännelse och tillbedjan smält samman de många nationaliteterna till en gemenskap. Gudstjänsten torde även ha blivit den sociala gemenskap som varit mest tillgänglig för de som söker skydd och nytt hem i vårt land.

För många församlingar är den mångkulturella bilden påtaglig och närvarande och utgör i sig en utmaning för den kyrkliga verksamheten. Till denna verksamhet söker sig inte bara kristna trosbekännare utan även personer med annan religiös bakgrund. En återkommande erfarenhet i församlingarnas verksamhet är de personer med annan religiös bakgrund som önskar konvertera till den kristna tron.

Vårt uppdrag som kristna är att möta detta behov. Då prövas också församlingarnas pastorala bedömning av varje enskilds begäran om konvertering. Där frågan om konvertering bedöms som en angelägenhet för den sökande ska också församlingen erbjuda en god och relevant dopundervisning.

Vi kan förvänta oss att antalet konvertiter ökar i takt med den ökade invandringen. Svenska kyrkans församlingar behöver rustas för att möta det ökade antalet konvertiter. Men det finns idag inget relevant material för dopundervisning som bearbetats för detta mångkulturella missionsarbete i våra svenska församlingar. Det finns ett behov av ett genomarbetat material för dopundervisning i Svenska kyrkan och som sanktionerats av densamma.

Många församlingar skapar sitt eget material och arbetar via tolk. Det material som hänvisas till är till exempel *Jesus och Muhammed – Den sannare Guds bilden* av Johannes Sandgren. Nämda bok är inte en genomgång av den kristna trons huvudsatser men fungerar i brist på mera relevant material. Andra församlingar använder sig av Alfa-materialet.

Mot 2015:39

Med hänvisning till det växande behovet av dopundervisning för barn och vuxna från annan religiös kontext, föreslår jag att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att initiera framtagandet av en dopundervisning för dessa.

Piteå den 15 juli 2015

Helén Lindbäck (KR)

Kyrkomötet
Motion 2015:40
av Torvald Johansson m.fl.

Liturgistipendium

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda formerna för inrättande av ett årligt liturgistipendium till textförfattare, tonsättare och skapare av dramaturgi i gudstjänsten eller till den som på annat sätt utvecklat gudstjänsten.

Motivering

Arbetet med förslaget till kyrkohandbok har aktualiserat det nyskapande som ständigt sker av kyrkomusiker, präster, tonsättare och författare. Det handlar om ett skapande av text och musik i form av böner, mässmusik, psalmer, men även olika sätt att dramatiskt gestalta och utveckla gudstjänsten. Exempel kan vara en jazzmusiker som skapar en jazzmässa eller en musiker med invandrarbakgrund som gör gudstjänstmusik i sitt hemlands tonspråk. Handboksarbetet har kanske främst aktualiserat det arbete som görs med texter och liturgisk musik. Det är nu dags att bredare uppmärksamma den gudstjänstutveckling som pågår, inte minst i våra församlingar, ofta utan större uppmärksamhet från stift eller nationell nivå. Detta arbete kan leda fram till en liturgisk utveckling som Svenska kyrkan på nationell nivå kan ha nytta av, vara stolt över och ha förtroende för. Särskilt kan bruket att skriva ny musik till befintlig liturgisk text uppmärksammas mera. Inte sällan har sådant skapande medfört en större delaktighet i församlingen. På sikt kan sådant material finnas med i framtida handböcker och eller i kommande ”liturgiskt bibliotek”, i tryckt eller digital form. Vi föreslår därför att ett Svenska kyrkans liturgistipendium, att utdelas årligen, inrättas för att synliggöra och tillvarata detta kreativa arbete på lokal nivå. Man kan tänka sig att ett blivande Svenska kyrkans musikråd kan vara delaktigt i bedömningen av bidrag vad gäller musik. Stipendiets storlek och antalet mottagare varje år är dock en sak för kyrkostyrelsen att bedöma.

Vi tänker oss ett stipendium efter modell av Svenska kyrkans kulturstipendium, som ju varje år delas ut inom konstområdena litteratur, musik, film, bildkonst och teater. Dessa högt eftertraktade stipendier ska ju uppmuntra till nyskapande arbeten och utbyten mellan kulturutövare och kyrka. Vårt föreslagna liturgistipendium vänder sig mera inåt kyrkan och vill uppmärksamma det gudstjänstrelaterade arbetet som sker på många håll inom eller för vår kyrka.

Strängnäs, Göteborg, Växjö och Sollentuna den 15 juli 2015

Torvald Johansson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Ola Isacson (POSK)

Eva-Maria Munck (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:41
av Elsa Christersson m.fl.

Kyrkogårdar som mötesplatser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram underlag och avsätta medel så att intresserade församlingar kan erbjudas möjlighet att utveckla kyrkogårdarnas funktion som mötesplatser mellan församlingsmedlemmarna och mellan anställda och medlemmar genom att kyrkogårdsarbetarna erbjuds utbildning och får avsatt tid för sin roll som kommunikatörer och att övrig personal i sin dagliga verksamhet får möjlighet att naturligt besöka kyrkogårdar och aktivt ta kontakt med besökarna där.

Motivering

Det pågår en glädjande utveckling inom vår svenska kyrka som gör att den på många sätt är väl rustad att möta sina medlemmars behov.

Och när vi räds över medlemstappet får vi inte glömma att kyrkan fortfarande är den organisation som samlar fler medborgare än någon annan form av sammanlutning är i närheten av.

Fortfarande ser vi också att så snart en katastrof av något slag drabbar landet så är kyrkan den naturliga samlingspunkten. (När vi skriver detta har ett flickmord åter skett och människor samlas i kyrkan.)

Vi är ganska säkra på att Svenska kyrkan i de flesta medlemmars sinne har en naturlig, men ganska omedveten plats.

Det vi saknar, enligt min mening, är den naturliga kopplingen i vardagen mellan kyrkan och medlemmarna. En koppling som skulle göra att medlemmar tänker på kyrkan och dess verksamheter, som ett alternativ i både glädje och sorg. Så t.ex. är det vid andlig nöd för många lättare att söka en psykolog än undersöka vad kyrkan kan erbjuda av gemenskap och tröst och meningsfullhet.

Det är bara en mycket liten del av medlemmarna som besöker gudstjänster och trots att mycket utveckling skett, som vi som är trägna gudstjänstbesökare uppskattar, har inte yngre eller ens medelålders medlemmar vuxit in i den traditionen. Men det finns en plats där vi inte räknar antalet besökare, men där vi vet att de är många, och det är på våra kyrkogårdar.

Platser, oftast välskötta, ofta vackra, som även de utvecklas rent utseendemässigt och funktionellt men platser som inte utnyttjas som de mötesplatser som de skulle kunna vara.

De som arbetar rent praktiskt på kyrkogårdarna får ofta en god kontakt med besökarna och blir goda människokännare men ser sig inte alltid som de kyrkans kontaktpersoner de i praktiken är.

Mot 2015:41

I tidningen Kyrkogården citeras en kyrkogårdschef som säger: ”De vill att vi skall vara innanför, men vi är liksom inte medräknade.” Han talar om begravningsverksamheten, men kanske känns det så med allt kyrkogårdsarbete.

Jag vill föreslå kyrkomötet att man uppdrar åt kyrkostyrelsen att erbjuda några församlingar att verka som försöksplatser med målet att nå fler medlemmar med information om kyrkans olika verksamheter för att på så sätt öka kontakten kyrka-medlemmar.

Vomb den 14 juli 2015

Elsa Christersson (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Jan Björkman (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:42
av Georg Lagerberg m.fl.

Utforma en ceremoni för välsignelse för den som fått ändrad könstillhörighet

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma ett förslag till ceremoni för välsignelse som kan erbjudas den som fått fastställelse av ändrad könstillhörighet.

Motivering

I Sverige kan man sedan 1972 ansöka om att få ändrad fastställelse av könstillhörighet. För närvarande är det drygt 200 personer som årligen ansöker om att få ändrad fastställelse av könstillhörighet. Processen innan ett sådant beslut är lång och på många sätt komplicerad. Det följer redan av den bakomliggande problematiken – könsdysfori. Könsdysfori är ett psykiskt lidande eller en försämrad förmåga att fungera i vardagen som orsakas av att könsidentiteten inte stämmer överens med det registrerade könet. Situationen för dem som har könsdysfori har på många sätt förbättrats avsevärt. För det första har kunskapsläget om lämplig vård åt patienter med könsdysfori förbättrats genom att Socialstyrelsen nyligen publicerat nationella kunskapsstöd för god vård för vuxna och barn med könsdysfori. För det andra har många med könsdysfori idag ett helt annat stöd från familj och vänner än tidigare. Fortfarande möter dock många transsexuella både fördomar och diskriminering. Vi tror därför att Svenska kyrkan skulle kunna hjälpa och stödja denna grupp av personer genom att erbjuda dem som fått ett beslut om ändrad könstillhörighet en ceremoni där den enskilde välsignas och bekräftas i församlingen och i Guds världsvida kyrka enligt sin identitet. Att få ett nytt juridiskt kön gör inte människan till någon annan inför Gud men inför våra medmänniskor. Och att kyrkan ser och bekräftar dem som har det svårt är väsentligt. Genom att ta fram en ceremoni enligt ovan kan kyrkan göra detta – visa att kyrkan ser och bekräftar dem – samt omfamna dem som fått ändrad könstillhörighet med positiv energi och kraft. Genom att erbjuda dem en ceremoni där de välsignas får de en viktig signal – en signal som visar dem att i Svenska kyrkan är de accepterade för den de är.

Vi tror även att en beskrivning av hur vi kan utforma en sådan ceremoni är viktigt för kyrkans personal. Inom den grupp vi pratar om ryms det personer som är rejält sårade av den livsresa de fått genomgå. Och även om antalet personer som ansöker om ändrad könstillhörighet ökat så blir 200 per år inte särskilt många per församling. Många präster kanske enbart träffar en enda person som fått ändrad könstillhörighet under hela sitt yrkesliv. Att det då finns en vägledning om hur man kan agera när denna enda person kommer – som beskriver hur kyrkan kan stödja, välkomna och bekräfta den enskilde genom en ceremoni – borde kunna ge prästen

Mot 2015:42   ett gott stöd för att göra rätt för att mötet med kyrkan för den enskilde ska bli så bra som möjligt.

Stockholm den 10 juli 2015

Georg Lagerberg (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:43
av Karl-Gunnar Svensson och Irene Oskarsson

Kyrkohistoria för blivande präster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att införa ett obligatoriskt krav på minst 15 högskolepoäng i kyrkohistoria för antagning till Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Motivering

Den kristna kyrkan har en tvåtusenårig historia och i Sverige har kyrkan verkat i över ett tusen år. Svenska kyrkans gudstjänstliv, församlingar, kyrkobyggnader och kyrkliga föremål har en lång historia. Men de kan inte förstås och deras syfte och mening kan inte förmedlas utan grundläggande historiska kunskaper hos dem som företräder Svenska kyrkan på lokalplanet.

I en alltmer historielös tid blir det allt viktigare att Svenska kyrkans präster har tillräckliga kunskaper i kyrkohistoria. I de utbildningskrav som idag gäller för blivande prästkandidater finns inga krav på studier i kyrkohistoria. Det innebär att det går att bli präst utan att ha läst ens en översiktskurs i svensk kyrkohistoria från Ansgar till nutid.

Det är med denna bakgrund uppenbart att de utbildningskrav som ställs på blivande präster i Svenska kyrkan idag inte är adekvata. Ytterligare ett skäl till varför kyrkohistoriska kunskaper har blivit allt viktigare är ansvar för kulturminnesvård som åligger kyrkan genom dess förvaltning av kyrkobyggnader och kyrkliga föremål, och för vilket kyrkan erhåller en kyrkoantikvarisk ersättning från staten. Även här är grundläggande kyrkohistoriska kunskaper absolut nödvändiga för att församlingar ska kunna ta det ansvar som åligger dem för kulturminnesvården.

Träslövsläge och Aneby den 14 juli 2015

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Irene Oskarsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2015:44
av Lena Klevenås m.fl.

Rådslag kring förvaltning av jord och skog

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett rådslag eller en konferens för ett brett samtal kring kyrkan som förvaltare av jord och skog.

Motivering

Olika aktörer i Svenska kyrkan behöver, inte minst efter biskopsbrevet om klimatet, samlas till ett grundläggande samtal, ett rådslag, där alla aspekter på förvaltning av jord och skog belyses. Det skulle kunna bli en utgångspunkt för ett mer sammanhängande arbete där Svenska kyrkans roll och identitet tydliggörs. Hur kan Svenska kyrkans jord- och skogsbruk på bästa sätt bidra till den nödvändiga omställningen till en klimat- och miljömässigt hållbar produktion? Finns det t.ex. möjligheter att använda våra tillgångar i sociala och diakonala arbeten? Skulle Svenska kyrkan, på en del av sina marker, kunna pröva mer hållbara modeller för skogsbruk även om avkastningen kanske skulle bli något mindre? Skulle de stadsnära jordbruk eller skogar vi har kunna användas för diakonala projekt eller projekt som inbegriper barn och unga? Dessa och en mängd andra frågor skulle behöva belysas för att vi kan bli en mer ansvarsfull aktör och visa på att teologi, tanke och handling drar åt samma håll.

Det finns en stor förväntan på Svenska kyrkan att även i vårt arbete nationellt och lokalt leva upp till de goda initiativ som görs i vårt internationella arbete kring klimatet. Johanna Sandahl, ordförande i Naturskyddsföreningen, skrev t.ex. en artikel om förväntningarna på Svenska kyrkan som skogsägare i Kyrkans tidning i juni. (www.kyrkanstidning.se/debatt/kyrkan-bor-agera-pa-hemmaplan)

Prästlönetillgångar med en lång historia i Svenska kyrkan är viktiga ”indikatorer” på hur väl vi hänger ihop som kyrka när det gäller tal och handling. Om vi förvaltar jord och skog på ett sätt som är bra för klimat och hållbarhet och inte enbart tänker på kortsiktig ekonomisk avkastning kan vi bli inspiratör och föredöme för andra jord- och skogsbrukare och visa på nya möjliga vägar.

I ett rådslag kan man samla ansvariga för stiftens egendomsförvaltning och andra aktörer inom Svenska kyrkan för att tillsammans med miljö- och naturskyddsorganisationer samtala om kyrkans ansvar för jord och skog – och hur vi som kyrka där kan bidra till klimatomställningen.

Alingsås, Uppsala, Stockholm, Nyköping och Umeå den 15 juli 2015

Lena Klevenås (MPSK)

Terence Hongslo (MPSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Eva-Maria Munck (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:45
av Lena Klevenås m.fl.

Utveckla kyrkans miljö- och hållbarhetsarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa ett projekt för att ta fram strukturer för hur Svenska kyrkan på nationell nivå ska kunna stärka sitt stöd till stiftens och församlingarnas arbete med att utveckla miljö- och hållbarhetsarbetet, inte minst med avseende på miljödiplomering.

Motivering

Svenska kyrkan har under 2000-talet utvecklat en egen modell för miljöcertifiering som kallas *Svenska kyrkans miljödiplomering för hållbar utveckling*. Den togs fram för församlingarnas arbete med miljöfrågor som skulle vara ett slags mellanting av certifiering å la ISO eller EMAS och folkbildningsarbete. De mer industriella systemen har inte med de ”mjuka delarna” som är en av kyrkans viktigaste bidrag till en hållbar utveckling, dvs. reflektion över varför vi som kyrka arbetar med miljö- och hållbarhetsfrågor.

I början var arbetet trögt och kunnigheten i att arbeta med mål och uppföljning i kyrkans församlingar var låg, vilket är en stomme i diplomeringsmodellen. Idag när arbetssättet med mål och uppföljning har blivit det vanliga sättet att formera arbetet i församlingar så är förståelsen lättare för att arbeta med miljödiplomering. Samtidigt har miljö- och hållbarhetsfrågor blivit mycket mer självklart än vad det tidigare var. Det betyder att det system som utvecklades av kyrkokansliet i början av 2000-talet har idag blivit ett mer utbrett verktyg och fler ser det som ett bra alternativ för ett sammanhållet miljöarbete. Nationell nivå ”äger” verktyget miljödiplomering och ser till att det utbildas diplomerare (dvs. revisorer för diplomeringar i församlingar) men stiftens miljösamordnare är de som driver arbetet i stiftens.

Ju fler som vill arbeta med modellen desto större blir behovet på nationell nivå att hålla samman arbetet och utbilda diplomerare samt att också hitta en gemensam linje bland diplomerare och miljösamordnare om vilka krav man ska ställa på de som diplomerar och hur den standard som finns för diplomeringen ska tolkas. Det handlar om att finna ett läge som både ger god kvalitet men som inte gör kraven ouppnåeliga.

Det finns också i det nätverk som stiftens miljösamordnare utgör initiativ för att utveckla andra former av verktyg för att understödja arbetet med miljö och hållbarhet i Svenska kyrkan. Ett sådant exempel är en diplomeringsmodell för event, dvs. arrangemang inom Svenska kyrkan som inte faller inom ett stifts eller en församlings linjearbete. Det har under den senaste Världens fest i Karlstad 2014 utvecklats en modell för att diplomera dessa vilket det nu finns ett förslag till som skulle kunna användas vid konferenser och möten för att även här se till att

hållbarhetsaspekter finns med i möten med mycket människor som ofta också är publika och speglas i media.

Idag, när Svenska kyrkan är så tydligt profilerad i klimat- och miljöarbete, behöver resurserna stärkas även på nationell nivå för att stödja stiftens arbete kring utmaningarna. Det skulle troligen behövas ett projekt, kanske på tre år där nationell nivå ser till att skapa strukturer för hur Svenska kyrkans arbete med miljö/hållbarhet ska stärkas och utvecklas. Främst då med fokus på de miljöledningssystem som vi har i Svenska kyrkans miljödiplomering för hållbar utveckling men också de andra verktyg som finns i Ljussteget och Miljödiplomering av event.

Samtidigt skulle det här projektet kunna innefatta en miljödiplomering av kyrkokansliet i Uppsala.

Alingsås, Uppsala, Stockholm, Nyköping och Umeå den 15 juli 2015

Lena Klevenås (MPSK)

Terence Hongsto (MPSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Eva-Maria Munck (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:46
av Gunvor Torstensson och Hans-Olof Andrén

Församlingsrådets uppgifter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt tydliggöra kyrkoordningens bestämmelser om församlingsrådets ansvar för församlingens grundläggande uppgift.

Motivering

Från den 1 januari 2014 har en församling som ingår i ett pastorat ett församlingsråd som styrelse. Kyrkoordningen (KO) 2 kap. 1 § anger att församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission, och att det är församlingen som ansvarar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Detta gäller alla församlingar, oavsett om de ingår i ett pastorat eller är självständiga ("församling som inte ingår i ett pastorat" i KO). Församlingsrådet är församlingens styrelse (2 kap. 8 §) och dess huvuduppgift är alltså att (tillsammans med kyrkoherden, 5 kap. 2 §) ansvara för att den grundläggande uppgiften fullgörs i församlingen. Den konkreta verksamheten måste utformas med de förutsättningar och möjligheter som finns lokalt, och som församlingsrådet bör känna bäst. I många fall, särskilt i små församlingar, behöver delar av den grundläggande uppgiften utföras i samverkan med andra församlingar i pastoratet eller på pastoratsnivå. Detta ska framgå av församlingsinstruktionen, och pastoratets kyrkoråd har (tillsammans med kyrkoherden) därför fått det övergripande lokala ansvaret för att pastoratets församlingar fullgör sin grundläggande uppgift. Men huvudansvaret ligger fortfarande på församlingsrådet tillsammans med kyrkoherden.

Kyrkoordningen uttrycker församlingsrådets ansvar på ett sätt som förefaller vara svårt att uppfatta. I 4 kap. 21 § står det att "församlingsrådet ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar". (De "övriga uppgifterna" avser de frågor av förvaltningskaraktär som kyrkorådet kan ha uppdragit åt församlingsrådet, t.ex. ekonomiskt ansvar eller personalansvar.) I de uppgifter som anges i kyrkoordningen återfinns en mängd paragrafer om ansvaret för den egna kyrkan, kollekter, val av kyrkvårdar och att utveckla och utforma församlingens gudstjänster. En sammanställning finns i den mall för arbetsordning för kyrkoråd i pastorat som Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation tagit fram; här beskrivs församlingsrådets uppgifter så här:

1. Församlingsrådet är styrelse i en församling som ingår i ett pastorat. (2 kap. 8 §)

2. Om ärendet särskilt angår en församling i ett pastorat ska församlingsrådet ha beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. (3 kap. 22 §)
3. Om församlingen ingår i ett pastorat väljer församlingsrådet kyrkvärddar för mandatperioden. (4 kap. 19 §)
4. Församlingsrådet ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar.
(4 kap. 21 §)
5. Församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. (17 kap. Inledning)
6. Församlingsrådet får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen. (17 kap. 6 §)
7. En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om församlingens församlingsråd medger det. Innan församlingsrådet fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet. (17 kap. 7 §)
8. Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens församlingsråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning. (17 kap. 8 §)
9. Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens församlingsråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster. Vid oenighet mellan församlingsrådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut. (17 kap. 9 §)
10. I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i Den svenska psalmboken. Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av församlingsrådet. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet. (18 kap. 6 §)
11. Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster och församlingsrådet ska ge sitt medgivande. (20 kap. 6 §)
12. Frågor om upplåtelse av kyrka för andra ändamål än de som avses i 1 och 2 §§ prövas av församlingens församlingsråd. Innan församlingsrådet beslutar om upplåtelse av kyrkan ska kyrkoherden, om han eller hon är förhindrad att delta i beslutet, ges tillfälle att yttra sig om det är möjligt. Församlingsrådet får uppdra åt kyrkoherden, eller åt en särskild avdelning bestående av kyrkoherden och andra ledamöter eller ersättare i församlingsrådet, att på rådets vägnar besluta i ärenden om upplåtelse av kyrka. (41 kap. 3 a, 4-6 §§)

13. Församlingens församlingsråd beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänstillfälle kollekten ska tas upp. (43 kap. 6 §)
14. En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av församlingens församlingsråd flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det. (43 kap. 7 §)
15. När det gäller en gemensam församlingsinstruktion ska kyrkorådet även samråda med församlingsråden inom pastoratet. (57 kap. 5 §)
16. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen får väckas av församlingsrådet. (57 kap. 6 §)

Det är inte så lätt att genomskåda, att i punkterna 1 och 4 döljer sig huvudansvaret för församlingens grundläggande uppgift som beskrivs i 2 kap. 1 § – någon hänvisning till denna paragraf finns heller inte! I förarbetet till bestämmelserna, utredningen *Närhet och samverkan* (SKU 2011:2), hänvisas i kyrkoordningss-kommentaren till 4 kap. 22 § till skrivningen i avsnitt 7.4.3. Där sägs:

Församlingsinstruktionen blir viktig när det gäller att i det konkreta fallet utmejsla församlingsrådets ansvarsområde. Som framgår nedan i avsnitt 7.5 ska det av församlingsinstruktionen framgå hur ansvaret för den grundläggande uppgiften är fördelat mellan församlingarna och pastoratet.

Om en ny församlingsinstruktion inte hunnit färdigställas är det alltså av vikt att församlingsråd och kyrkoråd kommer överens om vad av den grundläggande uppgiften som ska göras i samverkan mellan församlingar eller på pastoratsnivå, och vad som ska göras av församlingen ensam, så att församlingsråden är på det klara med sitt ansvarsområde.

Eftersom inrättandet av församlingsråd är nytt, följs det som går att utläsa i kyrkoordningen och tolkas som att församlingsråden har ett begränsat ansvarsområde som endast gäller gudstjänstlivet. Men den grundläggande uppgiften är en och det går inte att lyfta ut gudstjänstfirandet som ett isolerat område. Otydligheten och tolkningen skapar förvirring och frustration bland ledamöter i församlingsråd, eftersom man upplever sig vald till ett otydligt styrelseuppdrag. Det är angeläget att det skapas en större tydlighet när det gäller församlingsrådets uppgift och ansvar, och vi föreslår att kyrkostyrelsen ges ett sådant uppdrag. Detta kan ske genom informationsinsatser, utbildningsinsatser, dialog med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, osv. Det kan också prövas om kyrkoordningen i något stycke kan behöva förtydligas. Exempelvis står det i 5 kap. 2 §: ”Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.” Denna bestämmelse synes enbart ta sikte på självständiga församlingar; ”kyrkorådet eller församlingsrådet” skulle bättre spegla också situationen i ett pastorat.

Järpås och Göteborg den 17 juli 2015

Gunvor Torstensson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:47
av Dag Sandahl

Svenska kyrkans vägval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inför reformationsjubileet 2017 utarbeta ett underlag för samtal, studier och rådslag om Svenska kyrkans vägval.

Motivering

Teol. dr Lennart Johnsson publicerade år 2014 studien *Vart är kyrkan på väg?* Analyser och prognoser gällande Växjö pastorat åren 1995–2020. Det är en framställning som fyller också högt ställda anspråk på att vara depressionsfrämjande.

De deprimerande siffrorna redovisar hur antalet huvudgudstjänster i en församling gått ned med 68,4 procent, medan antalet deltagare i samma församling minskat med 63,1 procent. Detta är extremen. Snittet för hela pastorat, som motsvarar Växjö kommun, är ett minus vad gäller huvudgudstjänster på 29,4 procent och ett minus för deltagarantalet på 40,5 procent. Det är omskakande men nyttig läsning Lennart Johnsson förser pastoratet med, men görs inget gemensamt och framtidsytande arbete kommer det deprimerande att bli studiens behållning.

Svenska kyrkan i stort visar motsvarande tendenser. 1995 var antalet besök i huvudgudstjänsterna 7 603 841 för att 2014 ligga på 4 278 947. Då hade Svenska kyrkan från 1990 tappat 1,5 miljon gudstjänstbesök de föregående fem åren.

Vad som skett i Svenska kyrkan under efterkrigstiden kan vi skapa oss en bild av genom kyrkostatistiken. Analyserna har ofta fått ske utanför själva kyrkoapparaten. Berndt Gustafsson ägnade sig åt att läsa religionssociologiska verk på SL-tåget från Rönninge till Stockholm C där han var verksam vid det Religionssociologiska institutet. Det var ett arbete som efterhand kom att föras till kyrkokansliet när tidigare medarbetare från institutet, Margareta Skoog och Eva Hamberg, kom till Svenska kyrkans egen forskningsavdelning. Analyserna som görs i Kyrkans hus håller hög klass och är mycket intressanta. Frågan hur all denna kunskap ska komma till användning i kyrkolivet återstår att besvara. Visst kan det då och då komma rapporter med exempel på lyckade församlingar, men bilden domineras inte av dessa. I det konkreta kyrkolivet ser människor vad minskat antal gudstjänster och minskat antal gudstjänstfirare innebär. Det leder inte sällan till deprimerande insikter, uppgivenhet och handlingsförlamning.

Det finns inga enkla lösningar på den situation siffermaterialet tydliggör men det finns över huvud taget inga lösningar om inte människor i församlingarna kan se, bedöma och handla. Det behövs underlag som talar om en allvarlig situation och en hållning där kritik inte bara är välkommen utan nödvändig och komplext av orsaker till den kollaps siffrorna demonstrerar kan analyseras och förstås. Historiska proces-

ser, en samhällsomvandling, en medveten sekularisering och kyrklig oförmåga är faktorer men självklart spelar också prästernas insatser en stor roll.

Den som vill kan gå tillbaka 80 år i tiden och läsa Gunnar Rosendals programbok *Kyrklig förnyelse* (i nytryck på Gaudete förlag 2015) och kanske hans bok *Kyrkans framtid* (1943). Somliga har analyserat Svenska kyrkans svaghet. Men ett bredare underlag för samtal och studier behövs. Naturligtvis kan biskoparna skriva ett biskopsbrev, men kyrkostyrelsen borde få i uppdrag att inför år 2017 ta fram ett underlag för rådslag på Svenska kyrkans alla nivåer: studiecirklar/seminarier i församlingarna och rådslag i församlingsråd, kyrkoråd, stiftsstyrelser och kyrkostyrelse. Ett reformationsjubileum som tar fasta på de verkliga utmaningarna för Svenska kyrkan vore ett konstruktivt sätt att fira genom att söka nya ansatser. Här handlar det om att ta vara på människors konstruktiva kapaciteter när många tillsammans överlägger om problem och gör det som är förnimmelser till förståelse genom studier och samtal.

Det sägs att problem är möjligheter som kommer med baksidan först.

Moheda den 20 juli 2015

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:48
av Dag Sandahl

Solidaritet med samtidens martyrer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra annandag jul 2015 till en stor manifestationsdag i Svenska kyrkan för samtidens martyrer.

Motivering

Vår tid är en omfattande martyrtid. Människor slaktas därför att de, som vi, är döpta och konfirmerade. Ingenting av detta borde förvåna annat än de medkristnas passivitet att medvetandegöra sig själva och andra om vad som sker. Martyrdagen annandag jul blir en dag för sammanlysningar och de gudstjänster som firas handlar om julens sånger och psalmer. Det blodiga allvaret ska inte störa julstämningen. Det finns all anledning att kraftfullt ändra på den saken och hålla fram samtidens martyrer genom att Svenska kyrkan på alla nivåer gör annandag jul till den manifestationsdag för martyrer den egentligen är.

Det handlar den här gången om våra medkristna. Förpliktelsen är först och främst att stå samman med dem som är våra syskon i tron.

Kommunikatörerna i Svenska kyrkan torde enkelt kunna få fram den sakinformation som hos många döpta och konfirmerade svenskar skulle skapa insikten att de som avrättas är som vi. Döpta och konfirmerade. Alla avrättade kanske inte varit de flitigaste kyrkbänksnötarna. Våldsverkarna frågar inte efter kyrkogångskort utan om trostillhörighet. De misshandlade, våldtagna och dödade är människor som vi. Det förhållandet får inte döljas i ett siffermaterial som till sist blir ofattbart. Sakinformationen i media hänvisar till gudstjänster i det lokala sammanhanget.

Från biskoparna kan Svenska kyrkan förvänta ett biskopsbrev att läsa upp i församlingarnas gudstjänster annandag jul 2015. I stiftens ställs rimligtvis frågan hur församlingarna kan stötts – kanske främst genom en satsning i media och genom informativt informationsmaterial till kyrkoarbetarna om martyriet som ett livsvillkor för kyrkan. Det är insikter av detta slag som ska fram i gudstjänsterna. Krubban står nära korset.

Församlingarna får göra en ny gudstjänstplan med många fler gudstjänster. Det betyder att annandag jul inte blir en avkopplande dag för personalen efter julafton och juldag. Solidaritet kostar på bekvämlighet. Möjligen handlar det om att på gator och torg manifesteras. I högmässan eller temagudstjänsten bör det rimligtvis finnas plats för ljusständning och personliga förbönslappar för martyrer. Att förkunnsen blir en hjälp för människor att se sig stå i gemenskap med de lidande är en självklarhet men kanske också att den hjälper oss att uppfatta hur den kristna tron bokstaveligen är livsfarlig därför att den är livsviktig.

Moheda Kristi förklarings dag den 19 juli 2015

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:49
av Dag Sandahl

Kyrkohandboksarbetet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt ta fram och distribuera ett studiematerial om gudstjänsten.

Motivering

Det uppgjorda tidsschemat för handboksarbetet innebär remissarbete hösten 2016 och beslut i kyrkomötet 2017 och en ny kyrkohandbok i bruk påsk eller pingst 2018. Det återstår alltså tid för arbete och överväganden.

Problemen med handboksarbetet har emellertid blivit till en fråga om tillit. Det kan tänkas att det förslag som presenteras kommer att återställa förtroendet, men det vet vi inte ännu. Just nu behövs en tillitsskapande medvetandeprocess.

Jag övervägde – efter att ha läst vad Walter Rathenau en gång sa till Stefan Zweig – att föreslå att handboksarbetet skulle få ytterligare tid på sig. Rathenau sa: ”Litteraturen är ett underbart kall, för den kräver ingen brådska. Ett år förr eller senare gör ingen skillnad när det gäller en verklig bok.” (Stefan Zweig, *Världen av i går*. Ersatz 2011 sidan 204). Jag kom fram till att det borde vara möjligt att parallellt med handboksarbetet ta vara på möjligheten att i församlingarna arbeta med grundfrågan vad Gud gör och vad vi gör när vi firar gudstjänst. Vad handlar gudstjänsten om och vad går den ut på? Hur gestaltas detta? Utan ett sådant grundläggande gudstjänstmedvetande i församlingarna spelar ett handboksarbete inte så stor roll.

En tillitsskapande medvetandeprocess gäller alla församlingar, inte bara de som svarar på handboksremiss. Församlingarna behöver därför få tillgång till material för studier och samtal – och det kan låta sig göras rätt enkelt för vad det handlar om är närmast ur gudstjänstmaterial de senaste decennierna hämta fram något som kan fungera för studiearbete om grundläggande liturgiska frågor. Här är en möjlighet för präster och kyrkomusiker att ta konstruktivt ansvar för en dialog om gudstjänsten i anledning av kyrkohandboksarbetet.

Nu ska inte präster och kyrkomusiker betraktas som fullärda när det handlar om liturgisk teologi. Det är rimligt att göra studiesatsningar för kyrkoarbetare i stift och kontrakt. Där skulle med fördel Christer Pahlmblads bok *Mässa för enhetens skull*, Artos 2014, kunna studeras och diskuteras.

När det gäller en kyrkohandbok gör i och för sig inte ett år till eller från. Det går emellertid, enligt min mening, att genom ett medvetet studiearbete om gudstjänsten göra avgörande skillnad under det dryga år som ligger framför oss, när kyrkohandboksarbetet går in i nästa fas.

Moheda den 20 juli 2015

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:50
av Dag Sandahl

Utredning om huvudmannaskap för begravningsväsendet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om huvudmannaskapet för begravningsväsendet.

Motivering

Arbetet med att skapa nya relationer mellan Svenska kyrkan och staten var ett arbete som präglades av kompromisser. En sådan var att Svenska kyrkan fick ansvaret för begravningsverksamheten men det är ett ansvar som börjat ifrågasättas både principiellt och praktiskt. Det är inte säkert att det som för snart en generation sedan uppfattades vara en fördel för Svenska kyrkan längre är det. Tanken att ett trossamfund på sikt ska svara för begravningsverksamheten i ett samhälle som säger sig vara mångkulturellt tycks inte riktigt rimlig och än mindre rimlig när Svenska kyrkans medlemstal understiger 50 procent av befolkningen. Förr eller senare kommer beslut i frågan att fattas. Och beslut fattas – antingen av oss, av någon annan eller av sig själva

Det vore av värde att nu tillsätta en utredning för att få fram inte bara ett underlag för hur Svenska kyrkans egen begravningsverksamhet skulle kunna se ut när staten i ett mångkulturellt Sverige behöver finna andra former för begravningsväsendet än att detta sköts av ett trossamfund.

En utredning behöver också utvärdera för- och nackdelar med nuvarande ordning. Till nackdelarna hör möjligtvis att Svenska kyrkan i begravningsfrågor måste framträda som myndighet, med de begränsningar i pastoral omsorg som en sådan funktion innebär. Till fördelarna kan höra att begravningsverksamheten i nuvarande form sköts väl. Hur kan en sådan goodwill förvaltas om eller när staten förändrar huvudmannaskapet?

Moheda den 20 juli 2015

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:51
av Bengt Kjellgren och Suzanne Fredborg

Antalet ledamöter i kyrkofullmäktige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av kyrkoordningens bestämmelser om antalet ledamöter i kyrkofullmäktige.

Motivering

2012 års kyrkomöte behandlade den s.k. Strukturutredningen och de förslag som fördes fram i kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2012:5. Skrivelsen innehöll bland annat en ändring av kyrkoordningens 3 kap. 5 och 53 §§ om antalet ledamöter i kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige. Ändringsförslaget innebar att dessa båda paragrafer skulle ersättas med en bestämmelse innebärande att minsta antalet ledamöter i kyrkofullmäktige i församlingar med 5 000–20 000 röstberättigade skulle vara 25 ledamöter, och att minsta antalet ledamöter i församlingar med över 20 000 röstberättigade skulle vara 35 ledamöter. Tidigare bestämmelser för kyrkofullmäktige i 3 kap. 5 § hade varit minst 19 ledamöter i församlingar med över 5 000–10 000 röstberättigade respektive minst 25 ledamöter i församlingar med över 10 000 röstberättigade. (För församlingar med färre än 5 000 röstberättigade föreslog skrivelsen ingen ändring, utan minsta antalet ledamöter i kyrkofullmäktige skulle vara oförändrat 15 ledamöter.)

Skrivelsens förslag till ändring avseende kyrkoordningens 3 kap. 5 och 53 §§ uppmärksammades först inför debatten i plenum. Yrkande om att förslaget inte skulle genomföras ställdes men avslogs, varför kyrkomötet beslutade bifalla förslaget som trädde i kraft i samband med 2013 års kyrkoval.

De flesta som är verksamma inom ideella organisationer vet att det ofta är svårt att rekrytera nya medlemmar, och än svårare är det att få medlemmar att åta sig ett mer aktivt engagemang, till exempel i form av styrelseuppdrag. Detta gäller även för många av Svenska kyrkans församlingar och pastorat. Konsekvensen av kyrkomötets beslut blev att nomineringsgrupperna i vissa av de församlingar som blev tvungna att öka antalet fullmäktigeledamöter fick problem med att rekrytera tillräckligt många kandidater till sina valsedlar.

Svenska kyrkans uppdrag är rikstäckande, men förutsättningarna för oss att verka skiljer sig åt i olika delar av landet. Den aktuella bestämmelsen i kyrkoordningen riskerar i det perspektivet att försvåra arbetet i församlingar och pastorat.

Undertecknade menar därför att kyrkostyrelsen bör göra en översyn av kyrkoordningens bestämmelse om antalet ledamöter i kyrkofullmäktige. Ambitionen bör då vara att kraven om minsta antalet ledamöter sänks. Det bör dock noteras att kyrkoordningens krav avser ett minimiantal – inget hindrar den församling eller det pastorat som så önskar att ha flera ledamöter i kyrkofullmäktige än vad kyrko-

Mot 2015:51   ordningen stadgar. Kyrkostyrelsen bör återkomma till 2016 års kyrkomöte med förslag, så att eventuella ändrade regler kan fastställas före 2017 års kyrkoval.

Halmstad och Stockholm den 16 juli 2015

Bengt Kjellgren (BA)

Suzanne Fredborg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2015:52
av Dan Sarkar

Samrådsgrupp för gudstjänstlivet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en samrådsgrupp kring hur den negativa gudstjänsttenden kan vändas och eventuellt återkomma till kyrkomötet med förslag.

Motivering

Svenska kyrkans gudstjänstfirande befinner sig i fritt fall. På 25 år har deltagandet i huvudgudstjänster mer än halverats. Om kurvorna inte vänder kommer allt gudstjänstfirande i Svenska kyrkan att ha halverats ytterligare en gång (om man extrapolerar den procentuella minskningen) eller helt dött ut (om man extrapolerar den numerära minskningen) inom lika många år till ...

Till dels finns det naturligtvis organisatoriska, demografiska och strukturella förklaringar till raset: folkomflyttningar, färre konfirmander, sammanläggningar med minskat gudstjänstutbud osv. Allt detta är mätbart och lättåtkomligt genom den utförliga statistik som kyrkokansliet presenterar och redovisar varje år.

Men det finns också förklaringar som är svårare att mäta, som har att göra med varför vi har svårt att få de yngre generationerna att bli regelbundna gudstjänstfirare, varför tidigare gudstjänstfirare glider bort eller konverterar, osv.

Samtidigt tillhör många av de trognaste gudstjänstfirarna någon eller några av de många inomkyrkliga rörelser som ofta är kritiska till (delar av) Svenska kyrkans utveckling. Flera av dessa högkyrkliga/lågkyrkliga/gammalkyrkliga/karismatiska grupper har dessutom ett starkt barn- och ungdomsarbete, ett uthålligt kyrkopolitiskt engagemang och goda internationella ekumeniska kontakter.

Ett av flera initiativ som behöver tas för att kurvorna ska kunna vändas måste vara att Svenska kyrkan tar initiativ till inomkyrklig ekumenik och inleder strategiska samtal med just de inomkyrkliga grupper som på många ställen bär upp gudstjänstlivet. Kyrkostyrelsen bör tillsätta en samrådsgrupp med uppgift att lyssna in synpunkter från företrädare för dessa grupper och sedan återkomma till kyrkomötet med rapport och om möjligt konstruktiva förslag om vad som kan, bör och behöver göras för att vända kurvorna.

Broby den 17 juli 2015

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:53
av Dan Sarkar

Ordning för bejakande av dokument

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en ordning för bejakande av dokument.

Motivering

I debatten kring Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2014:9, och den debatt som både föregick kyrkomötet och följde efteråt, belystes den förvirring som råder kring hur statusen av bejakade respektive mottagna dokument ska bedömas. Det belystes vidare att Svenska kyrkan inte har någon fastställd ordning för bejakande av dokument.

Det är djupt olyckligt att det över huvud taget finns tveksamheter kring vad som är uttryck för Svenska kyrkans lära och vad som bara är mottaget och anbefallt för studier, samtal och fördjupning.

För att undvika otydlighet om vad som är Svenska kyrkans lära och vad som är debattinlägg föreslår jag därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att ta fram en modell för hur bejakande av dokument ska ske för att säkerställa nya dokument status och auktoritet och att vederbörliga ekumeniska samråd äger rum.

Broby den 17 juli 2015

Dan Sarkar (FK)

Till

Kyrkomötet

Kyrkomötet

Ink 2015 -09- 25

Diarienummer

Km 2015/2

Aktbilaga

109

Härmed ber vi att få återkalla vår motion 2015:54.

Uppsala den 25 september 2015

Hans-Olof Andrén

Bo Hanson

Sara Waldenfors

Kyrkomötet
Motion 2015:55
av Leif Nordlander

Nya vägar att vara kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp för att utveckla "Nya vägar att vara kyrka".
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att hänvisa erforderliga medel härför motsvarande två heltidstjänster.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att medel för verksamheten avsätts.

Motivering

Svenska kyrkan går kräftgång på de flesta platser i vårt land. Medlemstappet är stort jämfört med hur det såg ut vid millennieskiftet då Svenska kyrkan fick förändrad relation till staten. Inte sällan diskuteras detta i lokalförsamlingen som något vi inte kan stoppa. Tidningsrubrikerna, också i Kyrkans tidning, talar om att om inget görs finns inte Svenska kyrkan om X antal år. Det är naturligtvis inte sant, men tidningsrubrikerna borde få oss att reagera för att finna nya vägar i en ny tid att vara kyrka. Den anglikanska kyrkan har föredömligt arbetat fram Mission-Shaped-Church. För övrigt den enda utredning som behövt omtryckas på grund av efterfrågan. Man identifierar ärligt de problem kyrkan står inför, lyfter fram exempel som ger ett annat perspektiv, engagerar ideella, tar fram utbildningsprogram osv. osv. De gör som man säger på engelska "address the problem" och sticker inte huvudet i sanden och säger "allt står väl till." Vi behöver en grupp som aktivt tar fram exemplen i vår kyrka om ett annat sätt och där den gudstjänstfirande församlingen växer. Fina exempel på detta finns i Lunds stift, t.ex. i Broby-Emmislövs församling med kyrkoherden Anders O Johansson som primus motor, i Göteborgs stift i Furulundskyrkan i Partille med Anders-Petter Sjödin och medarbetare som idéskapare. Det finns möjligheter när vi tar Gud i hågen och ärligt i bön och gemenskap utvecklar arbetet för Guds rike i vårt land. Låt oss oavsett nomineringsgrupper, partier etc. se möjligheterna och gemensamt finna "Nya vägar att vara kyrka."

Vara den 12 juli 2015

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:56
av Leif Nordlander m.fl.

Förföljda kristna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att finna möjligheter att fortsatt aktivt bevaka de situationer där kristna förföljs för sin tro.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ekonomiskt stödja arbete via ACT-alliansen och andra lämpliga organisationer för hotade, förföljda och fördrivna kristna.

Motivering

Inte sedan andra världskriget har så många människor varit på flykt som idag. Många av dessa är kristna, som fördrivits just på grund av sin kristna tro genom olika slags hot och på sina håll systematisk förföljelse.

Kyrkomötet bör som Svenska kyrkans högsta beslutande organ vara aktivt i stödet för hotade, förföljda och fördrivna kristna i världen. Bröder och systrar i Jesus Kristus bör på ett tydligt sätt få erfara att de har stöd från en av världens rikaste, mest inflytelserika och en av de till antalet medlemmar största evangelisk-lutherska kyrkorna i världen.

Att svenska medier varit sena att uppmärksamma problemen har hittills hållit många svenskar ovetande om den förföljelse som pågår. Men nu har till och med svenska tidningar såsom Svenska Dagbladet, Expressen och Aftonbladet sett denna verklighet och i flera artiklar tagit upp frågan medan Svenska kyrkan hittills varit, som vi ser det, alltför passiv även om medel hänvisats under året. Nu har vi en möjlighet att under 2016 tydliggöra vår solidaritet med förföljda kristna av olika samfund/denominationer.

Vara den 11 juli 2015

Leif Nordlander (FK)

Erik Johansson (FK)

Berth Löndahl (FK)

Helén Lindbäck (KR)

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2015:57
av Olle Burell och Louise Callenberg

Avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att dokumentera goda exempel på avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet på Svenska kyrkans lokala nivå samt att utfärda rekommendationer i syfte att stimulera församlingar/pastorat att erbjuda avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet.

Motivering

Svenska kyrkan har på det hela taget en god ekonomi och är en stor aktör som finns lokalt närvarande i hela landet. På församlingsnivå bedrivs en omfattande verksamhet och på stiftsnivå görs olika typer av satsningar för att utveckla och stimulera verksamheten. Trots dessa förutsättningar förekommer det i Svenska kyrkan att avgifter tas ut för barn- och ungdomsverksamhet.

Ett antal av Svenska kyrkans församlingar har redan förverkligat tanken om en avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet inklusive konfirmationsverksamhet. Erfarenheterna är i allmänhet goda och bevisar att vinsterna i form av ökad tillgänglighet och delaktighet är så mycket större än den intäkt som går förlorad. Oftast handlar det inte om mer än någon eller några procent av budgeten.

Svenska kyrkans medlemsutveckling har idag en negativ trend. Man vet idag att goda förebilder, ett tidigt religiöst beteende och positiv erfarenhet av Svenska kyrkan ökar sannolikheten att den unga konfirmerar sig eller blir medlem (döper sig) och fortsätter att vara medlem i kyrkan. Dessa unga har också en ökad benägenhet att döpa sina barn och delta i aktiviteter när de blir föräldrar.

Få saker kan därför anses viktigare än att ge ännu fler barn och ungdomar möjlighet att anknyta till kyrkan och uppleva vad kristen tro och tradition är. Inte minst Rädda Barnen har påvisat att aldrig så små avgifter stänger ute barn och ungdomar som lever i ekonomisk utsatthet. Självklart ska Svenska kyrkan inte blunda för den barnfattigdom som förekommer i dagens Sverige.

Utan en satsning och öppenhet för kyrkans unga kommer medlemsutvecklingens negativa trend troligtvis att bli brantare än vad som är nödvändigt. Samtidigt ökar segregationen såväl inom Svenska kyrkan som mellan vår egen medlemskår och befolkningen i övrigt.

Jesus moraliserade inte över unga. Han moraliserade över vuxna som inte lät barnen komma in i församlingen. I hans fotspår bör barnen få gå först och våra medel tillkomma dem. En barn- och ungdomsvänlig kyrka förstår att ta solidariskt utformade medlemsavgifter från de vuxna och låter alla, och allra främst barnen, komma till henne – nådefullt, det vill säga gratis.

Stockholm den 16 juli 2015

Olle Burell (S)

Louise Callenberg (S)

Kyrkomötet
Motion 2015:58
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Församlingsrådets och verksamhetsrådets uppgifter

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda omfattningen av verksamhetsråd eller motsvarande i Svenska kyrkans olika pastorat.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka uppgifter som ska åligga dessa verksamhetsråd.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en utvidgning av församlingsrådets uppgifter i kyrkoordningen.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda huruvida även verksamhetsråden bör finnas med i kyrkoordningen och där ha klart angivna uppgifter.

Motivering

Efter strukturutredningens genomförande i Svenska kyrkan har somligt i pastoratens ledning blivit oklart. Utöver begreppsförvirringen vad gäller församlingsherdar, lokalherdar, lokala arbetsledare osv., så finns det även inom en del pastorat, t.ex. i Malmö, inte bara församlingsråd utan även verksamhetsråd eller motsvarande. Medan församlingsråden regleras i kyrkoordningen så finns inga motsvarande bestämmelser vad gäller verksamhetsrådets uppgifter. Dessas funktion är idag ytterligt oklar.

I stora pastorat finns en starkt centraliserad organisation, där all beslutsrätt endast finns hos kyrkofullmäktige, kyrkoråd och kyrkoherde. Bortsett från tillsättande av kyrkvårdar så har församlingsråd, verksamhetsråd eller lokal arbetsledare endast den beslutsrätt som delegeras till dem. En konsekvens av centraliseringen blir på sikt en alltmer påtaglig enhetlighet, då t.ex. församlingsherdar/lokala arbetsledare kan tillsättas av kyrkoherden ensam utan hänsyn till den lokala församlingen.

Det borde därför vara angeläget att i kyrkoordningen reglera detta så att den lokala församlingen eller enheten har en större rätt att besluta om sin egen verksamhet. Sådana uppgifter kan exempelvis vara att besluta om tillsättande av församlingsherde/lokalherde/lokal arbetsledare och annan personal alternativt att tjänster inte får tillsättas utan församlingens/den lokala enhetens yttrande och vetorätt. Detta för att bevara den så ofta betonade mångfalden inom Svenska kyrkan som helhet likaväl som i de enskilda pastoraten. Ytterligare ett exempel på beslutsrätt som uttryckligen bör ligga på de lokala församlingarna är gudstjänstlivets utformning och vilka alternativ i kyrkohandboken som får användas. Exempelen kan mångfaldigas.

Med anledning av detta, menar vi, att kyrkomötet ska uppdra till kyrkostyrelsen att utreda följande.

Mot 2015:58

Hur omfattande är förekomsten av andra ”råd” i pastoraten än kyrkoråd och församlingsråd? Vilken funktion har i så fall dessa? Att utvidga församlingsrådets (och i förekommande fall verksamhetsrådets) uppgifter och beslutsrätt till att också omfatta sådant som en tvingande delaktighet vid tillsättning av tjänster, inte minst lokal arbetsledare, vilka alternativ som ska användas i kyrkohandboken m.m.

Bunkeflo och Vara den 13 juli 2015

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:59
av Niklas Grahn

Tidsbegränsat uppdrag som stiftsbiskop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en modell med tidsbegränsning av uppdraget som stiftsbiskop.

Motivering

När en biskop väljs i Svenska kyrkan är praxis att detta uppdrag varar till och med pensionering. Uppdraget som stiftsbiskop innebär en stor arbetsbörda med uppdrag både på stifts- och nationell nivå. Uppgiften är komplex i en tid som innebär stora och snabba förändringar både i kyrka och i samhälle. Nuvarande praxis innebär att kyrkans biskopar, om de väljs i 45-årsåldern, kan förväntas ha en tjänstgöringstid som stiftsbiskopar i upp till ca 25 år. Detta gör att det finns skäl att utreda om uppdraget som stiftsbiskop borde tidsbegränsas.

En väg att gå skulle kunna vara att stiftsbiskopar väljs för en tidsbegränsad period, t.ex. åtta år, med möjlighet till fyra års förlängning. Under dessa år innebär uppdraget framförallt att vara stiftsbiskop dvs. de har få andra nationella uppdrag än kyrkomöte, biskopsmöte och läronämnd.

Tolv år är förmodligen en rimlig tidsperiod för en biskop att orka med den krävande uppgiften som stiftsbiskop med full energi. Det är samtidigt en tillräckligt lång period för att en biskop ska kunna dela med sig av sina gåvor till ett stift. Genom att begränsa de nationella uppdragen skulle kyrkan få biskopar som kunde ägna sig åt sitt stift i än högre utsträckning än idag. Det är också sannolikt att fler kandidater skulle ställa sig till förfogande vid biskopsval om det fanns en tidsbegränsning av uppgiften med en möjlighet till nya uppgifter i kyrkan efter denna tid.

Den biskop som efter de tolv åren inte har uppnått pensionsålder övergår till att bli ”nationell biskop” med ansvar för t.ex. ekumeniska kontakter och utredningar, och avlastar därmed stiftsbiskoparna. Fram till och med pension är de fortfarande med i biskopsmöte och läronämnd. Nationell nivå blir arbetsgivare för de nationella biskoparna. Därmed tas de omfattande erfarenheter och kunskaper som uppgiften som stiftsbiskop ger tillvara av kyrkan.

Modellen skulle förmodligen leda till en större åldersbredd i biskopsmötet då fler yngre kandidater skulle komma i fråga om uppdraget som stiftsbiskop inte sträcker sig över 25 år. En sådan åldersspridning skulle i sin tur kunna leda till ökad samlad kunskap i biskopskollegiet då fler ”generationer” skulle finnas företrädade.

Jag är medveten om att den ovan skissade modellen inte har stöd i vår kyrkas tradition. I en reformatorisk kyrka är det dock naturligt att vid behov utarbeta nya

Mot 2015:59 modeller. Om kyrkan önskar kan de nationella biskoparna tilldelas ett mindre territoriellt ansvarsområde som fallet varit med ärkebiskopen.

Karlstad den 20 juni 2015

Niklas Grahm (POSK)

Kyrkomötet

Motion 2015:60

av **Sven Gunnar Persson och Anders Brunnstedt**

Underlag för utvärdering av församlingsråden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förbereda utvärderingen av församlingsrådets funktion genom en grundlig kartläggning av dess arbetsformer och innehållet i arbetet.

Motivering

I Svenska kyrkans grundläggande dokument intar församlingen en central roll i arbetet med att genomföra kyrkans uppdrag. Utredningen *Närhet och samverkan* samt besluten till följd av utredningen bekräftar församlingens grundläggande betydelse.

I syfte att markera församlingens centrala betydelse i en utveckling där alltfler administrativa uppgifter kräver samordning och samverkan tillfördes ett nytt organ i form av församlingsråd. En rad uppgifter för församlingsråden preciseras i kyrkoordningen samtidigt som det skapas öppningar för att lokala förutsättningar kan leda till olikheter när det gäller såväl uppgifter och funktionssätt för församlingsråden.

Eftersom församlingen har en grundläggande och central ställning i trossamfundet Svenska kyrkan kommer naturligtvis den genomförda reformens konsekvenser på församlingsplanet att grundligt studeras och utvärderas. Det är därför angeläget att redan från början dokumentera och kartlägga det som sker i och genom församlingsråden. Ett sådant arbete kan sedan utgöra en del av underlaget för den mer omfattande utvärdering som måste ske vid lämplig tidpunkt. En sådan dokumentation och kartläggning bör vara bred och omfatta såväl innehållet i rådets arbete som formerna för arbetet.

Figeholm och Falun den 18 juli 2015

Sven Gunnar Persson (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:61
av Axel W Karlsson

Inrätta en solidarisk fond för dem som fått egendom förstörd vid kravaller

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att en fond inrättas, gärna i samarbete med andra, t.ex. muslimska huvudmän, för att ge solidariskt ekonomiskt stöd till enskilda som fått egendom förstörd i samband med upplopp.

Motivering

Då och då uppstår elakartade kravaller med omfattande skadegörelser framför allt i s.k. utanförskapsområden. Bussar, polisbilar och räddningstjänstens fordon angrips. Skolor, dagis, tvättstugor, soprum och avfallscontainrar sticks i brand. Sedan 2009 inträffar flera gånger om året på olika orter anlagda bilbränder. Det har hänt att hundratals bilar förstörts vid samma tillfälle. Något slut på dessa händelser kan inte förutses, snarare tycks de öka och det finns uppenbar risk att de kommer att öka ännu mer.

Jag har framför allt privat egendom i åtanke med mitt förslag och inte minst bilbrännandet. Det är en fruktansvärd orättvisa som upprör mig – i många fall handlar det om människor som kommit hit till Sverige för att arbeta hederligt och försörja sig och sin familj som utsätts för att få sina bilar brända. Ofta torde det vara människor som inte har stora inkomster, som arbetar och sparar relativt måttliga inkomster för att förverkliga en viktig dröm. Bilen är för åtskilliga ett viktigt färdmedel inte bara på fritid och till arbetet, utan också för att hämta varor till den egna rörelsen. En uppbränd bil innebär ett rejält ekonomiskt avbräck.

Diakonala resurser, försäkringar och brottsskadefond räcker inte på långa vägar till för att täcka de enorma förluster enskilda gör. Så gott som inga av gärningsmännen lagförs och om så skulle ske kan man inte förvänta sig att de har tillgångar som på långa vägar täcker värdet av det förstörda.

Styrsö den 18 juli 2015

Axel W Karlsson (–)

Kyrkomötet
Motion 2015:62
av Axel W Karlsson

Kyrkomötets facebookside

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att kyrkomötets facebookside ska vara i överensstämmelse med Lag om Svenska kyrkan, dvs. följa demokratiska principer, att moderationen följer en offentliggjord etik och att censur inte får förekomma.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att en tydlig etik för sidan utarbetas och presenteras i anslutning till sidan.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att personer som bryter mot denna etik tillrättavisas, varnas, avstängs på viss tid eller, endast i grova fall av oförbätterlighet, utesluts från sidan. Åtgärder ska vid varje tillfälle motiveras för den som drabbas.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att den grupp som administrerar kyrkomötets facebookside varje år lämnar en rapport till kyrkomötet om hur sidan utvecklas, vilka ingripanden som gjorts, personer som avstängts eller uteslutits och av vilka skäl.

Motivering

Kyrkomötet facebookside får anses vara en officiell sida för kyrkomötet genom att ordförande för kyrkomötet och anställda vid detsamma svarar för administreringen. Som officiell sida för Svenska kyrkans högsta beslutande organ måste den återspegla de lagliga och etiska regler som gäller för Svenska kyrkan. Hur sidan är utformad och fungerar måste stå under kyrkomötets kontroll. Därför är det rimligt att administratörerna varje år till kyrkomötet lämnar en rapport om hur sidan utvecklats samt öppet redovisar vilka modererande ingripanden man sett sig tvungen att göra. Det får inte införas en godtycklig praxis som får sidan att framstå som uttryck för en egenmäktigt styrd sekt vid sidan av vad som annars gäller i Svenska kyrkan.

Det är en utmärkt sak att kyrkomötets facebookside finns som ett forum för seriös debatt. Det innebär både en förmån och ett ansvar att få skriva på den. Även administreringen får ses som ett stort ansvar. Givetvis ska saklighet och rimlig etisk nivå eftersträvas. I en folkkyrka får man dock räkna med att inte alla inlägg är lika välborstade och fina i kanten. En del människor uttrycker sig grovt och vulgärt. Det är förstås beklagligt och bör motverkas genom att etiska normer presenteras på sidan och genom moderering som även får innefatta disciplinära åtgärder.

Det får inte vara så att sidan fungerar oseriöst med ett eget regelverk vid sidan av vad som annars gäller i Svenska kyrka. Det får inte vara så att människor känner sig förödmjukade, förnedrade och orättvist behandlade av kyrkan. Ett par sådana

konkreta fall har kommit till min kännedom. Det handlar om personer som inte förmanats eller varnats och som inte har fått någon motivering till att de avstängts. Sådana avstängningar kan jämföras med uteslutning ur kyrkan, eller rättare sagt, brutala och hänsynslösa uteslutningar ur sekter, eftersom Svenska kyrkans regler inte medger uteslutningar.

Vid något tillfälle deltog jag i ett kort meningsutbyte på sidan och en av kyrkomötets ordförande, Carina Etander Rimborg, förklarade att "rasism" inte får förekomma. Utmärkt, det ska självfallet inte förekomma rasism på kyrkomötessidan. Men vad är rasism? En del menar att varje tanke på att det finns skillnader mellan människor eller grupper av människor är "rasism". Andra personer har sedan länge utvidgat rasismbegreppet bortom alla rimliga gränser, så att det inte längre har med raser att göra. En del tycks anse att varje kritiskt yttrande om islam, inklusive dess jihadistiska, terroristiska och halshuggningsvarianter, är "rasism".

Döm om min förvåning när det gripande fotot av de koptiska martyrerna, påtvingade röda dräkter, på knä på rad med sina mördare stående beredda med bajonetter bakom dem, plötsligt censurerades bort från kyrkomötessidan. Censur av detta slag strider mot Lag om Svenska kyrkan, enligt min mening.

Styrsö den 18 juli 2015

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2015:63
av Axel W Karlsson

Öppna möjligheten att anmäla sig själv som tillsynsärende

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda gällande regleringar för disciplinära ärenden och föreslå förändringar som gör det möjligt för personer i vigningstjänsten, som står under kyrkans disciplinära tillsyn, att anmäla sig själva som ett tillsynsärende och få sin sak utredd och prövad.

Motivering

Enligt nu gällande regler tycks det som här föreslås inte vara möjligt. Systemet för disciplinär tillsyn är juridiskt uppbyggt på ett sådant sätt, att det förutsätter att den som anmäler en person i vigningstjänsten till kyrkans disciplinära tillsyn är en annan än denne själv. Domkapitel eller Ansvarsnämnden för biskopar kan inte heller på egen hand vidta några åtgärder utan att någon anmäler ett misstänkt disciplinbrott. Detta är en otillfredsställande ordning inom den kyrkliga rättsvården som bör förbättras i enskildas och hela kyrkans intresse. I samband med att yrkandet i denna motion utreds, kan även utvidgade möjligheter för kyrkliga organ att gripa in själva, där anledning synes föreligga, utredas.

Det finns tyvärr i kyrkan åtskilliga fall av påståenden, sladder och förtalskampanjer som aldrig synes bli avgjorda. Personer i vigningstjänsten blir utpekade som skyldiga till exempelvis ekonomiska oegentligheter, sexuella felsteg, rasism, nazism och antisemitism. Även om vederbörande aldrig blivit överbevisad eller ens föremål för disciplinär eller straffrättslig åtgärd kan ryktesspridning pågå i årtal. Sådant skadar inte bara den enskilde ämbetsinnehavaren, utan även kyrkan som helhet. Ett intryck skapas lätt att kyrkan inte tar oegentligheter på allvar eller försöker sopa dem under mattan. Därför är det angeläget att det finns metoder att sätta slutpunkt, så långt det är möjligt, för misstankar och påståenden som bara skadar om de blir hängande i luften.

Styrsö den 16 juli 2015

Axel W Karlsson (–)

Kyrkomötet
Motion 2015:64
av Axel W Karlsson

Uppta Barmenförklaringen bland Svenska kyrkans bekännelseskriter

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en receptionsprocess syftande till att uppta Barmenförklaringen bland de av Svenska kyrkan erkända bekännelseskriter.

Motivering

År 1934 beslutade den tyska evangeliska kyrkan, lutheraner och reformerta i förening, att anta den s.k. Barmenförklaringen. Den syftade till att påminna om den rätta gränsdragningen mellan stat och kyrkan inför de problem som uppkom med anledning av att den nationalsocialistiska ideologin etablerat makthegemoni i Tyskland. Efter kriget upptogs den som erkänt uttryck för autentisk kristendom av en lång rad reformatoriska kyrkor världen över.

Stat och kyrka är båda gudomliga stiftelser med olika uppgifter. Samtidigt är båda kallade att samverka med varandra för varje folks och hela världens bästa. Den harmoniska samverkan störs om kyrkans ledning överskrider sin kompetens och vill bestämma i politiska frågor såsom en självständig politisk aktör. (Teokratiskt förmynderi, ecklesiokrati). Den störs likaledes om statens företrädare överskrider sin av Gud givna kompetens och vill reglera frågor som det tillkommer den kyrkliga myndigheten att handha. (Ceasaropapism).

Barmenförklaringen försöker ange kyrkans rätta väg rakt fram mellan dessa avvikelser.

Genom att uppta Barmenförklaringen bland bekännelseskriter ansluter sig Svenska kyrkan till en lång rad kyrkor världen över som redan tillerkänner förklaringen denna rang och ställning. Bland dessa finns Tyska evangeliska kyrkan (EKD) samt många kyrkor, även i länder utanför Europa.

Vid 2014 års kyrkomöte lade jag fram principiellt samma motion. Jag tvingades emellertid att rösta nej till min egen motion eftersom betänkandet var undermåligt och gav en missvisande bild av Barmenförklaringen. Denna var ingalunda enbart ett avståndstagande från den nationalsocialistiska regimens intrång i kyrkliga angelägenheter utan har en mycket vidare syftning. Det är förstås därför som den har recipierats i ett stort antal reformatoriska kyrkor efter 1945. Barmenförklaringen varnar för att utomkristna och antikristna ideologier får ett otillbörligt inflytande inifrån kyrkan. Den varnar också kyrkorna för att bli allt för engagerade och detaljerade i rent politiska frågor.

Jag kunde med tillfredsställelse notera att biskop Ragnar Persenius vid debatten om Barmenförklaringen vid 2014 års kyrkomöte i ett yttrande konstaterade att

Barmenförklaringen redan är recipierade i stora delar av den protestantiska kristenheten.

Jag får tacka för det stödet för min motion. Sverige har dock hittills varit ett undantag från den världsvida recipieringen av Barmenförklaringen. Men även vi behöver Barmenförklaringen som en vakthållare mot främmande ideologiskt inflytande i kyrkan.

Barmenförklaringen 1934 i original finns på följande länk:

www.ekd.de/glauben/bekenntnisse/barmer_theologische_erklaerung.html

I engelsk språkdräkt finns den här:

www.ekd.de/english/barmen_theological_declaration.html

Styrsö den 17 juli 2015

Axel W Karlsson (-)

Bilaga: Svensk översättning av Barmenförklaringens huvudteser.

Teologisk förklaring till det nuvarande läget i den Tyska evangeliska kyrkan

Enligt introduktionen till sin författning av den 11 juli 1933 är den Tyska Evangeliska Kyrkan en federation av bekännande kyrkor som växte fram ur reformationen och som är likaberättigade. Den teologiska förutsättningen för dessa kyrkors förenande är angiven i artikel 1 och artikel 2,1 i den Tyska Evangeliska Kyrkans författning, erkänd av riksregeringen den 14 juli 1933:

Art. 1: Det okränkbara fundamentet för den Tyska Evangeliska Kyrkan är Jesu Kristi evangelium, så som det är omvittnat i den heliga Skrift och i reformationens bekännelser på nytt trädde fram i ljuset. På detta sätt är den myndighet som kyrkan behöver för sitt uppdrag, definierad och begränsad.

Art. 2,1: Den Tyska Evangeliska kyrkan består av medlemskyrkor.

Vi, församlade representanter för lutherska, reformerta och unierade kyrkor, fria synoder, kyrkodagar och församlingskretsar, förklarar härmed att vi gemensamt står på den Tyska Evangeliska Kyrkans (N: Deutsche Evangelische Kirche, DEK) grund som ett förbund av tyska bekännande kyrkor. Bekännelsen till den ende herren över den enda, heliga, allmänliga och apostoliska kyrkan förenar oss.

Vi förklarar inför offentligheten av alla evangeliska kyrkor i Tyskland, att gemenskapen i denna bekännelse, och därmed också den Tyska Evangeliska Kyrkans enhet, befinner sig i den största fara. Den Tyska Evangeliska Kyrkan hotas under det första året av sin tillvaro av det härskande kyrkopartiet Tyska Kristnas (Deutsche Christen) allt mer tydliga läro- och handlingssätt och av dess sätt att styra kyrkan. Detta hot består däri, att den teologiska förutsättning, som förenar den Tyska Evangeliska Kyrkan, på ett förblivande och principiellt sätt har gjorts omintet och blivit ogiltig, såväl av ledaren och talesmannen för de Tyska Kristna som av kyrkostyrelsen, genom främmande förutsättningar. Om dessa får förbli gällande, upphör kyrkan, enligt alla de bekännelser som är i kraft hos oss, att vara kyrka. Om dessa förutsättningar får förbli gällande, kommer alltså den Tyska Evangeliska Kyrkan att av inre skäl bli omöjlig som ett förbund av bekännande kyrkor.

Som medlemmar av lutherska, reformerta och unierade kyrkor får vi och måste vi idag tala gemensamt i denna sak. Just eftersom vi vill vara och förbli våra olika bekännelser trogna, får vi inte tåga, eftersom vi tror, att ett gemensamt ord lagts i vår mun i en tid av gemensam kris och anfäktelse. Vi lämnar åt Gud vad detta kan betyda för det inbördes förhållandet mellan de bekännande kyrkorna.

Inför de misstag från de Tyska Kristnas och den nuvarande rikskyrkostyrelsens sida, som är förödande för kyrkorna och därmed också splittrande för den Tyska Evangeliska Kyrkan, bekänner vi oss till följande evangeliska sanningar:

I.

Jesus Kristus säger: Jag är vägen, sanningen och livet, ingen kommer till Fadern utom genom mig. (Joh. 14,6)

Sannerligen jag säger er: Den som inte går in i färfällan genom grinden utan klättrar in på ett annat ställe, han är en tjuv och rövare. Jag är grinden. Den som går in genom mig skall bli räddad. (Joh. 10:1,9)

Jesus Kristus, så som han är omvitnad för oss i den heliga Skrift, är Guds enda Ord, som vi har att höra och som vi i liv och död skall lita på och lyda.

Vi förkastar den falska läran att kyrkan kan och måste erkänna andra händelser och makter, gestalter och sanningar som Guds uppenbarelse.

II.

Genom honom finns ni i Kristus Jesus, som har blivit vår vishet från Gud, vår rättfärdighet, vår helighet och vår frihet. (1 Kor. 1,30)

Liksom Jesus Kristus är Guds tilltal till förlåtelse för alla våra synder, så är han med samma allvar också Guds kraftfulla ianspråktagande av hela vårt liv; genom honom ges vi en glad befrielse ur denna världens gudlösa bindningar, till att fritt och tacksamt tjäna dem han skapat.

Vi förkastar den falska läran att det skulle finnas områden av vårt liv, på vilka vi inte är Jesus Kristi utan andra herrars egendom; områden där vi inte behöver rättfärdiggörelse och helgelse genom honom.

III.

Låt oss i kärlek hålla fast vid sanningen och växa i alla avseenden så att vi förenas med honom som är huvudet, Kristus. (Ef. 4: 15, 16)

Den kristna kyrkan är den församling av bröder, i vilken Jesus Kristus som Herre handlar i det närvarande i ord och sakrament genom sin helige Ande. Kyrkan skall med sin tro och sin lydnad, med sitt budskap och sin ordning, som de benådade syndarnas kyrka, mitt i syndens värld vittna om att den endast är hans egendom och endast lever och vill leva av hans tröst och hans anvisningar i väntan på hans uppenbarelse.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan får överlåta sitt budskaps gestalt och dess ordningar åt växlingen mellan de i varje tid härskande världsåskådningsmässiga och politiska övertygelserna och deras godtycke.

IV.

Jesus Kristus säger: Ni vet att härskarna är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare. (Matt. 20: 25-26)

Kyrkans olika ämbeten är ingen grund för det ena ämbetets herravälde över det andra, utan syftar till utövandet av den tjänst som anförtrotts och befallts åt hela församlingen.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan vid sidan av denna tjänst, skulle kunna och ha rätt att för sig själv utse eller låta utse ledare, som är utrustade med särskilda befogenheter.

V.

Frukta Gud och ära kejsaren. (1 Petr. 2:17)

Skriften säger oss, att staten enligt Guds förordning har till uppgift, att i den ännu inte frälsta världen som även kyrkan lever i, sörja för rätt och fred efter måttet av mänsklig insikt och mänsklig förmåga, och under hot om och användande av våld. Kyrkan erkänner i tacksamhet och fruktan inför Gud denna ordning som en välgärning. Den erinrar om Guds rike, om Guds bud och Guds rättfärdighet och därmed om de regerande och de regerades ansvar. Den litar till och lyder ordets kraft, genom vilket Gud bär allting.

Vi förkastar den falska läran, att staten kan och skall, utöver sitt särskilda uppdrag, vara det mänskliga livets enda och totala ordning och alltså också uppfylla det som är kyrkans bestämmelse.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan kan och skall, utöver sitt särskilda uppdrag, tillägna sig statens egenart, statliga uppgifter och statlig dignitet och därmed själv bli ett statsorgan.

VI.

Jesus Kristus säger: *Jag är med er alla dagar till världens slut.* (Matt. 28:20)

Guds ord har inte fängslats. (2 Tim. 2:9)

Kyrkans uppdrag, i vilken dess frihet är grundad, består däri, att i Kristi ställe och alltså i tjänst åt hans ord och verk, genom predikan och sakrament, förmedla budskapet om Guds fria nåd till alla folk.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan i mänsklig självhärlighet kan ställa Herrens ord och verk i tjänst hos vilka egenmäktigt valda önskningar, ändamål och planer som helst.

Den Tyska Evangeliska Kyrkans bekännelsesynod förklarar, att den i erkännande av dessa sanningar och i förkastandet av dessa misstag ser den oundgängliga teologiska grunden för den Tyska Evangeliska Kyrkan som ett förbund av bekännande kyrkor. Den uppfordrar alla som kan ansluta sig till denna förklaring, att minnas dessa teologiska insikter vid sina kyrkopolitiska avgöranden. Den ber alla som den angår, att återvända till trons, kärlekens och hoppets enhet.

Verbum Dei manet in aeternum.

Kyrkomötet
Motion 2015:65
av Axel W Karlsson

Skapa en svensk vuxenkatekes

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sammanställa en svensk vuxenkatekes.

Motivering

Kunskapen om innebörden av kristen tro och kristet liv tycks med hast avta. I vår tid förefaller lära och intellektuella inslag i den kristna tron trängas tillbaka till förmån för de känslomässiga elementen som enkla slagord, underhållning och musik. Kristen kunskap – även historisk kunskap – är av avgörande betydelse för att upprätthålla en levande kyrka och därmed de centrala värden som vår kultur och vårt samhälle bygger på.

Det behövs enligt min mening en officiell, samlad, systematisk undervisning om den kristna tron. Flera kyrkor världen över har insett detta behov. Den katolska kyrkan har gett ut en katekes som översatts till flera språk, bland annat svenska.

En katekes, en systematiskt upplagd bok om kristen tro och liv, behövs för en rad olika behov inom kyrkan såsom konfirmand- och vuxenundervisning samt fortbildning och fördjupning för anställda och kyrkligt aktiva. Att det finns en handbok och ett referensverk om kristen tro och etik utgivet av Svenska kyrkan har betydelse även för dem som arbetar med allmän skolundervisning och inom media. Också dem som inte delar kyrkans tro och lära kan i en katekes snabbt orientera sig om kyrkans lära. Därmed underlättas debatt och meningsutbyte.

Den tyska evangeliska kyrkans vuxenkatekes (*Evangelischer Erwachsen Katechismus*) utkom i sin första upplaga för år 1975, för fyrtio år sedan. Den har sedan dess visat sig vara ett outhärligt hjälpmedel i kyrkans tjänst. Hösten 2010 utkom den i en ny uppdaterad åttonde upplaga.

Denna katekes innehåller svar på de flesta frågor utan att för den skull hemfalla åt missvisande förenklingar eller ensidigheter. Utländska arbeten som detta skulle kunna användas som förebild och inspiration. Man skulle t.ex. kunna översätta delar av den tyska katekesen och förse den med lämpliga komplement med hänsyn till det svenska sammanhanget.

Jag är förvånad dels över den lättsinniga inställning som kommit till uttryck när jag fört fram detta förslag om en katekes, dels de besynnerliga argument som använts för att avvisa idén.

Ett argument är att man/jag inte skulle ha någon ”övertro på en bok”. Så kan man säga, men en katekes är inte i första hand en bok, utan ett innehåll som självklart inte är bundet till en bestämd presentationsform. Det är säkert bra om detta innehåll finns tillgängligt i form av en bok. Men självfallet ska detta innehåll även presenteras på

nätet. Och det ska göras ordentlig reklam för detta innehåll, så att människor får klart för sig att kristen tro har ett intellektuellt innehåll och inte bara handlar om luftiga stämningar eller förstärkande av tidens populära trender.

Ett annat argument jag mött är att det inte går att skapa en gemensam katekes eftersom ”vi inte är överens”. Om det förhåller sig på det viset är svenska kyrkan illa ute. Finns det ingen gemensamt trosinnehåll kommer Svenska kyrkan att upplösas och försvinna på sikt. Jag har för min del aldrig hävdats att det alltid bara finns ett enda svar t.ex. på komplicerade etiska frågor. Det strider inte mot katekesens idé att kort presentera olika tolkningar i vissa fall. Tvärtom är det nödvändigt.

Styrsö den 17 juli 2015

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2015:66
av Anna-Karin Westerlund m.fl.

Eget produktionsbolag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att inrätta ett eget produktionsbolag.

Motivering

Svenska kyrkan bör få ett större utrymme i vårt samhälle och stärka sin roll för att förkunna evangelium på ett sådant sätt att människor lyssnar och tar emot.

Kunskapen om kristendomen blir allt sämre och snart vet man ingenting om vad den innebär. Samtidigt ökar intresset för religion och då är det viktigt för Svenska kyrkan att höras och synas och att komma ut med sitt budskap. Andelen äldre i vårt samhälle ökar och de får svårare att ta sig till kyrkobyggnaderna. TV och annan media upptar allt mer tid och utrymme för de flesta och då är det viktigt för Svenska kyrkan att finnas där människorna finns. SVT:s ovilja att sända Svenska kyrkans program kommer inte att minska och eftersom vi inte längre är en statskyrka så har vi behov av en balanserad religions-TV med tanke på vårt pluralistiska samhälle.

Utred alltså möjligheten att snarast inrätta ett eget produktionsbolag för Svenska kyrkan.

Uppsala den 19 juli 2015

Anna-Karin Westerlund (BA)

Sven Milltoft (BA)

Elisabeth Sandberg Kullenberg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2015:67
av Gerd Gullberg Johnson

Andlig själavård inom kriminalvården

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att svara på hur vistelsebegreppet 2 kap. 1 § i kyrkoordningen ska tolkas, när det gäller själavård inom kriminalvården och om det bara gäller våra kyrkotillhöriga.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översikt på var och hur andlig själavård på kriminalvårdsanstalter och häkten bedrivs i de olika stiften.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över avtalet med Sveriges kristna råd, kriminalvården och Svenska kyrkan, när det gäller ekonomiska riktlinjer, nyckeltal och arbetsgivaransvaret för personal, redogör för vilka religioner som finns på våra anstalter.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta ett större ansvar för andlig själavård inom kriminalvården, då det finns ett riksdagsbeslut i grunden.

Motivering

Vid ett riksdagsbeslut 1962 bildades Nämnden för andlig vård (NAV) och det inrättades på samtliga anstalter och häkten. NAV:s juridiska grund är följande: för alla häktade eller intagna på anstalt gäller Regeringsformens grundläggande fri- och rättigheter 2 kap. 1 §. Dessutom gäller de europeiska fängelsereglerna. Sveriges kristna råd har genom avtal med kriminalvården ett övergripande ansvar för den andliga vården på våra häkten och anstalter. Det är mångkulturellt på våra anstalter. NAV-medarbetarnas uppdrag är att hjälpa de intagna eller häktade att få träffa företrädare för sin tro och religion.

Kriminalvården tecknar avtal med olika samfund och ställer krav och anställer personal och ger ersättning. Men Svenska kyrkan på nationell nivå tar inte emot eller får ingen ersättning. Kostnaderna för Svenska kyrkan betalas delvis med strukturbidrag från stiftet och pastorat/församling får stå för resterande kostnader. Enligt anstaltschefen på Kumla anstalten är policyn att samma summa som Sveriges kristna råd fördelar ska Svenska kyrkan ställa upp med. Anstalten har ett lokalt avtal med Kumla samkristna råd. Kumlaanstalten har riksintag och har högsta säkerhetsklass. Då den byggdes 1965 fanns plats för 240 intagna, idag finns det plats för 500 intagna. Ett problem finns att Svenska kyrkans pastorat/församlingar inte har någon insyn eller påverkan på den del som en präst/diakon arbetar på anstalten, men ändå har arbetsgivaransvaret för personen.

Strängnäs stift är ett "fängslande" stift, som har flest kriminalvårdsanläggningar i Sverige. Därför har stiftet höga kostnader för andlig själavård inom kriminalvården.

Kumla den 18 juli 2015

Gerd Gullberg Johnson (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:68
av Lars-Ivar Ericson

Policydokument kring kyrkans arbete med frågor om funktionshinder

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sammanställa ett policydokument kring kyrkans arbete med frågor om funktionshinder.

Motivering

År 2008 publicerades genom initiativ av Sveriges kristna råd ett policydokument kring kyrkornas arbete med frågor om funktionshinder. Avsikten var att slå vakt om och värna alla människors lika värde. Alla behövs och har något att tillföra.

Detta dokument medförde förhoppningsvis ökat fokus på de viktiga tillgänglighetsfrågorna, men fortfarande finns det brister i kyrkans lokaler och i möjligheten att integrera människor med funktionshinder i gudstjänster och vardagsverksamhet.

Detta är allvarligt eftersom det från och med i år finns en lagstiftning om bristande tillgänglighet, och den har redan lett till en del uppmärksammade tidningsreportage och det är bara en tidsfråga innan Svenska kyrkan och dess tillgänglighetsarbete kommer att granskas.

Ett reviderat policydokument utifrån nu gällande lagstiftning bör snarast ställas samman och distribueras till församlingarna.

Tyringe den 19 juli 2015

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:69
av Margareta Andersson

Rekryteringsstöd till församlingar och pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna att stötta församlingar och pastorat i rekrytering av personal.

Motivering

Sedan kyrkan skildes från staten år 2000 har församlingar och pastorat haft det fulla arbetsgivaransvaret för alla personalkategorier. Detta har inneburit att även små församlingar med begränsade resurser fått bära hela ansvaret vid anställning av personal.

Arbetsgivaransvaret har inneburit svårigheter även för större församlingar och pastorat då det är brist på utbildad personal av de flesta kategorier. Dessutom har man i landsbygds- och glesbygdspastorat haft svårt att rekrytera kompetent personal.

På stiftsnivå har man inget ansvar kvar för anställning av personal. Den enda uppgift man har är att domkapitlen ska förklara präster och diakoner behöriga för anställning i vigningstjänsterna. I viss mån kan man också påverka om en församling eller ett pastorat ska anställa en organist istället för en kantor men i övrigt kan man inget göra.

Med anledning av detta föreslår jag att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att stötta församlingar och pastorat i rekryteringsarbetet på ett mer konkret sätt än som är möjligt med dagens regelverk.

Näshult den 20 juli 2015

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:70
av Margareta Andersson

Utvärdera sammanläggningar av församlingar och pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med stiftens göra en utvärdering av de sammanläggningar av församlingar och pastorat som skett sedan år 2000.

Motivering

Sedan kyrkan skildes från staten år 2000 har ett stort antal sammanläggningar av församlingar och pastorat skett i samtliga stift i landet. Avsikten har varit att få större och mer bärkraftiga enheter framför allt ekonomiskt.

Nu har det gått ett antal år och många sammanläggningar har varit i kraft ett par mandatperioder. Erfarenheter av hur samarbetet gått och om det fått den tänkta effekten och vad det kostat i tid för personal och förtroendevalda, i pengar och i förändringar i församlingarna har vunnits. Någon utvärdering har så vitt jag förstår inte skett.

Utjämningsutredningen har lämnat sitt betänkande *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsssystem* med förslag till åtgärder för att underlätta och stärka verksamheten i församlingar och pastorat.

På riksnivå har ett antal stödsystem, GIP, GAS t.ex., tagits fram för att underlätta administrationen och fler är på väg.

Sammanläggningar diskuteras på flera ställen men någon mer omfattande genomlysning av effekterna av genomförda sammanläggningar har inte genomförts. Inför fortsatt arbete med att göra organisationen bättre rustad för framtiden borde erfarenheterna av det som redan gjort tas till vara och kunskaper spridas för att undvika fallgropar man upplevt på vägen och använda de goda exempel som finns i det fortsatta arbetet. Därför föreslår jag att kyrkostyrelsen får i uppdrag att genomföra en utvärdering av de sammanläggningar av församlingar och pastorat som skett sedan år 2000.

Näshult den 20 juli 2015

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:71
av Lena Klevenås m.fl.

Ratificering av tilläggsprotokollet till ESK-konventionen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana den svenska regeringen att skynda på arbetet med att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen (ICESCR).

Motivering

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan. Vi samarbetar bland annat i ACT-alliansen där kyrkor världen över bekämpar fattigdom och orättvisor på ett nytt sätt. Kyrkans arbete ska vara rättighetsbaserat. Utan respekt för mänskliga rättigheter kommer vi aldrig lyckas minska det strukturella våld som skapar fattigdom och konflikter. För oss i Svenska kyrkan innebär detta arbete också större möjligheter för våra medmänniskor ute i världen att kunna hävda sina rättigheter.

Tillägget till ESK-konventionen handlar om det. Detta tillägg arbetar regeringen med sedan några år tillbaka och vi vill att detta arbete skyndas på och prioriteras för att också Sverige ska göra sin del med att förstärka människors möjligheter att hävda sina ekonomiska, sociala och kulturella mänskliga rättigheter.

En fattig mor med svältande barn har t.ex. inte kunnat hävda sin rätt till mat, trots att mat är en mänsklig rättighet. Varför? För att det hittills har saknats en så kallad uppföljningsmekanism till den konvention där denna rättighet finns inskriven. Nu finns den äntligen på plats, i form av ett tilläggsprotokoll, att signera och ratificera.

Tilläggsprotokollet innebär en individuell klagomöjlighet inom FN-systemet, när möjligheterna till prövning inom de inhemska rättsliga systemen är uttömda. Denna möjlighet har tills för två år sedan saknats för ESK-konventionen till skillnad mot konventionen om de medborgerliga och politiska rättigheterna. För denna fanns en sådan uppföljningsmekanism på plats redan från början.

Historien

FN:s medlemsstater enades 1948 om att anta en allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna. Den var och är fortfarande ett fantastiskt dokument, men är just bara en allmän förklaring. Hur skulle efterlevnaden regleras i praktiken? Diskussionerna startade direkt och man beslöt att utarbeta en konvention, ett juridiskt bindande avtal, där medlemsstaterna skulle göra åtaganden som FN kunde följa upp. Men under det kalla kriget blev det omöjligt att skapa en enda konvention för alla mänskliga rättigheter. Länderna i Väst tyckte att vissa rättigheter var viktigare än andra och länderna i öst tyckte detsamma – fast tvärtom. Väst betonade de medborgerliga och politiska rättigheterna, som demokrati och yttrandefrihet, medan

länderna i öst lyfte fram de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna, som mat, bostad, arbete, utbildning, hälsa. Till slut blev det två konventioner, ICCPR, International Covenant on Civil and Political Rights och ICESCR International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, på svenska ESK-konventionen. Båda konventionerna antogs av FN 1966 och trädde i kraft 1976. Sverige anslöt sig till båda.

www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx

www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/ICESCR.aspx

Lika rättigheter – i praktiken

Denna uppdelning var olycklig på så sätt att många ansåg att den ena konventionen var viktigare än den andra och att vissa mänskliga rättigheter stod över de andra. Inte förrän vid FN-toppmötet i Wien 1993 om mänskliga rättigheter fastställdes slutgiltigt att de båda konventionerna var likvärdiga och ömsesidigt stödjande: att alla mänskliga rättigheter gäller alla överallt. De mänskliga rättigheternas odelbarhet erkänns i dag av de flesta stater och internationella organisationer, men tills nyligen har det alltså inte funnits någon uppföljningsmekanism till den ena, ICESCR.

Många organisationer och kyrkor har i decennier arbetat för att rätta till denna skevhet. Svenska kyrkan har bl.a. genom sitt medlemskap i EAA, Ecumenical Advocacy Alliance, www.e-alliance.ch och utgivningen av den årliga rapporten Right to food and nutrition watch deltagit i arbetet på ett avgörande sätt. Där har man bl.a. visat vad respekt för den mänskliga rättigheten till mat, att få försörja sig i värdighet, kan betyda i praktiken och gett många goda exempel hur man kan arbeta för att minska kränkningar av ESK-rättigheterna.

Tillsammans lyckades man nå målet om ett tilläggsprotokoll till ICESCR. Det antogs i FN 2008 och trädde i kraft för två år sedan, den 5 maj 2013.

Sveriges inställning

Sverige har sedan länge ställt sig bakom principen att de olika MR-konventionerna är ömsesidigt stödjande och likvärdiga, men har ännu inte signerat och ratificerat tilläggsprotokollet. Tjugo stater har gjort det. Under 2015 har t.ex. Luxemburg, Italien och Frankrike tillkommit.

https://treaties.un.org/Pages/src-TREATY-mtdsg_no-IV~3~a-chapter-4-lang-en-PageView.aspx

Det nya tilläggsprotokollet är en gudagåva till fattiga, inte minst fattiga kvinnor. Mänskliga rättigheter är inte bara vackra ord. De är de mest effektiva sättet att skapa stabila och fredliga samhällen. Det är lika viktigt med utbildning, hälsa och rent vatten som yttrandefrihet och rätt till privatliv. Att respektera människors ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ger fördelar för alla. Genom tilläggsprotokollets uppföljningsmekanism skulle människor i prekära situationer världen över få bättre möjligheter att få sina rättigheter respekterade i sina hemländer. Nationer blomstrar när de bygger institutioner som stärker människors möjligheter att utkräva sina rättigheter. När alla inkluderas stärks tilliten i samhället och motståndskraften mot extremism och våld ökar.

Det är en särskilt lämplig tidpunkt just nu att Svenska kyrkan tydliggör sitt stöd för ESK-konventionen och dess nya tilläggsprotokoll, som stärker människors möjligheter att hävda sina rättigheter i sina hemländer. 2016 kommer 50-årsdagen av de båda stora FN-konventionerna om mänskliga rättigheter som antogs 1966 att uppmärksammas i hela världen. Då senast, bör Sverige ha ställt upp för dessa båda

fullt ut. Just nu analyserar man på Utrikesdepartementet Sveriges ställningstagande till nästa års granskning av våra åtaganden.

Mot 2015:71

Så här skrev UD i juni i år till FN:s granskningskommitté: (huvudmotionärens översättning)

Sverige tar sina åtaganden när det gäller mänskliga rättigheter på största allvar. Ratificeringen av tilläggsprotokollet till Konventionen om de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna väcker flera frågor som vi behöver analysera ytterligare innan vi slutgiltigt tar ställning. Sverige ämnar göra en sådan analys i god tid innan nästa dialog med Kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter äger rum 2016.

Alingsås, Stockholm, Uppsala, Nyköping, Eskilstuna, Hudiksvall och Lerum
den 19 juli 2015

Lena Klevenås (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Terence Honglo (MPSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Agneta Brendt (S)

Lars G Linder (S)

Anki Erdmann (ViSK)

Daniel Tisell (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:72
av Inga Alm

Kyrkliga utbildningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över dagens kyrkliga utbildningar med inriktningen att se landsbygdsförsamlingar som en tillgång.

Motivering

För en levande rikstäckande öppen folkkyrka är det viktigt att de kyrkliga utbildningarna rustar sina nya medarbetare så att de får grundläggande kunskaper och erfarenheter om hur det är att arbeta i en landsbygdsförsamling.

Den s.k. samhällsutvecklingen och politiska beslut har alltför ofta präglats av att staden utgör norm och referens. Landsbygden har hamnat utanför tankekartan eller uppfattas den enbart som ett problem.

Med den snabba tekniska utvecklingen med bredband/fiber, lokal livsmedelsproduktion etc. har förutsättningarna ändrats drastiskt för att åter se landsbygden och de mindre tätorterna som möjligheter för framtiden.

Mot ovanstående bakgrund föreslår jag att kyrkostyrelsen ser över dagens kyrkliga utbildningar så att vara kristen församling på landsbygden utgör en konkret utmaning för Svenska kyrkan.

Alunda den 20 juli 2015

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:73
av Inga Alm

100 kyrkor med solceller på taken

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete för en omställning av Svenska kyrkans lokaler till miljöanpassade och energieffektiva energisystem.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till överläggningar på central nivå med antikvariska myndigheter kring tillstånd och anpassning av solceller och ny energiteknik i känsliga miljöer.

Motivering

”100 kyrkor med solceller på taken” var en devis vi i Centerpartiet använde inför senaste kyrkovalet. Vi lever med klimathot – vi behöver en hållbar omställning för att leva klimatsmart. Därför behöver även Svenska kyrkans lokaler ställas om till miljöanpassade och energieffektiva energisystem. Det innebär också en satsning på förnyelsebara energikällor som vindkraft och solenergi.

Vi är oroliga för den klimatförändring vi har och står inför. Vi lånar jorden av våra barnbarn och förvaltar det som våra förfäder har lämnat till oss. Jorden och jordelivet är heligt och vackert, naturen är gudomlig. Vi har inte råd att äventyra härligheten.

Vi är väl medvetna om att det runt om i landet bedrivs ett bra och utvecklande arbete kring energifrågorna. Våra kyrkor är känsliga för temperaturväxlingar. Samtidigt är det stora volymer som ska värmas till många gånger höga kostnader. Enkla, driftssäkra och energisnåla system är därför viktiga att installera.

I kontakten med byggnadsnämnder, länsstyrelser och andra antikvariska myndigheter uppstår ofta diskussioner om hur kyrkobyggnader kan anpassas till ny energiteknik.

Vår natur och miljö ropar efter klimatsmarta åtgärder, solceller på kyrktaken, klimatsmart uppvärmning, miljöcertifiering av församlingar, tillämpa kretsloppstanken för Svenska kyrkans ordinarie verksamhet.

Det ska vara enkelt att leva miljövänligt. Svenska kyrkan ska vara en stark aktör inom miljöarbetet och arbeta aktivt för omställning till ett hållbart samhälle, lokalt och globalt. Att utnyttja solens energi för uppvärmning är miljövänligt.

Alunda den 20 juli 2015

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:74
av Inga Alm

Ökad återföring av ekonomiska resurser till församlingarna via prästlönetillgångarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå en ändring i kyrkoordningen avseende den procentuella fördelningen av prästlönetillgångarna så att en större andel återförs till berörda församlingar och pastorat.

Motivering

Jag har under året blivit kontaktad av representanter för församlingarna i Nora, Vittinge, Norra Hagunda och Knivsta pastorat i Uppsala stift. De är allvarligt bekymrade över det ekonomiska läget som många församlingar och pastorat befinner sig i. De ser inte en lösning i sammanslagningar. Det är i den lokala församlingen som arbetet bedrivs bäst bland människorna. Större enheter ger inte fler kyrkobesökare eller större aktivitet.

Det borde vara naturligt att församlingar och pastorat men även stift och den centrala nivån ser över det ekonomiska läget. Lokalt kan man söka engagemang för att skapa nya intäkter som gynnar de kyrkotillhöriga i bygden. Det är då viktigt att dessa initiativ mottas positivt på alla nivåer.

De skogs- och jordegendomar som kyrkan äger och som stiftet nu förvaltar är tillgångar som församlingarna erhållit genom förvärv eller donationer och testamenten. Avkastningen från dessa var avsedda för driften i församlingen.

Prästlönetillgångarna i varje stift förvaltas av Svenska kyrkan, genom stiftet, utifrån den grund som lagts i lagen om Svenska kyrkan och lagen om införande av lagen om Svenska kyrkan. Tillgångarna är placerade i jord, skog och fonder. Av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan 9 §, framgår att prästlönetillgångarna har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse.

Av det nyligen avgivna betänkandet *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämnningssystem* framgår att det inte har varit en primär uppgift att föreslå förändringar gällande prästlönetillgångarna. Stiftet ska som tidigare var fallet betala samma belopp till nationell nivå som man delar ut till församlingar och pastorat i förhållande till deras andelar i prästlönetillgångarna.

Mina lokala initiativtagare till denna motion föreslår att andelen som återförs till församlingar och pastorat ökas från 50 till 70 procent av avkastningen av prästlönetillgångarna.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att kyrkostyrelsen får i uppdrag att föreslå en förändring av fördelningen av prästlönetillgångarnas avkastning så att

Mot 2015:74 församlingar och pastorat erhåller en större andel. Detta kan ske genom att såväl stiftens som den centrala nivåns andel minskas.

Alunda den 20 juli 2015

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:75
av Kekke Paulsson och Karin Janfalk

Mer inflytande för barn och unga

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på förändringar i kyrkoordningen som innebär att valbarhetsåldern sänks till 16 år i val till Svenska kyrkans beslutande organ.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på förändringar i kyrkoordningen som innebär att Svenska Kyrkans Unga får ett mandat i kyrkostyrelsen.

Motivering

”I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.” (Inledningen av kyrkoordningens första avdelning)

Sedan en tid tillbaka har alla medlemmar som fyllt 16 år senast på valdagen rösträtt i val till Svenska kyrkans beslutande organ. Nu anser vi att det är dags att följa upp det med att även ge 16-åringarna tillträde till de beslutande organen.

Svenska Kyrkans Unga är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation. Detta borde göra ett avtryck i Svenska kyrkans högre beslutande organ. Därför föreslår vi att Svenska Kyrkans Unga får en representant i kyrkostyrelsen.

Stockholm och Getinge den 21 juli 2015

Kekke Paulsson (ViSK)

Karin Janfalk (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2015:76
av Kekke Paulsson m.fl.

Kyrkohandbok på nätet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på hur en kyrkohandbok på nätet, att ersätta den tryckta kyrkohandboken, skulle kunna tas fram.

Motivering

Arbetet med den nya kyrkohandboken drar ut på tiden. Det är många olika röster i vår kyrka som ska försöka komma överens och inte lär väl alla någonsin bli nöjda?

Det känns inte klokt att besluta om att fastställa en handbok med former för gudstjänstfirande som kanske får oss att känna oss inlåsta redan om ett tiotal år. Dessutom skulle såväl ekonomi som miljö må bättre av att vi inte tryckte handboken i en mängd exemplar.

Gudstjänstutveckling är något som pågår, och bör pågå, ständigt. Vi bör inte låsa fast oss i former, om vi inte absolut måste. Med dagens teknik finns stora möjligheter att gå en annan väg. Vi kan bygga en dynamisk mötesplats och skapandeverkstad för gudstjänstutveckling på nätet, men fortfarande reglera med kyrkoordningstexter och riktlinjer för hur en gudstjänst firas enligt Svenska kyrkans ordning.

Vi behöver dock inte skriva det i sten genom att ge ut en handbok i pappersform, utan istället hitta former för kontinuerlig revidering och utveckling.

Stockholm den 21 juli 2015

Kekke Paulsson (ViSK)

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Emilia Lindstrand (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:77
av Mats Hagelin

Antalet ledamöter och ersättare i kyrkostyrelsen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring i kyrkoordningen som innebär att antalet ledamöter och ersättare i kyrkostyrelsen, utöver ärkebiskopen och ärkebiskopens ersättare, beslutas inför varje mandatperiod.

Motivering

Föregångaren till kyrkostyrelsen, Svenska kyrkans centralstyrelse, tillkom i samband med 1983 års kyrkomötesreform som ett permanent beredande och verkställande organ för det nya kyrkomötet. Centralstyrelsen var en myndighet under kyrkomötet och bestod av ärkebiskopen samt högst fjorton andra ledamöter som valdes av kyrkomötet samt ersättare. Ärkebiskopen var centralstyrelsens ordförande (se 29 kap. 5–9 §§ i 1992 års kyrkolag).

Vid relationsändringen och vid kyrkoordningens tillkomst gavs kyrkostyrelsen i förhållande till kyrkomötet det samlade ansvaret för verksamheten på den nationella nivån. Enligt 10 kap. 3 § i kyrkoordningen är det kyrkostyrelsen som företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter. Det är kyrkostyrelsens uppgift att leda och samordna den nationella nivåns uppgifter (se 12 kap. 1 § i kyrkoordningen). I detta arbete har kyrkostyrelsen, liksom kyrkorådet på den lokala nivån och stiftsstyrelse på den regionala nivån, ett särskilt ansvar för ekonomin. I kyrkostyrelsens uppdrag ingår också att genom åtgärder gentemot olika organ ta till vara trossamfundet Svenska kyrkans och den nationella nivåns intressen. Kyrkostyrelsen ska också handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen.

Enligt 12 kap. 5 § i kyrkoordningen består kyrkostyrelsen av ärkebiskopen och fjorton ledamöter, som väljs av kyrkomötet. För de valda ledamöterna ska kyrkomötet välja lika många ersättare. Kyrkomötet väljer efter förslag från Biskopsmötet en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen. Ärkebiskopen är kyrkostyrelsens ordförande och bland ledamöterna väljer kyrkomötet två vice ordförande (se 12 kap. 6 § i kyrkoordningen).

Bestämmelsen i 12 kap. 5 § i kyrkoordningen om antalet ledamöter i kyrkostyrelsen har varit oförändrad sedan kyrkoordningens tillkomst och motsvarar huvudsakligen de föreskrifter som fanns i 1992 års kyrkolag rörande Centralstyrelsen. Som framgår ovan fanns en möjlighet för kyrkomötet att välja ett lägre antal ledamöter (och ersättare) i Centralstyrelsen än fjorton. Denna möjlighet togs bort i och med kyrkoordningens införande.

Österlen den 21 juli 2015

Mats Hagelin (BA)

Kyrkomötet
Motion 2015:78
av Sven Esplund och Mats Hagelin

Stiftens framtida indelning och uppgifter

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om nuvarande stiftsindelning är den optimala för att möta framtida behov.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om det finns anledning att förtydliga stiftens uppgifter i kyrkoordningen.

Motivering

Stiftens indelning och uppgifter har legat fast under lång tid, även om det skett smärre förändringar över tiden. I indelningsfrågan var tillkomsten av Stockholms stift 1942 den senaste ändringen av större betydelse. Ett stift, som sin relativa litenhet i geografiskt avseende, är det till befolkningsmängden största. Genom befolkningsströmmarnas utveckling är tendensen tydlig att storstadsområdena växer medan glesbygderna blir alltmer utarmade. Detta ställer nya krav på stiftsorganisationerna.

Vidare har stiftens uppgifter förändrats sedan relationsförändringen till staten, med exempelvis tillsyn över församlingarnas ekonomi som balanskrav, målkapitalens utveckling och ett mer omfattande arbete med de kyrkoantikvariska ersättningarna.

I arbetet med att finna samverkanslösningar inom IT, GTS, GIP och GAS har stiftsorganisationen kommit att bli en viktig part för samverkan. Det kan finnas anledning att tro att ytterligare uppgifter kan tillkomma inom fastighetsområdet. En viktig fråga är behov av rätta kompetenser och var de bör vara lokaliserade.

Den lokala organisationen har förändrats genom sammanläggningar av församlingar och ökad samverkan i pastorat. Frågan är om inte stiftsorganisationernas struktur och arbetssätt nu bör ses över. Alla stift kanske inte behöver egen kompetens inom alla specialistområden. Samverkan mellan stiftet kan behöva utökas.

Överväganden bör göras om den nuvarande stiftsindelningen möter framtidens behov.

Mölltorp och Österlen den 21 juli 2015

Sven Esplund (BA)

Mats Hagelin (BA)

Kyrkomötet
Motion 2015:79
av Ylva Wahlström m.fl.

Underlätta valarbetet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skicka alla valsedlar direkt till varje valnämnd så att nomineringsgrupperna kan hämta valsedlar på plats.

Motivering

Nu när allt flera nomineringsgrupper är frikopplade från de politiska partierna är det viktigt att kyrkan tar eget ansvar för att valrörelsen fungerar på bästa sätt. En avgörande förbättring vore att få alla valsedlar direkt skickade till respektive valnämnd. Vi från nomineringsgrupperna skulle kunna finnas på plats för att hantera detta, eller leja de vidare till lämpliga personer. En så viktig uppgift bör inte läggas helt på ideella krafter, utan kyrkan behöver ha ett bra fungerande valsystem.

Stockholm den 15 juli 2015

Ylva Wahlström (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Bo Hanson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2015:80
av Ylva Wahlström m.fl.

Låt valåret synas i delar av reformationsjubileet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ansvara för att valdebatter kommer att hållas under till exempel Världens Luther, och att nomineringsgrupperna får synas på olika evenemang i juni till valdagen i september.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ansvara för utökade ekonomiska resurser kring val- och demokratidelen.

Motivering

Nu när reformationsjubileet 2017 närmar sig, bör vi använda det på bästa sätt. Kyrkostyrelsen har beslutat om en projektplan kring Reformationsjubileum 2017. Vi ska vara Befriad av Guds nåd, människan och skapelsen är inte till salu.

Här borde det vara fullt naturligt att nomineringsgrupperna blir involverade, även om valdebatter blir aktuella först runt sommaren. I Västerås under Världens Luther (istället för Världens fest) vore en stor debatt lämplig att hållas. Sen i stiftens olika Luthersatsningar bör kyrkopolitiken få ta plats, så vi lyfter den identiteten för vår kyrka i den lutherska andan.

Att offentligt få ha debatter mellan våra nomineringsgrupper, så folk förstår och ser att nomineringsgrupperna gör skillnad och att vår kyrka är demokratisk, borde kunna locka fler till våra valurnor. Dessutom skulle nomineringsgrupperna kunna ge ett extra aktuellt jubileum med sikte på framtiden.

Stockholm och Nyköping den 15 juli 2015

Ylva Wahlström (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:81
av Ylva Wahlström m.fl.

Påven Franciskus och ekologisk omvändelse

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att introducera påvens tredje encyklika som inspiration i vårt klimat- och miljöarbete.
2. Kyrkomötet beslutar att denna skrift, Laudato Si (Var prisad), ska delas ut till hela kyrkomötet, helst översatt till svenska.

Motivering

I juni kom påven Franciskus ut med sitt tredje vägledningsdokument och vädjar om att vi ska rädda skapelsen, medmänskligheten genom fördelning och motverka att mänskligheten slungas mot självförintelsens klippa.

Miljöprofessor Johan Rockström talade om detta dokument i sitt sommarprogram i P1. Det bygger helt på vetenskaplig grund, menar Rockström. Samtidigt som det förenas med religionens övertygelse och lära sen mer än 2000 år tillbaka. Detta är ett upprop till de rika nationerna att betala sin skuld till de fattiga. Världen behöver försonas och vårdas, så våra barnbarn får leva.

Stockholm och Nyköping den 19 juli 2015

Ylva Wahlström (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:82
av Tomas Jansson m.fl.

Normerande dokument för Svenska kyrkans bekännelse

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om innebörden i att andra av Svenska kyrkan bejakade dokument är av normerande karaktär för vår tro, bekännelse och lära.

Motivering

Portalparagrafen i kyrkoordningen anger grunden för Svenska kyrkans tro. Den lyder:

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

- 1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
som gestaltas i gudstjänst och liv,
är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya
testamentets profetiska och
apostoliska skrifter,
är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den
athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade
augsbургska bekännelsen av år 1530,
är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593,
är förklarad och kommenterad i Konkordieboken
samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Exakt vilka dokument är ”andra av Svenska kyrkan bejakade dokument”, och i exakt vilken mening är de normerande för vår kyrka? Frågan är inte oväsentlig eftersom det handlar om grunden för vår tro, bekännelse och lära. Eftersom detta är oklart bör kyrkostyrelsen ges i uppdrag att utreda denna fråga.

Rättvik den 20 juli 2015

Tomas Jansson (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:83
av Tomas Jansson m.fl.

Motsvarande adjunksår för diakoner

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om ett motsvarande adjunksår för nyvigda diakoner.

Motivering

När präster vigs till tjänst i Svenska kyrkan placeras man under det första året som pastorsadjunkt i en församling. Det är en tjänst som går utanför församlingarnas tjänsteorganisation och avlönas av stiftet. Tanken är att man omedelbart efter prästvigningen ska kunna komma ut i aktiv tjänst, utan att behöva invänta att få tjänst genom att söka tjänster på vanligt sätt. Dessutom är avsikten att man under sitt första år ska kunna få handledning.

För diakoner finns inget motsvarande. En diakon som står inför sin vigning måste därför aktivt söka bland lediga tjänster i hopp om att få någon. Det är till och med så att diakonen inte ens får vigas utan att ha en tjänst att gå till.

Det finns stift som på eget bevåg tagit tag i frågan. Exempelvis har Västerås stift infört en sex månaders motsvarande adjunktstid för nyvigda diakoner. Men det behöver tas ett samlat grepp i hela kyrkan för denna fråga. För att underlätta för diakoner att kunna vigas och komma ut i tjänst bör därför kyrkostyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheten av ett motsvarande adjunksår för diakoner.

Rättvik den 20 juli 2015

Tomas Jansson (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:84
av Ola Isacsson m.fl.

Låsta eller öppna kyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att kartlägga om Svenska kyrkans församlingar på ett rimligt sätt håller kyrkobyggnaderna öppna för allmänheten.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt redovisa resultatet av kartläggningen och att, vid behov, arbeta med en nationell strategi för att Svenska kyrkans kyrkorum ska vara öppna och tillgängliga i rimlig omfattning.

Motivering

”Kyrkobyggnaderna ska hållas tillgängliga för allmänheten” (2 § 40 kap kyrkoordningen).

I samband med relationsförändringen mellan stat och kyrka var kyrkobyggnadernas tillgänglighet en viktig fråga. Kyrkoordningens bestämmelse om tillgängliga kyrkor är inte enbart en del av Svenska kyrkans regelverk, det är ett åtagande Svenska kyrkan gått in under gentemot det allmänna.

”Kyrkobyggnaderna ska hållas tillgängliga för allmänheten” – men är det så? Att resa i Sverige sommartid och vilja besöka kyrkor är tyvärr att mötas av många låsta kyrkportar. Det är inte heller genomskådligt varför somliga kyrkor är låsta, andra öppna. I två närliggande orter längs samma motorväg kan den ena ha öppna kyrkor, den andra ha låsta kyrkor. Det verkar inte finnas någon annan förklaring än att det rör sig om två olika pastorat, två olika personer som fattat beslut om låsta eller olåsta kyrkor.

Det är anmärkningsvärt att t.ex. den medlemsfattiga evangelisk-lutherska kyrkan i östra Tyskland i så hög grad har sina kyrkorum öppna och tillgängliga på vardagar, medan en semesterresa i Sverige innebär möte med åtskilliga låsta kyrkportar.

Ansvar att hålla kyrkobyggnaderna tillgängliga och öppna är lokalt, men nationellt har Svenska kyrkan gått in under förpliktelsen att hålla kyrkobyggnaderna tillgängliga för allmänheten.

För åtskilliga medlemmar kan en oläst kyrka vara ett påtagligt tecken på vad man bidrar med genom sin medlemsavgift. Låt det vara så!

Växjö med flera orter den 22 juli 2015

Ola Isacsson (POSK)

Ragnild Bertius (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Anette Nordgren (–)

Bertil Persson (POSK)

Sven Gunnar Persson (POSK)

Torvald Johansson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:85
av Lisa Tegby m.fl.

Översyn av sättet att välja biskop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om hur Svenska kyrkans biskopsval kan utvecklas för att säkra att biskopskollegiet som helhet innehåller en för hela Svenska kyrkan nödvändig erfarenhet och kompetens – med såväl en stor erfarenhetsbredd som kvalificerad teologisk kompetens.

Motivering

Sedan år 2000 är Svenska kyrkans biskopsval en helt inomkyrklig angelägenhet. Detta är en god, logisk och följdriktig konsekvens av relationsförändringen kyrka–stat.

Den nuvarande ordningen för biskopsval innebär dock att varje enskilt biskopsval – med undantag av ärkebiskopsvalet – är helt och hållet en angelägenhet för respektive stift. Det finns i nuvarande valsätt inga mekanismer för att säkra att biskopskollegiet som helhet får den nödvändiga bredden av olika kompetenser som behövs i en episkopal kyrka, där biskopsmötet är en angelägenhet för Svenska kyrkan som helhet.

Detta skulle hypotetiskt kunna innebära att tretton stift vart och ett på sitt håll utser tretton biskopar med relativt snarlik kompetens – där samtidigt andra viktiga kompetenser helt saknas i biskopskollegiet. Det skulle vara en olycklig konsekvens av att varje stift är helt suveränt i sitt val – men samtidigt skulle inget enskilt stift kunna ”lastas” för bristerna i helheten.

I den ordning som rådde före relationsförändringen utmynnade biskopsvalen i respektive stift i tre kandidater som sattes upp i förslagsrum, där sedan regeringen utsåg en av de tre föreslagna kandidaterna. I denna ordning fanns, åtminstone i teorin, en möjlighet att väga in behovet av olika kompetenser i biskopskollegiet.

Det finns skäl att överväga möjligheten att inom ramen för nuvarande inomkyrkliga ordning utveckla valsättet vid biskopsval så att valet tar hänsyn till såväl de enskilda stiftens önskemål som det övergripande behovet av att säkra tillräcklig bredd och kompetens inom biskopskollegiet som helhet.

Ett sätt skulle vara att stiften, på ett liknande sätt som i den tidigare ordningen satte upp tre namn i förslagsrum, varpå den slutliga tillsättningen kunde ske i en överenskommen ordning på nationell nivå, där helhetsbedömningen av de önskvärda kompetenserna kunde göras. Hur ett sådant avgörande lämpligast skulle gå till bör vara en av frågorna att ta ställning till i den utredning som vi föreslår.

En sådan utredning bör även belysa de olika önskvärda kompetenser och profiler som behövs inom biskopskollegiet.

Några sådana områden kan vara kvalificerad teologisk kompetens, erfarenhet av nationell och internationell ekumenik, andra internationella erfarenheter, bred och långvarig församlingserfarenhet m.m.

Umeå, Göteborg, Visby, Skara och Stockholm den 22 juli 2015

Lisa Tegby (POSK)

Carina Etander Rimborg (POSK)

Sven-Bernhard Fast, biskop

Åke Bonnier, biskop

Eva Brunne, biskop

Kyrkomötet
Motion 2015:86
av Anna Ekström m.fl.

Forma ett akut stöd till insatser för flyktingar och asylsökande 2016

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt ordna former för ekonomiskt bistånd till församlingars arbete med flyktingar och asylsökande för 2016.

Motivering

FiSK ser med glädje att kyrkomötet med kyrkostyrelsen formade ett akut stöd till församlingar under 2015 till arbete med flyktingar och asylsökande.

Tyvärr är situationen i framförallt Mellanöstern fortfarande instabil. Antalet flyktingar och asylsökande beräknas öka och behovet av dessa akuta insatser kvarstår. Över hela Sverige får stora som små församlingar nya utmaningar när till exempel ett anläggningsboende öppnas. Därför behövs det akuta stödet även under 2016.

Karlskrona den 20 juli 2015

Anna Ekström (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:87
av Anna Ekström m.fl.

Kvarstå som medlem vid flytt till serviceboende eller liknande

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en medlem att kvarstå som medlem i sin hemförsamling vid flytt till ett särskilt boende, serviceboende eller liknande.

Motivering

Sveriges rikes folkbokföring har i långa tider vilat på församlingstillhörighet och dess geografiska gränser. Detta håller på att förändras och det kan komma att ge kyrkan nya utmaningar men också möjligheter.

Äldre, sjuka och människor med en funktionsnedsättning som av olika anledningar inte kan bo kvar i sin bostad utan flytta till en servicebostad eller liknande bör kunna få kvarstå som medlemmar i sin gamla hemförsamling även om det nya boendet ligger i en annan församling.

Karlskrona den 20 juli 2015

Anna Ekström (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

George Lagerberg (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:88
av Anna Ekström m.fl.

Ta bort samvetsklausulen för nyvigda präster

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i antagning av präst-kandidater och vigningar av präster ta bort den samvetsklausul som idag finns för dem som inte vill viga samkönade par.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra vigselplikten till en del i antagningskriterierna till prästkandidat och vigning.

Motivering

Sedan 2009 har Svenska kyrkan en ordning som säger att alla par oavsett könsfördelningen är välkomna till vigsel i Svenska kyrkans ordning.

Många präster med tjänst i Svenska kyrkan vigdes innan denna nya ordning och har givit sina vigningslöften under andra förutsättningar. Som komminister har du möjlighet att idag säga nej på grund av din trosuppfattning att viga samkönade par, den så kallade samvetsklausulen. Kyrkoherden har uppdraget att se till att det finns präster som genomför samkönade vigslar.

Samvetsklausulen är inget nytt. När Svenska kyrkans ordning för att prästviga kvinnor kom utformades det en samvetsklausul mot att arbeta med just kvinnor. Idag är samarbetet med alla prästkolleger oavsett kön ett av kriterierna som finns för att bli prästkandidat och sedermera vigd till tjänst.

Likaså borde det nu bli med det samkönade äktenskapet. Från början har vi haft en samvetsklausul men för den som idag söker sig till tjänst som präst i Svenska kyrkan ska inte kunna säga nej till vigslar av samkönade par. Det ska bli ett av de kriterierna som finns för att bli prästkandidat och vigd till tjänst.

Men nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken (1 Kor 13:13).

Karlskrona den 20 juli 2015

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:89
av Dag Sandahl

Flyktingarbetet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avsätta 35 miljoner kronor för församlingarnas flyktingarbete.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa ett system som säkerställer att församlingar enkelt kan få del av medel för flyktingarbete.

Motivering

Företaget RFM Skog & Fastighet AB fick i maj ett kontrakt med Migrationsverket för att öppna ett asylboende i det f.d. gruppboendet i Grännaforsa. Hur många som kommer att bo där, har det inte lämnats information om. När boendet öppnar är också oklart. Situationen ter sig typisk. Om församlingen ska engagera sig i flyktingarbete är de kyrkliga lokalerna inte nästgårds, inte heller affärer, bibliotek eller andra samlingsplatser. Men det är i byar och samhällen av detta slag företag kan skaffa lokaler och så tjäna pengar på asylmottagning.

Att den lokala församlingen ska ta ekonomiskt ansvar för flyktingmottagande har kyrkomötet inte sett vara rimligt. Det är inte heller rimligt att det ansvaret ligger på stiftet, när somliga stift får ta ett större ansvar för flyktingmottagande än andra. På nationell nivå måste det finnas resurser som enkelt kan rekvideras när eller om församlingen engagerar sig i ett flyktingarbete. Med besked att det kommer fler flyktingar till Sverige tycks det enklast att avsätta det belopp församlingarna detta år menade sig behöva, 35 miljoner kronor. Det kan tyckas vara mycket pengar, men för ett arbete med socialt utsatta EU-medborgare begär Växjö pastorat 11 miljoner och det kan vara en nyttig jämförelse i sammanhanget. (Källa: Smålandsposten 18 juli 2015)

När 5 miljoner kronor efter kyrkomötesbeslut fördelades denna försommar fick inga församlingar i de s.k. storstadsregionerna några bidrag och verksamhet som inte startat prioriterades. Stiftet hade fått se förslagen till fördelning men inte underlag och tydligen inte involverats i processen för övrigt. Det betydde att församlingar som satsat resurser på flyktingarbete blev utan medan de som sa sig skola satsa, kunde få.

Det tycks knappast vara ett riktigt rättvist system.

Hur ett system som säkerställer att församlingar enkelt kan få ersättningar för de satsningar som görs ska konstrueras, är inte helt enkelt att säga. Ett maxbelopp som går att söka är en möjlighet - hur nu ett sådant belopp ska kunna beräknas. Man kan också tänka sig att beloppet kan ansökas i efterhand med 75 procent av verkliga verksamhets- och personalkostnader men det blir tungrovt. Det är också tänkbart med generella belopp med ett grundbelopp som räknas upp efter antalet boende-

platser. Hur dessa avvägningar ska göras måste vara en fråga för kyrkostyrelsen. Huvudsaken är att systemet blir enkelt och transparent.

Rimligtvis måste stiftens ta sitt ansvar att fungera konsultativt gentemot de berörda församlingarna. Barmhärtigheten är ett krav. Främlingen finns hos oss. Men den insats Svenska kyrkans församlingar ska göra, får inte frita kommuner eller stat från deras ansvar för ett anständigt flyktingmottagande. Det måste också markeras. Och kanske skulle Svenska kyrkan på alla nivåer fråga om det verkligen ska gå att skapa sig vinster på det förhållandet att människor befinner sig på flykt. Profeten Jesajas ord kan vara tillämpliga (Jes 58:6–9).

Moheda den 22 juli 2015

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:90
av Johanna Andersson

Kairos Palestina-dokumentets status och resurstilldelning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tydliggöra Kairos Palestina-dokumentets status som icke officiellt antaget dokument.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och redovisa hur stora resurser som avsatts för att sprida och studera Kairos Palestina-dokumentet respektive Guds vägar samt var beslut om resurstilldelning har fattats.

Motivering

I samband med kyrkomötet 2014 uppmärksammades att Kairos Palestina-dokumentet spreds mycket aktivt i olika sammanhang i Svenska kyrkan samtidigt som dokumentet Guds Vägar ägnades betydligt mindre uppmärksamhet.

Ärkebiskop Antje Jackelén har (i en replik till Israels ambassadör Isaac Bachman) beskrivit status och relation mellan de två dokumenten:

Sanning är att Kairosdokumentet aldrig antogs av kyrkomötet som ett officiellt dokument. Det rekommenderades dock för studium, helt i linje med att det är vår önskan och vår skyldighet att lyssna på våra medkristna i världen, inte minst den krympande skaran kristna i Mellanöstern. Officiellt antaget av kyrkomötet är däremot ett annat dokument, Guds vägar, som sedan 2001 uttrycker Svenska kyrkans officiella hållning i dialog med judendomen.

I samma replik betonade också ärkebiskopen att Guds vägar ska anbefallas på nytt till studium i Svenska kyrkan.

Vi har alltså ett icke officiellt antaget dokument som rekommenderas för studium och ett officiellt dokument som ska anbefallas till studium.

Av ärkebiskopens formuleringar kan man dra slutsatsen att det är Guds vägar som är det viktiga dokumentet som tilldelas mest resurser. Men en genomgång av hur de två dokumenten presenteras på Svenska kyrkans hemsida visar att det finns en stor mängd dokument och kampanjmaterial till stöd för Kairos Palestina, inte till Guds vägar. Det har också framkommit att en person sedan 2012 avlönas centralt av Svenska kyrkan för att stödja spridningen av Kairos Palestina. Ingen sådan resurs har funnits avsatt för att främja studierna av Guds vägar.

Den samlade bilden blir att stora medel avsatts för att studera ett dokument som inte är officiellt antaget av kyrkomötet, medan det antagna dokumentet Guds vägar tilldelats betydligt blygsammare resurser. Samtidigt får man av ärkebiskopens replik intryck av att det förhåller sig, eller borde förhålla sig tvärtom. Detta skapar

Mot 2015:90

otydlighet och riskerar ge ett intryck av att Svenska kyrkan säger en sak men gör en helt annan.

Kairos Palestina-dokumentets status behöver tydliggöras och följande behöver klargöras: Hur stora resurser har avsatts för att studera Kairos Palestina respektive Guds vägar? Vem har beslutat om medelstildelning och storleken på avsatta resurser? Varför har en person under flera år avlönats för att arbeta med ett icke antaget dokument?

Länk till den i motionen citerade repliken:

www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/samtal-forsvaras-nar-sanning-forvrangs-och-svar-som-getts-tidigare-ignoreras/

Mon den 20 juli 2015

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:91
av Johanna Andersson

Ta bort dokumentet *Christmas Alert 2014* från Svenska kyrkans hemsida

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta bort dokumentet *Christmas Alert 2014* från Svenska kyrkans hemsida.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta riktlinjer för att säkerställa att antisemitiska stereotyper inte igen sprids på Svenska kyrkans hemsida.

Motivering

Kairos Palestinadokumentet upptar ett allt större utrymme på Svenska kyrkans hemsida och omges idag av en mängd stöddokument och annat material. Ett exempel på sådant material är det pdf-dokument som lades ut inför föregående jul under namnet *Christmas Alert 2014*. Detta dokument rymmer en formulering som är antisemitisk. Norma Carmi, projektkoordinator för Kairos Palestina, skriver på sidan 55 (sidan 56 i webbversionen): "We cannot accept that the Jewish lobby intimidates us, cripples us and lulls us into a roaring silence, blocking our conscience into passive inaction."

Det finns alltså i Kairos Palestinaledningens föreställningsvärld en illasinnad "judisk lobby" som bär ansvar för en rad grymma och manipulativa handlingar. Det är inte en israelisk lobby, det är inte en pro-israelisk lobby och inte heller en palestinafientlig lobby Carmi skriver om. Det är en judisk lobby. Svenska kyrkan sprider ett dokument som manar till motstånd mot denna judiska lobby. Vid sidan av Svenska kyrkans massiva och ensidiga kritik av landet Israel har det nu alltså också smugit sig in en formulering som riktar sig direkt mot judar.

Ofta framhålls ju, inte minst i kyrkliga sammanhang i Sverige, att man tar avstånd från Israel och landets politik utan att samtidigt ta avstånd från judendomen eller det judiska folket. Men med formuleringen i *Christmas Alert 2014* om en "judisk lobby" är det nu alltså judar det handlar om, inte politiken som förs av Israel.

Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA) konstaterar under rubriken "Vilka är de vanligaste antisemitiska stereotyperna och myterna?", att många av dessa antisemitiska föreställningar förblivit sig ganska lika genom tiderna. Beskyllningar som under lång tid riktats mot judar handlar bland annat om makt och sammanslutningar:

Även i dag utgör föreställningar om judisk makt och inflytande en kärnidé i antisemitisk propaganda och tankevärld. De kan bland annat avläsas i antydningar eller påståenden om "judarnas makt över medierna" eller i vissa tolkningar av amerikansk utrikespolitik där denna

antys eller påstås ”kontrolleras” av judar eller en föregivet allsmäktig ”judisk lobby”. Denna typ av bilder vilar även på stereotypa bilder av judar som ett homogent kollektiv vilket agerar utifrån föregivet ”judiska” intressen liksom på historiskt rotade fördomar om judar som främmande, nationellt opålitliga, förrädiska och manipulativa.

Här återfinns den ”judiska lobby” *Christmas Alert 2014* varnar för, liksom tanken på de manipulativa judarna. Detta citat visar att Svenska kyrkan på sin hemsida delar ett dokument som rymmer en antisemitisk stereotyp som är så central att den kallas ”kärnidé” av SKMA.

Det finns ytterligare en skrivning hos SKMA som visar att *Christmas Alert 2014* uttrycker sig antisemitiskt, och det handlar om var gränsen går mellan kritik av Israels politik och antisemitism. Att Israel ska granskas och kritiseras, men med samma måttstockar som andra länder, är självklart. När denna kritik riktas mot judar går dock kritiken över i antisemitism: ”Slutligen överskrids gränsen mellan antisemitism och politisk kritik [av staten Israel] när judar kollektivt hålls ansvariga för Israels politik.”

Det finns en rad aktuella exempel på hur judar i Sverige hållits kollektivt ansvariga och hotats och trakasserats på grund av Israels politik. Exempelvis berättade rabbinen Hillel Lavery-Yisrael i Malmö att han blivit påhoppad på gatan och fått stå till svars för Israels agerande i Gaza: ”Jag försökte förklara att jag bor här och inte har något att göra med det som händer där. Men det var lönlöst.”

På Uppdrag granskings hemsida beskrivs vad som hände när SVT följde med på en kippavandring i Malmö:

när gruppen kom fram till Möllevångstorget möttes de av protester och förolämpningar. Flera av männen sjöng i talkör ”Free free, Palestine”, och ”Fuck Israel”. Händelsen är ett tydligt exempel på hur judar i Malmö får stå till svars för vad staten Israel gör.

Den sammanblandning av staten Israel och judar i allmänhet som görs i *Christmas Alert 2014* riskerar att fortsatt bidra till något som får stora konsekvenser för enskilda judar i Sverige: Hatet mot Israel slår över på judar.

Tanken på en judisk lobby och hemliga judiska sammanslutningar är som ovan beskrivits en klassisk antisemitisk stereotyp. Det som antisemitismen orsakat i europeisk närtidshistoria gör att denna typ av retorik måste tas på allvar och motarbetas med full kraft. Svenska kyrkan ska inte bidra till att sprida antisemitiska myter och fördomar om judar. Dokumentet *Christmas Alert 2014* bör snarast tas bort från Svenska kyrkans hemsida och det bör utredas hur ett dokument med en sådan formulering överhuvudtaget har kunnat hamna där. Såg ingen på kyrkokansliet denna antisemitiska formulering? Finns det fler exempel på hur kritiken av Israel glider över i ren antisemitism? Riktlinjer behöver tas fram för att säkerställa att detta inte upprepas.

Referat och citat i motionen finns under följande länkar:

www.svenskakyrkan.se/kairospalestina

www.skma.se

www.aftonbladet.se/nyheter/article20218928.ab

www.svt.se/ug/palestinakonflikten-bakom-judehat

Mon den 18 juli 2015

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:92
av Johanna Andersson och Jerker Schmidt

Ökad kunskap om kristna i Mellanöstern

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett informationshäfte om kristna kyrkor och traditioner i Mellanöstern och tillsända Svenska kyrkans församlingar samt kyrkomötets ledamöter som julhälsning 2015.

Motivering

Inför julen 2014 fick kyrkomötets ledamöter ett häfte med titeln ”Möten med islam”, till vilket dåvarande ärkebiskop Anders Wejryd skrivit förordet. Det fanns formuleringar i detta häfte som föranledde kritik, dit hörde följande påstående:

Troligen är det större likheter mellan en svensk muslim och en svensk kristen, än mellan en svensk kristen och en kristen från en helt annan del av världen, med ett annat språk och med andra vanor.

En stor del av dem som flyr från Mellanöstern idag är kristna, en del av dessa kristna kommer till Sverige. Det är därför olyckligt om Svenska kyrkan bidrar till polarisering och främlingskap mellan kristna trossyskon från olika delar av världen. Förra årets informationshäfte om islam bör, för att motverka ett sådant främlingskap, följas upp av en liknande satsning som beskriver olika kristna kyrkor från Mellanöstern och deras traditioner. Detta kan med fördel tas fram i samverkan med företrädare för minoritetskyrkor i Sverige.

Huruvida det finns ”likheter” mellan ”en svensk kristen” och en ”kristen från en annan del av världen” och vad som överhuvudtaget avses med ”en svensk kristen” kanske inte informationshäftet behöver se som sin uppgift att utreda. Det kan nog den intresserade läsaren själv skaffa sig en uppfattning om.

Mon den 18 juli 2015

Johanna Andersson (POSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:93
av Jerker Schmidt m.fl.

Stasi-infiltration av Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att för kyrkomötet redovisa den forskning och de utredningar som gjorts av Svenska kyrkan och kyrkokansliet kring kontakterna med diktaturen i DDR.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sammanställa det samlade forskningsläget både det som egen forskning visat och det som andra bedrivit i en skrift att delge Svenska kyrkans församlingar och medlemmar.

Motivering

Under flera år har en debatt pågått om informatörer som arbetat i de nordiska länderna för främmande säkerhetstjänster från de forna kommunistiska staterna i Öst- och Centraleuropa. Bäst är kunskapen om diktaturen i DDR och de östtyska medhjälparna genom ett kartoteksarkiv, de så kallade Rosenholzdokumenterna. Seriös forskning har bedrivits på de många uppgifter som finns där.

Även Svenska kyrkan har avslöjats med Stasi-infiltration, kyrkan var under DDR-tiden osedvanligt aktiv när det gäller kontakter med och bistånd till den östtyska lutherska kyrkan. Fullt förståeligt ville man hjälpa trossyskon i en utsatt position. Men samtidigt blundade Svenska kyrkans representanter – förmådde eller ville inte se – att DDR-regimen utnyttjade stödet i propagandan.

Svenska kyrkan har under senare år på olika sätt uppmärksammat detta bl.a. har Växjö stift haft ett seminarium kring frågan.

Svenska kyrkans generalsekreterare uttalade sig i Kyrkans tidning för några år sedan om en genomlysning av frågan:

Svenska kyrkan på nationell nivå tittar nu på möjligheten att starta ett forskningsprojekt kring relationerna med forna DDR och andra totalitära stater.

– Att använda forskningens möjligheter ger oss hjälp att gå på djupet i det här svåra ämnet, säger Svenska kyrkans generalsekreterare Helén Ottosson Lovén.

– Det handlar också om att vidga frågan till att reflektera över nutida relationer med kyrkor i länder med totalitära regimer, fortsätter hon.

(KT 2013–04–25)

Det vore därför nu på sin plats att det redovisades vad detta arbete har burit för frukt och vilka lärdomar och slutsatser som kan dras.

Riksdagsledamoten och tidigare kyrkostyrelseledamoten Hans Wallmark (M) anger i en riksdagsmotion fyra skäl till att undersöka, genomlys och redovisa kontakterna med DDR:

- 1) Det handlar om att nu levande som pekats ut ska kunna tillbakavisa lögnen.
- 2) Det skapar en möjlighet att sätta saker i sitt rätta sammanhang ifall man som informatör kan förklara att det fanns påtryckningar, ideologisk förvillelse eller annat bakom agerandet.
- 3) Det gör det möjligt att söka försoning med offer vars karriärer kan ha krossats eller som hamnat i fängelse.
- 4) Ytterst och viktigast handlar det om att sanningen alltid har företräde framför lögnen.

Sofia den 22 juli 2015

Jerker Schmidt (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:94
av Jerker Schmidt och Peter Nordgren

Förbön för konung, riksdag och regering

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt förslag till ny kyrkohandbok ha med en förbön som innehåller bön för vårt statsöverhuvud konungen samt för rikets demokratiskt valda ledning i form av riksdag och regering.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt förslag till ny kyrkohandbok ta med Förbön ”1” som helhet från 1986 års kyrkohandbok.

Motivering

För några år sedan kom jag i samspråk med en av våra riksdagsledamöter. Jag berättade då att vi varje söndag i församlingen särskilt bad för riksdag och regering. Ledamoten blev både rörd och väldigt överraskad av denna information men det glädde hen mycket!

Därav blir jag bekymrad över de förböner som finns i förslaget till ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan. Generellt sett är de föreslagna förbönerna undermåliga i sin utformning då de är allmänt vaga och brister i konkretion. De har ett språk som saknar transcendens och ekumenisk förankring. Personligen tycker jag att 1986 års förböner gott och väl i kvalitet överträffar det nya förslaget. Ingen av de föreslagna förböner innehåller heller explicita böner för rikets högsta demokratiska ledning. Det finns inte heller någon förbön för vårt statsöverhuvud konungen.

Ämnet återfinns bara i en av de föreslagna förbönerna nummer 4: ”ge vishet till dem som fått förtroende att leda och fatta beslut, här i vårt samhälle/vår stad, vårt land och i världen.”

De allmänt vaga formuleringarna i förböner nummer 4 fjärmar oss på ett olyckligt sätt från ett teologiskt, historiskt och folkkyrkligt sammanhang.

Det finns både bibliska och teologiska skäl varför kyrkan alltid har bett för ”överheten”. Ett klassiskt bibelcitат är t.ex. 1 Tim 2:1–2: ”Först och främst uppmanar jag till bön och åkallan, till förbön och tacksägelse för alla människor, för kungar och alla som har makt, så att vi kan leva ett lugnt och stilla liv, på allt sätt fromt och värdigt.” (Bibel 2000)

Det finns mängder av ytterligare bibeltexter som faktiskt talar om ämnet. De flesta av citaten är också summerade i en av våra Bekännelseskriter, Martin Luthers lilla katekes i den s.k. hustavlan som anger de bibliska förpliktelserna för människor i olika samhällsstånd.

Vår systerkyrka den Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland formulerar det på följande goda sätt i sin Evangeliebok:

De kristna har sitt rätta hemland i det himmelska riket, det eviga livet hos Gud. Samtidigt är de medlemmar i det världsliga samhället och har ansvar för det. De ber för statsmakten och följer samfundets lagar och förpliktelser. Samhället hör till de levnadsordningar som Gud har instiftat. Den jordiska överheten är förordnad av Gud till att vårda och skydda människolivet. Överheten kan dock vända sig bort från Gud. Det kan uppstå situationer då den handlar mot Guds vilja eller vill hindra evangeliets frihet. Då måste de kristna både som individer och som samfund följa sitt samvete som är bundet till Guds ord.

Från ett inkarnatoriskt perspektiv är det också viktigt att hålla kvar dessa böneämnen för rikets ledning. Vi är inte kristna i största allmänhet utan lever i ett faktiskt sammanhang och i ett särskilt samhälle. Det är viktigt att be för just det samhälle som är vårt och för vår demokrati.

Därtill är det också en lång historisk tradition i Svenska kyrkan att i den allmänna kyrkobönen varje söndag be för konung, regering och riksdag.

Vidare signalerar borttagandet av dessa böneämnen ett slags frivilligt återtåg från den samhälleliga arenan och visar Svenska kyrkans egen syn på sin ställning i det svenska samhället. Genom de föreslagna förbönerna som finns med i det nya kyrkohandboksförslaget framstår inte längre Svenska kyrkan som en folkkyrka utan endast som ett lokalt sammanhang där de större samhälleliga perspektiven och ansvaret inte får plats.

Slutligen fjärrar det oss från oss från ett ekumeniskt sammanhang; det finns förmodligen inte någon av de stora ortodoxa, katolska eller lutherska kyrkorna utan en förbön av detta slag.

Utifrån dessa många perspektiv och argument är det av stor vikt att dessa bönemoment finns med i kyrkohandboken!

Sofia och Uppsala den 22 juli 2015

Jerker Schmidt (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:95
av Jerker Schmidt m.fl.

Svenska kyrkans roll och uppgifter i kris och krig

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utkomma med en ny handbok för kyrklig beredskap samt att i denna också inkludera beredskapsnivåerna Höjd beredskap och Högsta beredskap.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att alla församlingar upprättar beredskapsplaner som ska redovisas till respektive stift.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra övningar med stift och församlingar som utgår från scenarier om Höjd beredskap och Högsta beredskap.

Motivering

Svenska kyrkan har som enskilt största samfund och med sin historia som statskyrka ett särskilt ansvar då samhällets ställs inför påfrestningar. Det finns hos människor i vårt land och hos våra myndigheter en positiv och stor förväntan på att kyrkan ska kunna fullgöra sina uppgifter och stödja samhället såväl som i kris och krig.

Den senaste Handboken för kyrklig beredskap som ska ligga till grund för församlingar, stifts och riksnivåns förberedelse utkom 2007. Den skulle nu behöva omarbetas så att den blir mer i enlighet med dagens behov.

I 2007 års handbok kan vi läsa att:

Tidigare har samhällets planering och beredskap för svåra händelser till stor del organiserats utifrån hotet om krig och krigsfara (höjd beredskap). Som det allvarligaste hotet behåller kriget sin särställning, men hot- och riskbilden har ändrats de senaste åren. Ett militärt angrepp riktat mot Sverige anses i dag, och för överskådlig tid framåt inte sannolikt.

Detta säkerhetspolitiska antagande om att vi inte under överskådlig tid står inför ett militärt angrepp ter sig i dag som ett överspelat sådant. Med de senaste årens växande militära upprustning i Ryssland och med det avslutade kriget i Georgien och det pågående i Ukraina kan vi inte längre bortse från det förändrade säkerhetspolitiska läget i vårt närområde.

Därför behöver Svenska kyrkan snarast återuppta sin beredskapsplanering för kris och krig. Detta så att vi om det värsta händer ska kunna fullgöra våra uppgifter och vara med att stödja människorna i vårt land och försvaret av vår demokrati och våra friheter

En uppdaterad och omarbetad Beredskapshandbok bör kompletteras så att den också innehåller riktlinjer för den beredskapsnivå som kallas ”Höjd beredskap” och ”Högsta beredskap”.

För vad gör vi om kriget kommer? Vet våra biskopar, kyrkoherdar och förtroendevalda vad som förväntas av dem från samhällets sida? Vad är Svenska kyrkans uppgift i ett sådant läge? Hur påverkas kyrkan av en eventuell höjd beredskap? Varje stiftsstyrelse bör också utarbeta en handlingsplan och öva ett scenario där den kyrkliga verksamheten störs eller i värsta fall är utslagen. Vad gör man om X antal präster i ett pastorat av någon anledning inte kan tjänstgöra? Sjukdomar – epidemier – terrorhot ... Hur påverkas och upprätthålls t.ex. begravningsverksamheten i en sådan situation?

Planeringen för kris och krig fanns tidigare väl förankrad och övades i samhället i stort och i kyrkan. I dag är den kyrkliga beredskapen väldigt olika organiserad i stiftet och församlingarna men generellt behövs ett återtåg för att skapa trovärdighet och trygghet för vår beredskapsplanering.

Sofia den 22 juli 2015

Jerker Schmidt (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:96
av Anna Ekström m.fl.

Riktlinjer för församlingars arbete för och med utsatta EU-migranter

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer för församlingars arbete för och med utsatta EU-migranter.

Motivering

Situationen ser olika ut i alla församlingar men vi delar ofta verkligheten av tiggare på våra gator. Människors nöd i samhället är inget nytt för Svenska kyrkan och våra församlingar arbetar på olika sätt för att stödja och hjälpa människor. Men frågan kvarstår: Vad förväntar vi oss att våra församlingar gör? Inte minst när det gäller den synliga nöden, den utsträckta handen.

Ska förväntningarna vara att hålla kyrkan öppen nattetid? Ordna frukostar? Ha kollekt till organisationer som arbetar på plats t.ex. i Rumänien?

Vi har en verklighet där människor inte ser någon annan utväg för sin försörjning än att tigga. Samtidigt vill vi inte att människor ska ”lyckas” som tiggare. Målet måste vara att varje människa ska kunna leva och försörja sig själv.

Istället för att i varje enskild församling lägga kraft och energi på att fundera på vad som ska eller kan göras, vore det önskvärt med nationella riktlinjer. Då kan kraft och energi läggas på genomförandet.

Karlskrona den 21 juli 2015

Anna Ekström (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:97
av Nasrin Sjögren

Svenska kyrkans syn på abort och oföddas människovärde

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkan tar tydlig ställning för att abortfrågan handlar om ”två skyddsvärda individer”.
2. Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkan tar avstånd från talet om ”ett liv i vardande”, då detta innebär ett relativiserande av människovärdet.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en teologisk kommitté för att utifrån Bibeln och 2000 års kyrkohistoria utforma en konsekvent teologi för alla människors fulla människovärde, med särskilt fokus på abort och ofödda människors värde.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en kommitté för att undersöka möjligheterna att mer aktivt bidra till att minska antalet aborter i Sverige, exempelvis genom att stödja kvinnor i krisgraviditeter.

Motivering

1. Bibeln och kyrkohistorien

Utifrån den bibliska synen på människan som Guds avbild, har den kristna kyrkan i alla tider trott på alla människors värde och värdighet. Kyrkan har ibland tappat sin kritiska distans till makten och den rådande tidsandan, och som en följd av detta bejakat kränkningar av människovärdet. Det har bland annat skett i relation till förtryckta etniska grupper som exempelvis judar, afrikaner och Amerikas ursprungsbefolkningar. Men ofta har kyrkan eller tongivande individer inom kyrkan tagit kraftfullt och entydigt ställning mot sådant förtryck, både under tiden förtrycket skedde, men än tydligare efter att förtrycket upphört. Ibland har kyrkan fått skämmas för sin passivitet, men inte sällan har hon gått i täten för den positiva förändringen.

I den kristna kyrkans historia finns det otaliga exempel på att kyrkan tagit aktiv ställning för barns och oföddas människovärde. Redan i Bibeln (exempelvis Ps. 139:13-16) betraktas det ofödda människolivet som en fullvärdig (om än outvecklad) människa. Även om abort inte nämns uttryckligen i Bibeln leder den bibliska människosynen till en abortkritisk hållning. Ett indirekt avståndstagande från abort finns troligen redan i Nya testamentet (Gal 2:20, Upp 9:21; 18:23; 21:8; 22:15). Dessa bibelställen fördömer användandet av droger (pharmakeia) vilket med stor sannolikhet delvis syftade på användandet av abortframkallande droger. När den kristna tron tränger in i den grekisk-romerska kulturen – där abort var vanligt, i

motsats till den judiska kulturen – hittar vi hos de apostoliska fäderna (apostlarnas lärjungar) direkta förbud mot abort (Didache 2:2 och Barnabas brev 19:5).

Abort har i kyrkohistorien setts som dödandet av en människa och det har varit en självklarhet att man tagit ställning för den ofödda människans fulla värde. Här följer en ofullständig lista av kyrkofäder som uttryckligen bejakat den ofödda människans värde och sålunda fördömt abort: Tertullianus, Athenagoras, Minucius, Basilius, Ambrosius, Jerome, Johannes Kryssostomus, Augustinus, St Caesarius, Teodorus Priscianus, Gregorius den store och Hippolytus.

(Källa: www.priestsforlife.org/magisterium/earlychurchfathers/fatherscover.html)

Detta synsätt återfinns hos reformationens ledande gestalter. I sin utläggning av 1 Mos 25 beklagar Martin Luther att unga flickor dödar sina ofödda foster och ser det som ett uttryck för människans onda natur. Reformatorer som Jean Calvin och Martin Bucer tog också entydig ställning mot abort.

(Källa <http://evangelicalsforlife.com/?p=54>)

Med ett sådant massivt och tydligt vittnesbörd från Bibeln och den kristna historien är det minst sagt problematiskt att Svenska kyrkan av idag inte tar ställning för ofödda människors människovärde.

2. De mänskliga rättigheterna

I inledningen till FN:s mänskliga rättigheter står det att läsa: ”Eftersom erkännandet av det inneboende värdet hos alla som tillhör människosläktet och av deras lika och obestridliga rättigheter är grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,”

FN:s mänskliga rättigheter bygger alltså på idén om människovärdet vilket utgörs av ett inneboende värde hos alla som tillhör människosläktet.

I inledningen till FN:s barnkonvention står det att läsa: ”barnet på grund av sin fysiska och psykiska omognad behöver särskilt skydd och särskild omvårdnad innefattande lämpligt skydd, såväl före som efter födseln”.

Barnkonventionen säger inte hur långt före födseln som barnet ska få detta skydd. Men då själva idén med människovärdet är att detta värde tillkommer alla människor i kraft av deras mänsklighet, är det enda människovärdiga att tillämpa detta värde på alla ofödda människor.

I ljuset av FN:s mänskliga rättigheter och barnkonventionens tydliga ord om att barn har rätt till skydd även innan födseln, är Svenska kyrkans ovilja att ta ställning för det ofödda människolivets värde minst sagt problematisk.

3. Den tidiga feminismen

Suffragetterna – pionjärerna inom kvinnorörelsen – var vanligtvis kraftfullt mot abort och såg det som en version av kvinnoförtryck. De tog ställning för kvinnor och barn, samtidigt som de tog avstånd från våld, inklusive det våld abort utgör.

(Källa: www.feministsforlife.org/herstory)

Enligt Stefan Swärd som doktorerat på hur Sverige fick fri abort var kvinnorörelsen mot abort fram till mitten av 60-talet. Detta gällde inte minst socialdemokraternas kvinnoförbund.

(Källa: www.dn.se/debatt/blasippors-rattsskydd-hogre-an-oonskade-fosters).

Feminism och abortmotstånd är således inte oförenliga. Snarare tycks en abortliberal inställning undergräva en sann feminism, då den förra förnekar medan den senare förutsätter en robust tro på människovärdet.

I ljuset av detta bör Svenska kyrkan inte sätta feminism och oföddas människovärde mot varandra.

4. Vetenskapen

Mot 2015:97

Det finns långa listor med embryologiska texter från akademiska läroböcker och vetenskapliga tidskrifter som entydigt säger att en ny mänsklig individ börjar existera i och med en befruktning där kvinnans ägg smälter samman med en av mannens spermier. Den nya organism som därmed börjar existera har full tillhörighet i människosläktet. Rent biologiskt kan en organism inte vara delvis vid liv eller bara delvis tillhöra endast en art. Att tala om "ett liv i vardande" är således vetenskapligt felaktigt. Liv eller arttillhörighet kommer inte i grader. Däremot kan värde tillskrivas i grader. Den bibliska människosynen, uttryckt genom 2000 års kyrkohistoria, återspeglad i FN:s mänskliga rättigheter och i den tidiga feminismen tillåter dock inte någon sådan gradering.

Stockholm den 20 juli 2015

Nasrin Sjögren (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:98
av Ola Isacsson och Lisa Tegby

Konsekvenserna av kyrkomötets beslut

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera forskning kring konsekvenserna av genomgripande beslut i kyrkomötet, med särskild inriktning på hur kyrkosyn, teologi kring dop och medlemskap i Svenska kyrkan och ämbetssyn påverkats av besluten.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdraget till kyrkostyrelsen i första hand inte syftar till att på kort sikt initiera förändringar i kyrkoordningen.

Motivering

Kyrkomötets främsta uppdrag är att besluta om Svenska kyrkans regelverk. 1999 års beslut om den kyrkoordning som skulle reglera Svenska kyrkan efter relationsförändringen är naturligtvis det mest genomgripande. Ett annat betydelsefullt beslut är regelverket om barnkonsekvensanalys, eftersom beslutet vilar på en formulering i kyrkoordningens portalparagraf: *I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet*. Ett tredje område är beslutet om dopet som medlemsgrundande i Svenska kyrkan.

Vilka långsiktiga förändringar ger sådana beslut upphov till? Till exempel:

1. Har regelverket kring barnkonsekvensanalys stärkt synen på att barnen intar en särställning i kristen tro och de därför särskilt behöver uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet?
2. Många har en känsla av att Svenska kyrkans blivit avsevärt mer hierarkisk sedan 2000. När det gäller ämbetslinjen är intrycket att kyrkoherden fått en betydligt starkare ställning, medan det självständiga ansvar som ges till alla diakoner och präster i vigningen är nedtonat. På motsvarande sätt är intrycket att teologin kring den enskilde kristnes ansvar är tunn medan ordföranden i råd och styrelser får en alltmer framskjuten roll.
3. Dopet är ytterligare ett område som verkar fått en ändrad förståelse. Är det vanligt att det som främst kommuniceras om dopet är att dopet ger medlemskap i Svenska kyrkan, medan det är betydligt svårare att kommunicera vilka andliga gåvor Gud ger i dopet?

Det finns säkert fler beslut som lett till förskjutningar i Svenska kyrkans självförståelse, önskade eller oväntade, men här pekar vi på tre områden där Svenska kyrkan behöver öka sin kunskap. Har det skett verkliga förändringar bakom det som anas eller skönjs?

Växjö och Umeå den 22 juli 2015

Ola Isacsson (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:99
av Magnus Hedin m.fl.

Stiftsinstruktion

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag att varje stift i samband med mandatperiodens början ska upprätta en stiftsinstruktion.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta riktlinjer för stiftsinstruktioner.

Motivering

Det borde vara alla anställda och förtroendevalda i Svenska kyrkan bekant vad församlingsinstruktioner är för något. I församlingarna runt om i landet samtalar man och diskuterar vad församlingens grundläggande uppgift är, vad församlingen är till för, vilka den är till för och vad församlingen vill. När församlingsinstruktionen är färdig och antagen ska den ligga till grund för församlingens fortsatta arbete till dess att ny instruktion skrivits.

Vi tror att många gånger är det själva framtagandet, alltså de många samtalen och diskussionerna kring församlingens grundläggande uppgift som är den stora behållningen för varje församling.

Vi anser därför att varje stift också bör skriva ett dokument som i likhet med församlingsinstruktionen ska behandla kyrkans grundläggande uppgifter på stiftsplan. Stiftsinstruktionen ska alltså beskriva på vilket sätt stiftet vill stödja, uppmuntra och utöva tillsyn i församlingarnas arbete med gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Stiftsinstruktionen kan beskriva vad stiftet eventuellt avser att satsa på under mandatperioden, hur man vill arbeta med internationella kontakter, vad man avser med sina stiftsgårdar etc.

I samband med varje ny mandatperiod utarbetas en ny stiftsinstruktion.

Stiftsinstruktionen ligger till grund för stiftets (stiftsstyrelsen, stiftsfullmäktige och stiftskansliet) fortsatta arbete.

Stiftsinstruktion blir ett verktyg för stiftets revisorer i samband med revisionen. Stiftsinstruktionen utarbetas av stiftsstyrelsen och antas av stiftsfullmäktige.

Växjö den 20 juli 2015

Magnus Hedin (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:100
av Elisabeth Rydström

Inrättande av en diakonal investeringsfond

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta en diakonal investeringsfond där församlingar kan söka bidrag för diakonala insatser.
2. Kyrkomötet beslutar att medel ska tillföras fonden genom att en av kyrkostyrelsen beslutad andel av upplupna överskott i bokslut avsätts för ändamålet varje år där överskott redovisas.

Motivering

När man frågar människor eller ”mannen på gatan” vad man tycker Svenska kyrkan gör bra eller borde satsa mer på, får man ofta höra: ”barn- och ungdomsarbete” och/eller ”diakonala insatser för dem som har det sämst ställt”.

Det finns en stor vilja och ett stort engagemang att göra gott såväl bland anställda, förtroendevalda som frivilliga medarbetare. Det förekommer många goda diakonala insatser runt om i våra församlingar: soppkök, julfirande, ekonomiskt bistånd, läger för ensamstående föräldrar, läger för utlandsfödda flickor etc. Listan kan göras lång. Behoven är stora, men resurserna är begränsade.

Efter att ha tagit del av bokslut för 2014 kan vi konstatera att det ekonomiska resultatet är bra. Det ser även ut som om att den ekonomiska framtiden för Svenska kyrkan på nationell nivå blir god.

Med hjälp från vårt gemensamma överskott skulle våra församlingar kunna göra ännu mera gott.

Vallentuna den 20 juli 2015

Elisabeth Rydström (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:101
av Ingrid Smittsarve och Peder Fohlin

Ämbetsbärare som avsäger sig präst- eller diakonämbetet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över regelverket för domkapitlen beträffande krav på utredning även för de ämbetsbärare som på egen begäran avsäger sig präst- eller diakonämbetet.

Motivering

I dagens läge tillämpas huvudsakligen principen att om någon ämbetsbärare på egen begäran avsäger sig ämbetet så godkänns detta utan att någon ytterligare utredning genomförs. Formellt sett är det inte ens möjligt att genomföra utredning. Detta innebär att det inte finns någon dokumentation hos domkapitlet om vederbörande ansöker om att återinträda i ämbetet. Värdefull bakgrundsinformation saknas inför den utredning och bedömning som ska göras inför ett beslut att återfå ämbetet.

Akebäck och Fole den 22 juli 2015

Ingrid Smittsarve (C)

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2015:102
av Ola Isacson m.fl.

Sekulära alternativ till kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bearbeta frågor kring hur Svenska kyrkan ser på sekulära alternativ till kyrkliga handlingar, särskilt mot bakgrund av att religiösa inslag blir vanligare i dessa alternativ.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över de rekommendationer som gjorts för när anställda eller förtroendevalda i Svenska kyrkan leder eller medverkar i sekulära alternativ till kyrkliga handlingar.

Motivering

Under 2000-talet har sekulära alternativ till kyrkliga handlingar genomgått en märkbar förändring, tydligast när det gäller borgerlig begravning. En borgerlig begravning är inte längre liktydig med en ateistiskt eller agnostiskt präglad begravningsakt. Många borgerliga begravningar har religiös prägel, med psalmsång och/eller religiöst präglad poesi, detta utan att begravningen sker i någon specifik kyrkas eller religions ordning. Den borgerliga begravningen har blivit rituellt rikare och framstår för många som ett fullödigt alternativ till en begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning.

Det verkar som om även borgerlig vigsel påbörjat en likartad förändringsprocess. T.ex. anger Markaryds kommuns webbplats: "Ibland kan det även hända att vigselförrättaren hjälper till med tal, psalmer och musik under vigselceremonin". I en intervju i Allt om bröllop, säger den borgerliga vigselförrättaren: "Vanligtvis sker vigselceremonin helt utan religiösa inslag men vill paret ha en psalm eller en bön brukar även det gå bra".

När det gäller namngivningsfest/-ceremoni är det vanligt att webbplatser behandlar dop och namngivning som parallella och likvärdiga alternativ, där sång och musikkörslag är samma för båda.

Situationen kring de sekulära alternativen till kyrkliga handlingarna har förändrats och kommer sannolikt att förändras än mer. Inslag av tro och religion kan, för den som vill ha det så, mycket väl förenas med borgerlig begravning, borgerlig vigsel eller namngivningsceremoni.

I detta förändrade landskap är det viktigt att bearbeta hur Svenska kyrkan förhåller sig till de sekulära alternativen.

För borgerlig begravning gavs genom ett biskopsbrev 2006 ett klart besked: "En präst eller diakon bör lika lite som en kyrkligt förtroendevald i ledande ställning vara officiant vid en borgerlig begravning." – Biskopsbrevet förefaller vara författat i en kontext där borgerlig begravning är detsamma som ateistisk/agnostisk begravning. Men så är det ju inte längre.

Vi motionärer är fullt medvetna om att förtroendevalda på olika nivåer i Svenska kyrkan är borgerliga vigselförrättare. Motionen har inget som helst syfte att kritisera dessa. Men det är viktigt att Svenska kyrkan påbörjar en bredare reflektion kring hur vi förhåller oss till de sekulära alternativen till kyrkliga handlingar, särskilt om det blir vanligare att dessa alternativ innehåller psalmsång och/eller andra uttryck för tro.

Så länge den borgerliga vigseln är religiöst neutral, vare sig prefererar en ateistisk, agnostisk eller religiös livssyn är det självklart oproblematiskt att kyrkliga företrädare är borgerliga vigselförrättare. Men om borgerliga vigslar börjar få inslag från den kyrkliga vigseln, är det lika oproblematiskt Svenska kyrkans företrädare förrättar sådana vigslar?

Eller den dag prästen blir tillfrågad om att be för och välsigna ett barn i samband med en namngivningsfest – hur handlar vi då?

Växjö, Umeå och Sollentuna den 22 juli 2015

Ola Isacsson (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:103
av Emilia Lindstrand och Daniel Tisell

Nationell samordning av närvaro på nätet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, på lämpligt sätt, möjliggöra en nationell satsning på närvaro på nätet och tillgänglighet i sociala medier.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen uppmana stiftens nätansvariga i respektive stift.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att hitta lämpliga former för nationell nivå att samordna nätnärvarande anställda.

Motivering

Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar. Vi ska som kyrka och som kristna vara där människor är. Svenska kyrkan ska vara ett redskap för Guds rike och i varje tid och sammanhang erbjuda evangelium om Jesus Kristus i ord och handling.

90 procent av befolkningen 9–79 år använder internet en genomsnittlig vecka. 75 procent av alla svenskar har och använder idag en smartphone. Ett mobilt samhälle kräver mobila lösningar. En tillgänglig kyrka kräver tillgänglig personal. Ett idag självklart sätt att få kontakt med andra är via sociala medier. En genomsnittlig svensk lyfter sin mobil 221 gånger per dygn i syfte att få kontakt med andra. Om det är något kyrkan är duktig på så är det att möta människor. Vi kan däremot bli bättre på att möta och vara där många människor är – i sociala medier.

Svenska kyrkan ska vara kyrka även på digitala platser och en naturlig del i människors digitala rum. Eftersom vi inte är platsspecifika i sociala medier, är nätvandring något vi kan kräva av enskild församling eller av stift. Vi är alla vistande i ett nationellt och ett globalt sammanhang. Det kräver därför en nationell satsning och samordning.

En nationell satsning skulle möjliggöra ökad tillgänglighet, närvaro och kunskap kring sociala medier och kristen närvaro på nätet. Att utse anställd vid varje stift som utbildare och bollplank för frågor som rör sociala medier och närvaro på nätet, vore ett gott stöd till församlingsanställda och ideella medarbetare. En nationell samordning av utbildning och anställning för nätpräster och nätdiakoner samt andra kristna nätvandrare, vore ett sätt att förstärka kyrkans tydlighet, tillgänglighet, synlighet och närvaro där människor är.

Stockholm och Mariestad den 22 juli 2015

Emilia Lindstrand (ViSK)

Daniel Tisell (C)

Kyrkomötet
Motion 2015:104
av Stefan Aro

Minoritetsspråken och det lokala ansvaret

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur den lokala församlingen klarar av ansvaret att förverkliga de fastställda målen och riktlinjerna för nationella minoritetsspråk.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i utredningen särskilt beakta barns och ungas situation och eventuellt återkomma till kyrkomötet med förslag på åtgärder för att öka de nationella minoriteternas inflytande i församlingens beslut och verksamhet.

Motivering

Svenska kyrkan är i sin identitet flerspråkig. Det flerspråkiga är något naturligt och har historiskt sett i vår kyrka varit en del av vårt reformatoriska arv. I generationer har mötet med Gud och mellan människor skett på olika språk i vårt land och de nationella minoritetsspråken är inget nytt under solen. Att det exempelvis har predikats på finska, sjungits på samiska, getts själavård på meänkieli eller talats teckenspråk vid de kyrkliga handlingarna lika naturligt som svenska, är självklart i en levande flerspråkig kyrka.

Därför rymmer Svenska kyrkans församlingar en stor språklig och kulturell mångfald, vilket är en rikedom och en resurs för livet och gemenskapen i Svenska kyrkan.

Sedan Sverige år 2000 erkände de nationella minoritetsspråken har mycket hänt i civilsamhället på den här fronten. Medvetenheten om minoritetsspråken ökar, kunskapen om urfolket samerna och de nationella minoriteterna och deras rättigheter växer och människor vågar mer fritt tala sitt språk och om sig själv som etnisk minoritet.

En flerspråkig kyrka antogs av kyrkostyrelsen 2010 och sändes ut till stiftet och församlingarna som ett mål- och policydokument, för hur det flerspråkiga arbetet ska gestaltas lokalt. Bakgrunden till språkpolicyn var den förändring som skedde när nuvarande kyrkoordning trädde i kraft. I den lades huvudansvaret för den operativa verksamheten för det flerspråkiga arbetet på församlingsnivå, medan stifts- och nationell nivå fick mer en stödjande roll.

I den här uppdelningen sträcker sig församlingens ansvar betydligt längre än att tillhandahålla gudstjänster och kyrkliga handlingar på minoritetsspråk. Församlingen har även ett ansvar för barns och ungas situation och deras andliga utveckling. Barn har, enligt barnkonventionen, rätt till sin tro, sitt språk och sin kulturella identitet.

Många barn och unga inom dessa minoritetsgrupper är särskilt utsatta för trakasserier, ifrågasättande och diskriminering och möter kanske oftare än vanligt

ohälsa i sin egen närhet. På församlingens ansvar vilar även delaktiggörande och möjliggörande till inflytande för dessa grupper, allt för att motverka utanförskap och demokratiunderskott.

För församlingen handlar det helt enkelt om ett helhetsgrepp genom att låta minoritetsspråksperspektivet finnas med i alltifrån utformandet av hemsidor, församlingsblad och rekrytering av personal till hur man bjuder in till föräldrabarngrupper, konfirmandarbete och diakonalbesöksverksamhet.

Trots många framsteg har Europarådet vid upprepade tillfällen kritiserat Sverige för stora och uppenbara brister i hanteringen av minoritets- och urfolksbarns rättigheter. Även Svenska kyrkan har uppmärksammat problemen särskilt genom kyrkokansliets två rapporter *Våga vara minoritet* (2012) och *Tio sätt att stärka barn och unga* (2014). I rapporterna är våra utmaningar tydliggjorda liksom vissa utvecklingsområden, i syfte att främja det flerspråkiga arbetet bland barn och unga.

Efter mer än femton år med nuvarande kyrkoordning finns skäl att utvärdera hur församlingsnivån klarar av ansvaret att leva upp till målen och riktlinjerna för de nationella minoritetsspråken. Hur långt har man kommit med det flerspråkiga och rättighetsbaserade arbetet i stiftet? Är policydokumentet *En flerspråkig kyrka* antaget av alla stift och hur ser det ut i församlingarna? Har den fått genomslag i församlingsinstruktionerna? Besitter församlingarna kompetens och resurser nog för att integrera minoritetsspråksperspektivet i hela sin verksamhet?

Efter en tid av omfattande organisationsförändringar och med större enheter som följd, finns det än större anledning att utreda hur detta påverkar församlingsnivåns möjligheter att hålla närheten och samverkan levande med de nationella minoriteterna.

Juoksengi den 20 juli 2015

Stefan Aro (FK)

Kyrkomötet
Motion 2015:105
av Annika Borg

Förändringen av Svenska teologiska institutets ramprogram

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att det första målet för STI:s verksamhet, att STI ska vara en plats där Svenska kyrkan ”*utvecklas och fördjupas i frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt vad gäller mötet med judendomen*” inte förändras till en mindre precis formulering om religionsmöten, utan förblir formulerat med judisk-kristna relationer som fokus.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse, i den händelse en förändring av målskrivningen av ramprogrammets första mål för STI redan skett under 2015, att formuleringen återställs till den skrivning där judisk-kristna relationer är i fokus (skrivningen återgiven i punkt 1).
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att alla förändringar av målsättningarna för STI:s verksamhet beslutas av kyrkostyrelsen.

Motivering

Svenska teologiska institutet (STI) i Jerusalem har under decennier varit en kronjuvel i Svenska kyrkans arbete för och med judisk-kristna möten och relationer. Verksamheten med dess kontaktnät har även de byggts upp under flera decennier. Miljön i sig har för generationer av studenter, engagerade och anställda skapat oförglömliga möten och insikter. Fokus på judisk-kristna relationer har inte inneburit att kontakter med och kunskap om de kristna kyrkorna i regionen eller med muslimska representanter inte upprätthållits.

Judendomen är kristendomens rötter. Judar och kristna delar samma heliga bok och den kristna trosläran och de kristna ritualerna utvecklades med judendomen som den självklara klangbotten. Jesus var själv jude och en förståelse för hans kontext är en omistlig kunskap och förståelse för varje kristen människa. Svenska teologiska institutet har varit – och är – en unik plats för att förmedla denna förståelse.

Nu står STI:s ramprogram, dess mål och verksamheter, inför en förändring. Förändringen initierades för flera år sedan av den styrelse för STI som inte längre existerar och har vidareutvecklats av tjänstemän på kyrkokansliet. Förändringen är större än dessa vill påskina, då man kommer att plocka bort det första målet i ramprogrammet om STI som Svenska kyrkans plats för judisk-kristna relationer och ersätta det med en allmännare formulering om religionsmöten och ekumenik.

Vidare kommer förändringar att ske som avser STI:s teman. Exempelvis kommer ett inte längre att heta som idag Bibelns land, utan Text och kontext eftersom man

också vill ha fokus på Koranen. Vidare vill man vidga verksamheten i avseende på den politiska situationen i regionen, exempelvis med satsningar på kunskap om politisk islam och islamologi.

Professor Jesper Svartvik innehar Krister Stendahl-professuren och är verksam på STI med en mindre del. På så sätt kommer kompetensen kring judisk-kristna relationer finnas kvar, men det är inte Svenska kyrkan som fullt ut finansierar den professuren. Den finansieras av Svenska kyrkan, Lunds Missionssällskap och Lunds universitet.

Svenska kyrkan kan inte offentligt säga att judisk-kristna relationer är viktiga samtidigt som man i praktiken avslutar den satsningen på Svenska teologiska institutet genom att förändra målskrivning och verksamhet. Enligt uppgift ska nu fokus på judisk-kristna relationer avslutas.

Sedan den styrelse, som nu inte finns, initierade en förändring med denna inriktning har mycket i världen ändrats. Antisemitismen har ökat och läget i Mellanöstern är ännu mer spänt och oroväckande. Att i det läget sända en sådan signal som förändringen av STI:s ramprogram gör är djupt olyckligt och kan skada decennier av uppbyggd tillit mellan Svenska kyrkans och judendomens representanter.

En annan aspekt är att Svenska kyrkan är en gäst i det Heliga landet, i Israel, som aktör där bör man uppträda med lyhördhet och försiktighet. Denna förändring av STI vittnar om motsatsen.

Stockholm den 21 juli 2015

Annika Borg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:106
av Annika Borg och Johanna Andersson

Kartläggning och utvärdering av Svenska kyrkan och islamismen

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning bestående av oberoende forskare och experter som kartlägger, granskar och utvärderar Svenska kyrkans religionsdialogprojekt med islam med avseende på vilka inriktningar och grupper som har fått representera islam samt utröner vad dessa projekt kostat de kyrkotillhöriga.

Motivering

Segregation och radikalisering är ett akut problem i Sverige och vad Svenska kyrkan spelat för roll i denna utveckling är viktigt att få en helhetsbild av. Har religionsdialogprojekten motverkat eller bidragit till den segregation och radikalisering som vuxit sig allt starkare i det svenska samhället?

Sedan många år tillbaka har religionsdialogen med islam haft en framskjuten roll och varit en prioritet för Svenska kyrkan. Detta är i sig inte konstigt då många flyktingar kommer från muslimska länder och kyrkan som en engagerad partner möter dem på olika arenor.

Men Svenska kyrkans val av partner för de olika projekten behöver kartläggas och granskas. På flera håll har Svenska kyrkans representanter genom sitt arbete legitimerat islamistiska företrädare för islam, eller företrädare som visat sig stå i motsats till de värderingar, som jämställdhet, som genomsyrar såväl det svenska samhället som Svenska kyrkan. Samverkan med exempelvis Muslimska brödraskapet har bidragit till att öppna dörren även för andra grupperingar. Hur denna samverkan påverkat kyrkans utrikesrelationer och prioriteringar behöver undersökas. Det finns också exempel på agerande som kan ha bidragit till minskat förtroende för den svenska säkerhetspolisen. Att få klarhet i varför dessa val av samarbeten gjorts, vilken effekt de fått och hur Svenska kyrkans representanter hanterat information om till exempel radikalisering eller tvångsäktenskap, är en trovärdighetsfråga för Svenska kyrkan och klarhet behöver skapas.

Några exempel:

Exempel 1. Svenska kyrkans projekt på Fryshuset samarbetar med Islamiska förbundet, som har klarlagda ideologiska kopplingar till Muslimska brödraskapet. På flera sätt står Muslimska brödraskapets ideologi i direkt motsats till de värderingar som det svenska samhället vilar på. Projektet har bland annat till en ungdomskonferens engagerat Omar Mustafa och Rashid Musa som talare, båda med kopp-

lingar till Muslimska brödrskapet. Islamiska förbundet sitter även i Tillsammans för Sveriges Advisory board. Den imam som initialt anställdes av Sofia församling i Stockholm sympatiserar med Muslimska brödrskapet i Egypten och har haft till uppgift att sprida en sannare bild av islam till ungdomar.

De som arbetar inom projektet har mött såväl ungdomar som varit på väg in i radikalisering som de som riskerat tvångsäktenskap. Hur detta har hanterats är en angelägenhet för hela Svenska kyrkan, men också för det svenska samhället.

Exempel 2. För några år sedan fick en av Svenska kyrkans företrädare, som var aktiv i religionsdialog med muslimska representanter, en propå från Säpo om att vara behjälplig med att skapa kontaktytor till grupper där religiös extremism riskerar att utvecklas. Från Säpos sida var man orolig för radikalisering och frågan gällde att få möjlighet att skapa kontakt, inte något ingripande. Svenska kyrkans representant avböjde och gjorde istället uttalanden i medier om Säpo som kunde bidra till att öka misstron mot dem och deras arbete.

”Det allvarligaste terrorhotet i Sverige idag kommer från grupper och enskilda personer som är inspirerade av al-Qaidas och närbesläktade grupperns ideologi.” Så skriver Säpo på sin hemsida när de sammanfattar hur hotbilden mot Sverige ser ut. Att ungdomar från Sverige reser till Syrien och Irak för att ansluta sig till islamistiska terrorgrupper är en del av problemet. Säpo uttrycker också oro över att den våldspropaganda och retorik som används av exempelvis terrorgruppen IS normaliseras bland ungdomar långt ner i åldrarna i Sverige. Vidare bidrar terrordåd mot religiösa grupper i Europa till ökad osäkerhet även i Sverige. Risken finns också att andra konflikter i Mellanöstern ska leda till ökande motsättningar mellan olika grupper här. Kort sagt ger Säpo mycket bekymmersam bild av nuläget. För att möta dessa hot betonar Säpo hur beroende de är av att föra dialog och samverka med olika myndigheter och aktörer, både i Sverige och internationellt. Denna hjälp och dialog vägrade Svenska kyrkan att vara med att skapa.

Exempel 3. En representant för Svenska kyrkan var med när första spadtaget togs då en moské byggdes med hjälp av saudiska pengar. Saudiarabien bedriver en wahabitisk mission i världen. På frågan i medierna om representanten såg några problem med detta, svarade denna nej och vederbörande slog fast att det fanns fullt förtroende för moskéns ledning och att det inte fanns några farhågor om konservativa tolkningar av islam och anpassning till saudisk uttolkning. Senare visade det sig genom Uppdrag gransknings avslöjanden att moskéledningen förkunnade budskap om att det är i sin ordning att tvinga kvinnor till sexuell umgänge och att kvinnor inte har rätt att säga nej till sina män.

Exempel 4. Svenska kyrkan har haft dialogprojekt med moskéer och sammanslutningar som till sig haft knutna förkunnare som senare blivit misstänkta för uppmaning till och rekrytering till terrorism.

Svenska kyrkan har genom sina satsningar på religionsdialog med representanter för islam valt att spela en roll i samhällets utveckling. Den rollen behöver nu granskas och utvärderas. Vad gäller präster och diakoners uppdrag i dessa satsningar bör de endast kunna hänvisa till tystnadsplikten när samtalen är bikt eller samtal som leder fram till bikt.

Stockholm den 21 juli 2015

Annika Borg (POSK)

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2015:107
av Bengt Inghammar

Tydligare mandat för församlingar som ingår i pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till 2016 års kyrkomöte med förslag till ändringar i kyrkoordningen i syfte att skapa ett tydligare mandat för de församlingar som ingår i pastorat

- a) avseende församlingsrådets uppgifter
- b) församlingens mandat beträffande de grundläggande uppgifterna
- c) stiftets tillsynsansvar i dessa frågor.

Motivering

Församlingsrådets uppgifter varierar från pastorat till pastorat. I vissa fall har relativt stor delegation givits åt församlingsråden och dessa har en tydlig lokal anknytning. I andra har kyrkoråden en starkare central styrning och församlingsråden kan tillsättas utifrån nomineringsgruppernas mandatfördelning i kyrkorådet.

Det kan vara angeläget att, inte minst i pastorat med stora församlingar, skapa utrymme för tydligare funktion för församlingsrådet. Detta främjar den lokala församlingens utveckling och kan lättare engagera medlemmarna.

Det kan övervägas om inte församlingsrådet skall ges ett klarare mandat beträffande de grundläggande uppgifterna. Kyrkoordningens reglering av uppgifter för församlingar som ingår i pastorat har visat sig mindre lyckade. Bestämmelserna om församlingsrådets uppgifter handlar främst om gudstjänstlivet. Övriga delar av kyrkans grundläggande uppgifter – diakoni, mission och undervisning – är pastoratets uppgift om inget annat beslutas. Kyrkoordningen anger alltså en minsta möjliga omfattning av uppgifter för församlingsrådet men lämnar sedan ansvaret till de lokala organen av vilka uppgifter som skall delegeras. Detta skall framgå av församlingsinstruktionen.

Uppdelningen av kyrkans uppgift i fyra delar och inte dimensioner är principiellt olämplig. Beslutskompetensen kompliceras genom denna uppdelning och det har uppstått svårigheter vad gäller ansvarsfördelningen mellan församling och pastorat. Huvudregeln kan i stället i normalfallet vara att församlingsrådet har ansvar för de fyra grundläggande uppgifterna.

Denna ordning motsäger inte att pastoratet har ett övergripande ansvar att se till att församlingarnas uppgift utövas på ett godtagbart sätt.

Stiftets roll kan möjligen förstärkas. I gällande kyrkoordning har stiftet ett övergripande ansvar för församlingsinstruktionen men inte för delegation från kyrkoråd till församlingsråd. För att motverka att en utveckling mot en alltför stark central styrning som försvårar initiativ och arbetsglädje i församlingarna och dess

Mot 2015:107 församlingsråd kan det vara intressant att överväga att utreda stiftets tillsyn beträffande delegationsordningarna.

Det är dock viktigt att man i nya bestämmelser i kyrkoordningen inte ”överreglerar” församlingens och församlingsrådets mandat på ett sådant sätt att det leder till att församlingar måste läggas samman p.g.a. att de inte uppfyller vissa kriterier. Detta blev ofta konsekvensen av bestämmelser i tidigare kyrkoordning. Det är önskvärt att inte i onödan minska antalet församlingar.

Askim den 20 juli 2015

Bengt Inghammar (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2015:108
av Daniel Tisell

Svenska kyrkans arbete med bekännelsefrågor och sin evangelisk-lutherska identitet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att material tas fram som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskrifter.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta utarbeta ett förslag till en innehållsbestämning av vad det innebär att vara ett trossamfund med evangelisk-luthersk trosbekännelse.

Motivering

I inledningstexten till kyrkoordningens första kapitel står det: ”Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär.” Detta görs på många olika sätt i församlingarnas gudstjänster och verksamhet idag med stöd av stift och nationell nivå. Denna uppgift handlar bland annat om kunskapsutbyte i olika slags läroprocesser men också att rum skapas för andliga erfarenheter, konstruktiva tolkningar och teologisk arbete i möten med Gud och varandra.

Denna motion vill fokusera på arbetet med bekännelsen och den lära som Svenska kyrkan har, eller närmare bestämt vår evangeliska lutherska identitet. Jag tror nämligen att denna behöver stärkas. Det sker genom kunskapsutbyte och konstruktiva tolkningar av vad det innebär att vara evangelisk-luthersk idag.

I inledningstexten står det vidare: ”Bekännelseskrifterna från reformationstiden är vägledande vittnesbörd om hur tron utlades som svar på den tidens frågeställningar. Kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär.” Frågan är om denna reflektion skulle kunna äga rum mera intensivt och stödjande från nationell nivå vad gäller den evangeliska lutherska identiteten? Ligger det inte i Svenska kyrkans intresse att verka för kunskap och uppgradering av denna identitet? Inte i syfte att konfrontera utan med syfte att ge grogrund för nyfikenhet på sig själv och andra och trygghet att föra dialog. En hel del görs säkert redan på nationell nivå inom ramen för Dela tro – dela liv och arbetet inför reformationsjubileet 2017.

Jag anser dock att arbetet med bekännelsen och lärofrågorna skulle må bra av en större skjuts och en tydligare inriktning. Det fanns två motioner i kyrkomötet 1983 som lyfte fram behovet av att arbeta med bekännelsen. Den ena avslogs och den andra bifölls och låg som grund för hela det omfattande arbete som kulminerade med 400-årsjubileet 1993 av Uppsala möte 1593. Under ett drygt decennium togs det fram olika skrifter om olika kristna frågeställningar och framförallt två stora satsningar gjordes genom Lilla och Stora boken om kristen tro. Ett fantastiskt rikt arbete. Ändå är min känsla av att just det som handlade om det specifikt evangeliskt-

Mot 2015:108   lutherska lite kom bort. Åtminstone kan inte jag påminna mig att det gjordes en ”innehållsbestämning av begreppet evangeliskt-lutherskt trossamfund”, vilket motionären önskade av den dåvarande centralstyrelsen och som blev bifallet. Det fanns säkert dock mycket i motionens anda som blev verklighet också.

Med denna motion vill jag lyfta fram två saker som jag anser att kyrkostyrelsen ska ta sig an.

Dels att det behövs pedagogiskt material som underlättar läsningen av våra bekännelseskrifter, främst Confessio Augustana men också Apologin, Schmalkaldiska artiklarna och Konkordieformeln. Vad beträffar Stora och Lilla katekesen, som är viktiga förstås, är mitt intryck att det finns mera skrivet.

Det andra momentet som kyrkostyrelsen behöver ta sig an handlar om konstruktiva tolkningar av innebörden av att vara evangelisk-luthersk idag i relation till dåtidens såväl som nutidens frågeställningar men också i relation till olika slags utvecklingar som ägt rum, t.ex. ekumeniska sådana. Det handlar om människosynen (arvsynen), samhällssyn (tvåregementsläran), tro och gärningar och frälsningen (predestinationen och den fria viljan) m.m.

Det får bli upp till kyrkostyrelsen att med hjälp av teologiska kommittén, avdelningar med personal att utforma hur detta kan göras utifrån lämplig tidsplan och resurser. Syftet med denna motion är att uppmuntra och stärka arbetet med dessa viktiga frågor!

Mariestad den 22 juli 2015

Daniel Tisell (C)